

Αναφορά

Διάσκεψη Ιρλανδικής Προεδρίας ΕΕ

www.eu2004.ie

**Συμμετοχή Ατόμων που Αντιμετωπίζουν Προβλήματα
Φτώχειας**
Η συμμετοχή είναι μία αμφίδρομη διαδικασία

**3^η Ευρωπαϊκή Συνάντηση Ατόμων που
Αντιμετωπίζουν Προβλήματα Φτώχειας
Palais d’Egmont, Βρυξέλλες,
28 – 29 Μαΐου 2004**

Οργανώνεται με την υποστήριξη των

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

DPT καταπολέμησης της φτώχειας, Δημόσια Υπηρεσία Κοινωνικής Ασφάλειας, Βέλγιο

Και με την αρωγή του

Ευρωπαϊκό Δίκτυο Καταπολέμησης της Φτώχειας (EAPN)

EAPN

Rue du Congres 37-41

B 1000 Βρυξέλλες

Έντυπες εκδόσεις είναι διαθέσιμες στα αγγλικά και στα γαλλικά.

Ηλεκτρονικές εκδόσεις είναι διαθέσιμες στα: βουλγάρικα, δανικά, ολλανδικά, φινλανδικά, γερμανικά, ελληνικά, ουγγρικά, ιταλικά, πολωνικά, πορτογαλικά, ισπανικά και σουηδικά.

Οι αναφορές είναι διαθέσιμες από την ιστοσελίδα του EAPN στο www.eapn.org

Ευχαριστίες

Συντονιστής προγράμματος: Micheline Gerondal

Συντάκτης αναφοράς και ανασκόπησης: Margo Gorman

Φωτογραφίες: Mathias Horemans

Εκτύπωση και σχεδιασμός:

Πρόλογος της Ιρλανδικής Προεδρίας

Μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που ανέλαβαν τα Κράτη Μέλη στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας το 2000 ήταν «να πραγματοποιήσουν κάποια αποφασιστική δράση για την εξάλειψη της φτώχειας» έως το 2010. Μακροπρόθεσμα, ο συνολικός σκοπός δεν είναι απλά η μείωση της φτώχειας, αλλά η εξάλειψή της. Μία αποφασιστική δράση για την επίτευξη αυτού του σκοπού θα πρέπει να αναληφθεί έως το 2010. Αυτή η δράση δεν μπορεί να περιλαμβάνει μόνο τη βελτίωση της κρατικής πρόνοιας για τα άτομα που αντιμετωπίζουν συνθήκες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, αλλά θα πρέπει να πραγματοποιηθούν και άλλες δραστικές ενέργειες που να καταπολεμούν τις αιτίες της φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, που εξακολουθούν να υπάρχουν στην Ευρώπη, και να γίνει μία αποφασιστική προσπάθεια για την εξάλειψή τους.

Τα κράτη μέλη, μέσω της ανοικτής μεθόδου συντονισμού, πραγματοποιούν μία συνολική προσπάθεια για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων μέσω των εθνικών τους προγραμμάτων δράσης κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Σε αυτή τη διαδικασία, είναι αποδεκτό ότι η εξάλειψη της φτώχειας δεν περιλαμβάνει αποκλειστικά κυβερνητική αντιμετώπιση και υποχρέωση, αλλά και κοινωνική αντιμετώπιση από όλους τους σημαντικούς παράγοντες, γεγονός που καθιστά απαραίτητη την ανάγκη διαβουλεύσεων.

Είναι σαφές ότι οι άνθρωποι που ζουν σε συνθήκες φτώχειας είναι σημαντικοί παράγοντες από αυτήν την άποψη. Είναι αυτοί που αντιμετωπίζουν και υποφέρουν από τις συνέπειες της φτώχειας και από αυτήν την εμπειρία μπορεί να αντληθεί σημαντική γνώση για τα αίτια της φτώχειας, για τους καλύτερους τρόπους εξάλειψής της και για το ποιες θα πρέπει να είναι οι προτεραιότητες.

Για αυτούς τους λόγους η Ιρλανδική Προεδρία είχε την ευχαρίστηση να προχωρήσει σε διαβουλεύσεις με τον συγκεκριμένο σημαντικό παράγοντα, φιλοξενώντας την 3η συνάντηση απόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας στις 28 και 29 Μαΐου 2004, με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Βελγικής Κυβέρνησης και με την αρωγή του Ευρωπαϊκού Δικτύου για την Καταπολέμηση της Φτώχειας (EAPN).

Θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους εμπλεκόμενους φορείς για την αμέριστη υποστήριξή τους στη διοργάνωση αυτής της συνάντησης και ιδιαίτερα όλους τους συμμετέχοντες που εργάστηκαν σκληρά για την επιτυχία της. Θα ήθελα επίσης να απευθύνω τις ιδιαίτερες ευχαριστίες μου στους συμμετέχοντες από τα νέα κράτη μέλη, καθώς πρόκειται για την πρώτη συνάντηση αυτού του είδους στην Διευρυμένη Ένωση. Προσέδωσαν μία νέα διάσταση στις συζητήσεις και είναι σαφές ότι θα ενισχύσουν την αποφασιστικότητα για να διασφαλιστεί ότι η εξάλειψη της φτώχειας παραμένει μία από τις σημαντικές προτεραιότητες της ΕΕ.

Το θέμα της Συνάντησης – Η Συμμετοχή είναι μία αμφίδρομη διαδικασία – εστιάζεται στη σημασία των ενεργών σχέσεων των Κυβερνήσεων σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο με τους ανθρώπους που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας στις συνθήκες ζωής τους, με σκοπό να ληφθούν πλήρως υπόψη οι ανησυχίες και οι προτάσεις τους στην ανάπτυξη αντίστοιχων πολιτικών. Το κείμενο του μηνύματος της Ιρλανδικής Προεδρίας προς το Συμβούλιο Υπουργών της 1 – 2 Ιουνίου, που αντανάκλα τα αποτελέσματα των συζητήσεων σχετικά με αυτό το θέμα, αναδημοσιεύεται στην παρούσα αναφορά.

Σε γενικές γραμμές η αναφορά παρέχει έναν εξαιρετικό απολογισμό των διαδικασιών της Διάσκεψης και αποτελεί ελπίδα μας ότι θα είναι ευρέως διαθέσιμη σε ανθρώπους που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας, σε αυτούς που εργάζονται μαζί τους, σε κυβερνήσεις και σε όλους τους υπόλοιπους σημαντικούς παράγοντες σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Καλωσορίζω θερμά την υπόσχεση που δόθηκε από την κ. Marie-Jose JACOBS, Υπουργό Οικογενειακών Υποθέσεων, Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Νεολαίας του Λουξεμβούργου, ότι η Λουξεμβουργιανή Προεδρία θα φιλοξενήσει τη συνάντηση του επόμενου έτους. Αυτό βοηθά στη διασφάλιση της συνέχειας της ως σημαντικό ετήσιο γεγονός στον αγώνα κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

MARY COUGHLAN TD

Υπουργός Κοινωνικών και Οικογενειακών Υποθέσεων

Σημείωση: Μετά από αυτή τη συνάντηση η Υπουργός Coughlan ανέλαβε άλλα υπουργικά καθήκοντα. Αυτή τη στιγμή Υπουργός Κοινωνικών και Οικογενειακών Υποθέσεων είναι ο κ. Seamus Brennan TD.

Πίνακας περιεχομένων

Μέρος Α: Εισαγωγή

Ιστορικό

Συλλογισμοί του Προέδρου

Μήνυμα από την Ιρλανδική Προεδρία προς το Συμβούλιο Υπουργών,
Ιούνιος 2004

Μέρος Β: Αναφορά Διάσκεψης

Ολομέλεια Έναρξης

Παρουσίαση Εμπειριών: Αναφορές από εργαστήρια

Διάλογος μεταξύ συμμετεχόντων και πάνελ

Παρατηρήσεις κατά τη Λήξη

Προβληματισμός: Από τη Θεωρία στην Πράξη

Μέρος Γ: Έρευνα

Ερωτηματολόγιο

Παραδείγματα

Προσάρτημα 1: Πρόγραμμα

Προσάρτημα 2: Κατάλογος Συμμετεχόντων

Μέρος Α: Εισαγωγή

Ιστορικό

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας (2000) αποφάσισε να δραστηριοποιήσει μία στρατηγική της ΕΕ με σκοπό να πραγματοποιήσει ένα αποφασιστικό βήμα για την εξάλειψη της φτώχειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση έως το έτος 2010. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας (2000) ενέκρινε κοινούς στόχους για αυτή τη στρατηγική. Ένας από τους εγκεκριμένους στόχους είναι η κινητοποίηση όλων των παραγόντων – συμπεριλαμβανομένων των ατόμων που αντιμετωπίζουν συνθήκες φτώχειας – ώστε να ασχοληθούν με τα στοιχεία της συγκεκριμένης στρατηγικής.

Σε ανταπόκριση αυτής της πρωτοβουλίας, η Βελγική Προεδρία (2001) οργάνωσε μία ευρωπαϊκή συνάντηση ατόμων που βιώνουν συνθήκες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού. Μία παρόμοια πρωτοβουλία ακολούθησε το 2003 υπό την Ελληνική Προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτές οι συναντήσεις επιβεβαίωσαν τη σημασία της συμμετοχής ανθρώπων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας στην όλη διαδικασία και απέδειξαν ότι αυτή η συμμετοχή βελτιώνει τα κριτήρια των διαδικασιών λήψης αποφάσεων και εφαρμογής τους. Ως συνέχεια αυτής της διαδικασίας, η Ιρλανδική Προεδρία (2004) οργάνωσε αυτήν την τρίτη ευρωπαϊκή συνάντηση ατόμων που βιώνουν συνθήκες φτώχειας στις χώρες της ΕΕ με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Βελγικής Κυβέρνησης. Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Καταπολέμησης της Φτώχειας (EAPN) είχε ένα ενεργό ρόλο στην παροχή τεχνικής βοήθειας και επιμελητείας για τη διοργάνωση αυτών των συναντήσεων.

Αυτή η τρίτη ευρωπαϊκή συνάντηση ατόμων που βιώνουν συνθήκες φτώχειας πραγματοποιείται ακριβώς μετά από την επίσημη διεύρυνση της ΕΕ. Η Ιρλανδική Προεδρία είχε την ευχαρίστηση να καλωσορίσει σε αυτή τη συνάντηση, για πρώτη φορά, αποστολές προερχόμενες από τα νέα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτή η εξέλιξη προσέφερε μία σημαντική ευκαιρία για την ανάπτυξη νέων σχέσεων και για τον εμπλουτισμό του αγώνα κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού με νέες απόψεις και προσεγγίσεις.

Η αναφορά της Ελληνικής Προεδρίας για τη Δεύτερη Ευρωπαϊκή Συνάντηση Ατόμων με προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, κατά τη διάρκεια του Συμβουλίου Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων του Ιουνίου 2003, περιελάμβανε την εξής πρόταση: *«Τα Κράτη Μέλη πρέπει να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την ενίσχυση της συμμετοχής σε όλα τα επίπεδα των ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και για την ανάπτυξη οργανωτικών Δικτύων»*. Ο σκοπός της Τρίτης Συνάντησης ήταν:

«Να αναπτυχθούν περαιτέρω τρόποι προώθησης της συμμετοχής σε όλα τα επίπεδα ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού και να ενισχυθούν ή αναπτυχθούν τα οργανωτικά δίκτυα για τη διευκόλυνση αυτής της διαδικασίας.»

Για την υποστήριξη αυτού του σκοπού, η Ιρλανδική Προεδρία, με τη συνεργασία της Επιτροπής του Προγράμματος για τον Κοινωνικό Αποκλεισμό και του EAPN, αποφάσισε να πραγματοποιήσει μία έρευνα για την αναζήτηση πληροφοριών σχετικά με το βαθμό υποστήριξης

τέτοιων οργανωτικών δικτύων. Κατά την έρευνα ζητήθηκαν πληροφορίες για μηχανισμούς που εξασφαλίζουν τη συμμετοχή ατόμων με προβλήματα φτώχειας και πληροφορίες για το εάν αυτή ήταν χρήσιμη για το σχεδιασμό των Εθνικών Σχεδίων Δράσης για την Κοινωνική Ενσωμάτωση, που αποτελούν κεντρικό σημείο στη Στρατηγική Ενσωμάτωσης της ΕΕ. Μέλη της Επιτροπής του Προγράμματος για τον Κοινωνικό Αποκλεισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Δικτύου για την Καταπολέμηση της Φτώχειας ανέλαβαν την ευθύνη της έρευνας σε εθνικό επίπεδο. Τα αποτελέσματα αυτής της έρευνας περιλαμβάνονται στο μέρος Γ αυτής της αναφοράς.

Πριν από την Τρίτη Συνάντηση, αποστολές από διάφορες χώρες είχαν την ευκαιρία να συναντηθούν ώστε να προετοιμάσουν τις εισηγήσεις τους για την τρίτη συνάντηση. Αυτό το γεγονός έδωσε την ευκαιρία να τεθούν ερωτήματα και θέματα που προέρχονται από την τοπική και εθνική εμπειρία. Αυτά τα ερωτήματα που αντλούνται από την εμπειρία και την ανάλυση των ατόμων που βιώνουν άμεσα τις συνθήκες της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού είχαν σαν αποτέλεσμα να επιτευχθεί ένα υψηλό επίπεδο διαλόγου στα πλαίσια της τρίτης συνάντησης.

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων στη διάσκεψη ήταν άτομα που αντιμετωπίζουν την πραγματικότητα της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και τα οποία έχουν αρχίσει να εργάζονται συλλογικά σε μία προσπάθεια να βελτιώσουν την κατάσταση τους και την κατάσταση των οικογενειών και κοινοτήτων τους. Άλλοι συμμετέχοντες ήταν εκπρόσωποι ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται κατά της φτώχειας και εργαζόμενοι πρώτης γραμμής σε κοινωνικά θέματα. Υπήρχε επίσης μία ισχυρή παρουσία εκπροσώπων φορέων της ΕΕ και μελών της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας και της Επιτροπής του Προγράμματος για τον Κοινωνικό Αποκλεισμό.

Η Ευρωπαϊκή Συνάντηση ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού δεν υποκαθιστά την εργασία πολλών οργανισμών και δικτύων που υπάρχουν για την υπεράσπιση των συμφερόντων των ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού. Είναι μάλλον μία αναγνώριση σε επίπεδο Προεδρίας της ΕΕ της σπουδαιότητας της 'φωνής' των ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού και μία απόδειξη της σημασίας της συμμετοχής τους σε οργανωμένα δίκτυα που διευκολύνουν την ενσωμάτωσή τους στην κοινωνία.

Συλλογισμοί του Προέδρου

Οι τρεις Ευρωπαϊκές Συναντήσεις Ατόμων που Αντιμετωπίζουν Προβλήματα Φτώχειας έφεραν ευρωπαίους πολίτες από τα χαμηλότερα στρώματα όπου βρίσκονται στα υψηλότερα, από τα περιθώρια της κοινωνίας μας στο κέντρο της, από τις πολυώροφες πολυκατοικίες, τους καταυλισμούς, τους ξενώνες, τους δρόμους, τα ξεχασμένα χωριά και τα μοναχικά μέρη σε ένα παλάτι, το Palais d'Edmont, όπου συναντώνται οι ευρωπαίοι πολιτικοί. Δυνητικά, αποτελούν μία επαναστατική εξέλιξη. Η τρίτη συνάντηση, τον Μάιο του 2004, σημείωσε πρόοδο σε σχέση με τις δύο προηγούμενες, όμως επίσης κατέδειξε πόσα περισσότερα μπορούν να επιτευχθούν.

Τι αναμένω εκ προοιμίου; Έχω προβληματιστεί πάνω στη μακρά ιστορία της φτώχειας ως πολιτικό θέμα σε ολόκληρη την Ευρώπη: τα νομοθετικά συστήματα κατά της φτώχειας· τις έρευνες και τα προγράμματα για τη φτώχεια στα τέλη του δέκατου ένατου αιώνα· την ανάπτυξη του κράτους κοινωνικής ευημερίας στα μέσα του περασμένου αιώνα· αργότερα την διαπίστωση των ανεπαρκειών των κρατών κοινωνικής ευημερίας, την εκ νέου ανακάλυψη της φτώχειας κατά την δεκαετία του 1960, στα πρώτα χρόνια της ευρωπαϊκής ενοποίησης. Η Συνθήκη της Ρώμης, που σηματοδοτεί την έναρξη της ευρωπαϊκής ενοποίησης, δεν έκανε καμία αναφορά στη φτώχεια ή στον κοινωνικό αποκλεισμό, όμως η οικονομική ύφεση και η «κρίση του κράτους κοινωνικής ευημερίας» της δεκαετίας του 1970, κατέστησε πιθανώς αναπόφευκτο για την ΕΕ να αναγνωρίσει αυτό το θέμα και να κάνει κάτι για αυτό.

Έως την δεκαετία του 1970, η φτώχεια αναφερόταν στα εθνικά θέματα μόνο λίγων κρατών. Από τότε, έχει συμπεριληφθεί μεταξύ των εθνικών θεμάτων των περισσότερων χωρών και με το πέρασμα του χρόνου η φτώχεια, ή ο κοινωνικός αποκλεισμός, έχει μετατραπεί σε ένα ζήτημα με συνεχώς μεγαλύτερη σημασία μεταξύ των ευρωπαϊκών θεμάτων. Αυτό οφείλεται σε πρωτοβουλίες και την επιμονή σημαντικών προσωπικοτήτων στον πυρήνα του σχεδίου της ΕΕ. Για χώρες της ΕΕ, και ίσως και για άλλες χώρες επίσης, οι κοινοτικοί θεσμοί έπαιξαν ένα σημαντικό ρόλο στο να τεθεί υπό συζήτηση το θέμα της φτώχειας και να αναληφθεί κάποια σχετική δράση, και με αυτόν τον τρόπο να υπάρχει μία διαρκής, αν και αργή, πρόοδος.

Τα τρία ευρωπαϊκά «προγράμματα φτώχειας» ήταν η αρχή. Στο πνεύμα των καιρών, το πρώτο και δεύτερο ευρωπαϊκό πρόγραμμα φτώχειας, στις δεκαετίες του 1970 και 1980, φαίνεται να έδωσαν το βάρος για βελτίωση, σε σημαντικό βαθμό, στις τοπικές δράσεις και στους ίδιους τους φτωχούς ανθρώπους. Το πρόβλημα θεωρήθηκε ως έλλειψη συντονισμού (των εθνικών και τοπικών πολιτικών και υπηρεσιών)· η λύση ήταν η κινητοποίηση σε τοπικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής των φτωχών· το κόστος ήταν μετριοπαθείς παραχωρήσεις. Αργότερα κατά τη δεκαετία του 1980 η ανακάλυψη της «νέας φτώχειας», μία απειλή για την ευάλωτη στις ανέσεις πλειοψηφία, και η συναίσθηση ότι υπήρχε ένα κατώτερο κοινωνικό στρώμα στην πορεία προς την Ενιαία Αγορά και την βιομηχανική αναδιοργάνωση, μετέβαλε τις αντιλήψεις. Το έτος 1989 πραγματοποιήθηκε μία κρίσιμη καμπή για την πολιτική στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη: για μία ιστορική στιγμή η «δύναμη του λαού» υπερνίκησε τον κρατικό έλεγχο. Σε αυτό το έτος πραγματοποιήθηκε επίσης μία αποφασιστική καμπή στην κοινωνική πολιτική της ΕΕ. «Κοινωνικός αποκλεισμός» ήταν ο νέος όρος και οι προβολείς στράφηκαν στις εθνικές πολιτικές και στην αποτυχία τους να προλάβουν τον κοινωνικό αποκλεισμό. Στο Φτώχεια Γ, το τρίτο πρόγραμμα της ΕΕ, το ιδανικό της συμμετοχής των φτωχών διατηρήθηκε, όμως δόθηκε περισσότερη έμφαση στο ρόλο των κρατικών υπηρεσιών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και

πως αυτές θα μπορούσαν και θα έπρεπε, σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους, να αναλάβουν συντονισμένη και αποτελεσματική δράση στον αγώνα κατά του κοινωνικού αποκλεισμού. Η εστίαση πλέον ήταν πάνω στα κράτη.

Μετά από το Φτώχεια Γ υπήρξε ένα κενό: η ικανότητα της ΕΕ να ασχοληθεί με τη φτώχεια αμφισβητήθηκε. Αυτό το πρόβλημα λύθηκε με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ του 1997 που επέτρεπε επίσημα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να μπορεί να ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών σε θέματα σχετικά με τον «κοινωνικό αποκλεισμό». Έτσι άνοιξε ο δρόμος για την υιοθέτηση από το Συμβούλιο της Λισσαβόνας του 2000 του στόχου για μία αποφασιστική πρόοδο αναφορικά με την εξάλειψη της φτώχειας και για την επίτευξη μίας μεγαλύτερης κοινωνικής συνοχής, και για το Συμβούλιο της Νίκαιας, αργότερα τον ίδιο χρόνο, να αποφασίσει μία νέα πολιτική πρωτοβουλία (ΕΣΔ/ενσωμάτωση) σχετικά με την παροχή κινήτρων σε όλα τα κράτη μέλη ώστε να υιοθετήσουν μία δραστήρια, σχεδιασμένη και συνολική πολιτική προσέγγιση για την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού. Το επόμενο έτος, το 2001, σηματοδότησε την έναρξη αυτής της διαδικασίας σε ολόκληρη την ΕΕ. Το ίδιο έτος, πραγματοποιήθηκε και η Πρώτη Ευρωπαϊκή Συνάντηση Ατόμων που Αντιμετωπίζουν Προβλήματα Φτώχειας.

Σε διάστημα τριάντα ετών, δηλαδή, «άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας» μετατράπηκαν από **αντικείμενα** και συμμετέχοντες προγραμμάτων τοπικής εμβέλειας κατά της φτώχειας σε **υποκείμενα** και ισότιμους συμμετέχοντες διασκέψεων επιπέδου ΕΕ για την εθνική και ευρωπαϊκή πολιτική σχετικά με την φτώχεια.

Ήταν μία τιμή για μένα να προεδρεύω την Τρίτη Ευρωπαϊκή Συνάντηση Ατόμων που Αντιμετωπίζουν Προβλήματα Φτώχειας. Ήταν μία τιμή να εργαστώ πριν, κατά τη διάρκεια και μετά από τη συνάντηση, με την Ιρλανδική Προεδρία και με τα αφοσιωμένα μέλη της καθοδηγούμενης από την ΕΑΡΝ οργανωτικής επιτροπής, που κατέβαλαν μεγάλο κόπο για να διοργανώσουν κάθε λεπτομέρεια προς όφελος των συμμετεχόντων. Ήταν μία τιμή να συναντήσω τους υπουργούς της Ιρλανδίας, του Βελγίου και του Λουξεμβούργου και τους αξιωματούχους της Επιτροπής που δεσμεύτηκαν προσωπικά για την πραγματοποίηση διαβουλεύσεων και διαλόγου σχετικά με τη φτώχεια σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Ήταν μία ιδιαίτερη τιμή να συναντήσω τους συμμετέχοντες. Μοιράστηκαν μεταξύ τους, με τους διοργανωτές και τους καλεσμένους τις εμπειρίες και τις ανησυχίες τους, αυτά που έχουν υποφέρει και αυτά που έχουν μάθει, καθώς και αυτά που μπορούν να διδάξουν και εμείς οι υπόλοιποι μπορούμε να μάθουμε από αυτούς για τη φτώχεια και για το τι μπορούμε και τι θα έπρεπε να γίνει σχετικά.

Για μένα προσωπικά υπήρχαν τρία κυρίως θέματα σε αυτή τη συνάντηση, που σε κάθε περίπτωση αντιπροσωπεύουν στόχους που ήδη έχουν επιτευχθεί και υποσχέσεις που ακόμη αναμένεται η εκπλήρωσή τους· αντιστοιχούν δε σε τρία επίπεδα δράσης:

1) η αξιολόγηση των ίδιων των εμπειριών και απόψεων των ατόμων με προβλήματα φτώχειας:

Προσωπική Εμπειρία της Φτώχειας: Ακόμη και αν διέπονται από τις καλύτερες προθέσεις και διαθέτουν τις καλύτερες πληροφορίες, οι πολίτευτές δεν μπορούν να ελπίζουν ότι θα αναπτύξουν πολιτικές, προγράμματα και πρακτικές που να καταπολεμούν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, εάν δεν γνωρίζουν τι σημαίνει να είσαι φτωχός: οι μοναδικοί άνθρωποι που μπορούν να τους ενημερώσουν είναι οι ίδιοι οι φτωχοί. Αυτές οι Ευρωπαϊκές Συναντήσεις των Ατόμων που Αντιμετωπίζουν Προβλήματα Φτώχειας καταδεικνύουν ότι αυτό

είναι εφικτό. Σε αυτήν την τελευταία συνάντηση, ακούσαμε παραστατικές περιγραφές πολλών απόψεων της φτώχειας με τον τρόπο που βιώνεται στις μέρες μας. Υπάρχουν πάντοτε νέα θέματα που προκύπτουν. Μεταξύ αυτών που αναφέρθηκαν ήταν η επιδράσεις των ανοικτών αγορών και οι λιγότερο ευαισθητοποιημένες αρχές σε κοινωφελείς υπηρεσίες, όπως το νερό και ο ηλεκτρισμός. Η έλλειψη πρόσβασης στην τεχνολογία των πληροφοριών είναι μία νέα μορφή φτώχειας για τα παιδιά. Επίσης ακούσαμε για την απαγωγή και την εκμετάλλευση νέων ανθρώπων από χώρα σε χώρα, μία νέα και κακοήθη ευρωπαϊκή αγορά ανθρώπων. Αλλά επίσης παρουσιάστηκαν και πολλές «ευχάριστες» ιστορίες, πρωτοβουλίες που ανέλαβαν οι ίδιοι οι φτωχοί και οι υποστηρικτές τους και οι οποίες σέβονται τα δικαιώματα και τις επιλογές τους.

- 2) οι επίσημες διευθετήσεις για τη συμμετοχή των φτωχών ανθρώπων στη χάραξη πολιτικής σε εθνικό επίπεδο:

Διαβουλεύσεις σε εθνικό επίπεδο: Η εξαιρετική έρευνα που περιλαμβάνεται σε αυτήν την αναφορά, καταδεικνύει ότι υπάρχει ένα μεγάλο φάσμα μηχανισμών για την προώθηση της συμμετοχής των 'φτωχών' ανθρώπων στη χάραξη πολιτικής σε εθνικό επίπεδο. Οι υπουργοί κυβερνήσεων που παραβρέθηκαν εδώ ήταν σε θέση να αναφέρουν πρωτοβουλίες στις χώρες τους που σχεδιάστηκαν ώστε να καταστεί δυνατή η διαδικασία να εισακουστούν οι φωνές που προέρχονται από χαμηλά. Τα μηνύματα που λαμβάνονται μπορούν να ενημερώσουν τον εθνικό σχεδιασμό και μπορούν, στη συνέχεια, να προωθούνται στις συνεδριάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για συζήτηση και ανάληψη δράσης. Η ορολογία και τα συστήματα διαβουλεύσεων ποικίλουν από χώρα σε χώρα. Στην Ιρλανδία και στο Βέλγιο υπάρχουν «συμφωνίες εταιρών» στις οποίες οργανώσεις φτωχών και για τους φτωχούς έχουν τη θέση τους μαζί με τους αρχικούς «κοινωνικούς εταίρους»· στο Λουξεμβούργο οι ΜΚΟ έχουν κατακτήσει το δικαίωμα να συμμετέχουν στο *Conceil Supérieur*· στη Γαλλία, υπάρχει από το 1988 ένα *Conseil National de Lutte contre les Exclusions* και φέτος μία δημόσια ανακοίνωση για το κοινό σχετικά με τον αγώνα κατά του κοινωνικού αποκλεισμού συμπεριλήφθη στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης της Γαλλίας· στη Δανία υπάρχει ένα «Συμβούλιο για Ευπαθείς Ομάδες Πληθυσμού». Άλλες χώρες θα μπορούσαν να παραδειγματιστούν από αυτές τις πρωτοβουλίες.

Εντούτοις, για συμμετέχοντες στη συνάντηση όλα αυτά τα συστήματα διαβουλεύσεων είναι προβληματικά. Ορισμένες φορές διαβουλεύσεις με τους καταναλωτές υπηρετούν τις ανάγκες για ευημερία, αλλά όχι και τους φτωχούς· ακόμη και οι διαβουλεύσεις σχετικά με την κοινωνική προστασία μπορούν να καταλήξουν σε βελτιώσεις για τα ισχυρά συμφέροντα και όχι για τα αδύναμα. Σε ποιο βαθμό μπορούν οι φτωχοί άνθρωποι ατομικά να ακουστούν πέρα από τις οργανώσεις κατά της φτώχειας; Και πόση ανοχή υπάρχει από την πλευρά των ακτιβιστών και των «ταραχοποιών», ακόμη και όταν υπάρχει μία και μόνο αφορμή;

Οποιοδήποτε όμως και να είναι οι εθνικοί μηχανισμοί επικοινωνίας και διαβουλεύσεων και οι δεσμοί τους με τις εθνικές κυβερνήσεις, παρέχουν τα μέσα για την επαφή των ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας με τα ευρωπαϊκά συστήματα χάραξης πολιτικής. Οι κυβερνήσεις είναι οι πρωταγωνιστές στην ευρωπαϊκή σκηνή.

- 3) η ανάγκη για περαιτέρω δράση σε επίπεδο ΕΕ:

Δράση από την ΕΕ: Όπως ανέφερα και παραπάνω, ο ρόλος των θεσμών της ΕΕ, ή τουλάχιστον αυτών που ασχολούνται με κοινωνικά θέματα, ήταν αξιόπιστος και προοδευτικά μεγαλύτερος για θέματα που αφορούν τη φτώχεια, και επηρέασαν εξελίξεις σε εθνικό επίπεδο. Ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες για τον κοινωνικό αποκλεισμό επιτρέπονται από τις υπάρχουσες συνθήκες και προβλέπονται στο υπό διαμόρφωση Ευρωπαϊκό Σύνταγμα. Η «ανοικτή μέθοδος συντονισμού» όπως εφαρμόστηκε σε σχέση με τα Εθνικά Σχέδια Δράσης για την Ενσωμάτωση έχει αρχίσει ήδη να αποφέρει καρπούς προς όφελος των φτωχών ανθρώπων σε ολόκληρη την Ευρώπη. Εντούτοις – και αυτό είναι ένα πολύ μεγάλο εντούτοις – οι κυριότερες ανησυχίες της ΕΕ είναι οικονομικού χαρακτήρα και κατά την τρέχουσα συγκυρία οι κοινωνικές ανησυχίες βρίσκονται σε δεύτερο πλάνο. Για αυτό το λόγο, δεν είναι μόνο οι φτωχοί που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση, αλλά και οι υπουργοί κοινωνικών θεμάτων, τόσο σε εθνικό, όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, λειτουργούν από μειονεκτική θέση επίσης. Παρά τις εντάσεις μεταξύ πολιτικής και κοινωνικών κινημάτων, οι πολιτικοί και οι ακτιβιστές πρέπει να συνυπάρχουν. Για αυτό το λόγο οι φτωχοί ενδιαφέρονται ώστε τα μέλη των κυβερνήσεων που ασχολούνται με τη φτώχεια να ενισχυθούν στον αγώνα με άλλους υπουργούς διαφορετικών καθηκόντων. Αυτή είναι και η αιτία που η κοινωνική μεταρρύθμιση είναι μία τόσο σύνθετη διαδικασία: οι μεταρρυθμιστές στην πολιτική εντοπίζονται κάπου στη μέση. Οι υπουργοί στη συνάντησή μας υποσχέθηκαν να μεταφέρουν τα μηνύματα της συνάντησης στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και να ασκήσουν πιέσεις για περαιτέρω αλλαγές τόσο στις δικές τους κυβερνήσεις, καθώς και στο Συμβούλιο.

Θα πρέπει να ελπίσουμε ότι όσο περισσότερη δραστηριοποίηση υπάρχει σε αυτήν την «αμφίδρομη διαδικασία» διαβουλεύσεων και συζητήσεων της πολιτικής για τη φτώχεια, τόσο περισσότερο αυτοί που φαίνεται να πορεύονται σε αντίθετες κατευθύνσεις θα μπορούν να έχουν ένα κοινό σκοπό. Για να δούμε εάν πρόκειται να συμβεί αυτό, θα πρέπει να αναμένουμε τις μελλοντικές Ευρωπαϊκές Συναντήσεις Ατόμων που Αντιμετωπίζουν Προβλήματα Φτώχειας.

Séamus Ó Cinnéide
Καθηγητής Ευρωπαϊκής Κοινωνικής Πολιτικής του Jean Monnet
Εθνικό Πανεπιστήμιο της Ιρλανδίας Maynooth

Μήνυμα από την Ιρλανδική Προεδρία προς το Συμβούλιο Υπουργών. Ιούνιος 2004

Η Ιρλανδική προεδρία, με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και σε συνεργασία με τη Βελγική Κυβέρνηση και το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Καταπολέμησης της Φτώχειας, διοργάνωσε την 3^η Ευρωπαϊκή Συνάντηση Ατόμων που Αντιμετωπίζουν Προβλήματα Φτώχειας, που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες στις 28 και 29 Μαΐου 2004. Από τη συνάντηση προέκυψαν τα ακόλουθα κύρια μηνύματα:

Η αποτελεσματική συμμετοχή ανθρώπων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας πραγματοποιείται και αναπτύσσεται στα πλαίσια των προσπαθειών των Κρατών Μελών να επιτύχουν τους στόχους της Λισσαβόνας για ένα αποφασιστικό βήμα για την εξάλειψη της φτώχειας και την επίτευξη μίας μεγαλύτερης κοινωνικής συνοχής. Υπάρχουν πολλά παραδείγματα καλής εφαρμογής αυτής της διαδικασίας σε διάφορα Κράτη Μέλη.

Η προτεραιότητα τώρα είναι η περαιτέρω διεύρυνση και εμβάθυνση της διαδικασίας:

1. Η εφαρμογή και η περαιτέρω ανάπτυξη των Εθνικών Σχεδίων Δράσης για την κοινωνική ενσωμάτωση (ΕΣΔ/ενσωμάτωση) είναι ένα τμήμα ζωτικής σημασίας για τη διαδικασία. Αυτά τα σχέδια ήταν πολύ αποτελεσματικά στο να διατηρήσουν το ζήτημα της εξάλειψης της φτώχειας στην κορυφή της πολιτικής επικαιρότητας τόσο σε εθνικό, όσο και σε κοινοτικό επίπεδο και έδωσαν μία πραγματική ώθηση για τη συμμετοχή όλων των σχετικών παραγόντων. Οι άνθρωποι που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας είναι σημαντικοί παράγοντες και θα πρέπει να συμμετέχουν στη διαδικασία.
2. Η συμμετοχή, για να είναι αποτελεσματική, θα πρέπει να είναι καλά οργανωμένη και να αντλείται από σωστές πηγές. Αντιπροσωπεύει μία σημαντική κοινωνική επένδυση μέσω της συνεισφοράς για την επίτευξη των στόχων των ΕΣΔ/ενσωμάτωση και γενικότερα μίας μεγαλύτερης κοινωνικής συνοχής.
3. Η συμμετοχή είναι μία αμφίδρομη διαδικασία. Η αμοιβαιότητα με τις κυβερνήσεις είναι ουσιαστική, απαιτώντας ειλικρίνεια και αποτελεσματική δράση για να πληρούνται σταδιακά οι στόχοι που προσδιορίζονται. Αυτή η διαδικασία θα πρέπει να περιλαμβάνει συμμετοχή στην παρακολούθηση και αξιολόγηση της εφαρμογής των Σχεδίων, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης δεικτών για τη μέτρηση της προόδου σε εθνικό επίπεδο και για την πραγματοποίηση συγκρίσεων με άλλα Κράτη Μέλη. Η ανταλλαγή πληροφοριών, εμπειριών και τρόπων καλής εφαρμογής μεταξύ των 25 Κρατών Μελών είναι ένα βασικό στοιχείο του Ανοικτού Συντονισμού, όχι μόνο για τις Κυβερνήσεις, αλλά για όλους τους εμπλεκόμενους παράγοντες, και ειδικότερα αυτούς που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας. Είναι απαραίτητο να ξέρουν τι είναι δυνατόν να γίνει για την εξάλειψη της φτώχειας, γνωρίζοντας τι μπορούν να πετύχουν άλλα Κράτη Μέλη και έχοντας υπόψη τις οικονομικές και άλλες περιστάσεις. Σε αυτήν την προτεινόμενη οργανωτική δομή θα πρέπει να δοθεί προσοχή ώστε να μην μειωθεί, αλλά αντίθετα να ενταθεί, η αποτελεσματικότητα αυτών των ανταλλαγών πολιτικής πρακτικής.

4. Οι αιτίες της φτώχειας είναι περίπλοκες και ποικίλες. Οι φωνές και οι ανησυχίες όλων των διαφορετικών ομάδων που βιώνουν συνθήκες φτώχειας είναι απαραίτητο να ακουστούν. Ομάδες που προσδιορίστηκαν στη Διάσκεψη ότι χρειάζονται ειδική υποστήριξη περιλαμβάνουν μετανάστες και εθνικές μειονότητες, θύματα εμπορίας ανθρώπων, και ειδικότερα παιδιών, άτομα που ζουν σε υποτυπώδη καταλύματα, άστεγοι, άτομα με ειδικές ανάγκες και μοναχικοί γονείς.
5. Η πολύπλευρη φύση της φτώχειας απαιτεί ανταπόκριση από μία σειρά άλλων υπουργών, συμπεριλαμβανομένων των υπεύθυνων για την υγεία, την εκπαίδευση, τη στέγαση, τη δικαιοσύνη και τις οικογενειακές υποθέσεις, και τα οικονομικά.
6. Για πολλούς μία σημαντική πηγή φτώχειας εντοπίζεται στις διακρίσεις. Άνθρωποι που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας ήταν σε θέση να προσδιορίσουν πηγές από τις οποίες απορρέουν διακρίσεις και τρόπους για τον τερματισμό τους. Η συμμετοχή τους στη λήψη μέτρων για την καταπολέμηση των διακρίσεων θα πρέπει να προωθείται και να ενθαρρύνεται.

Η Ιρλανδική Προεδρία σημείωσε τις απόψεις με τις εξής θέσεις:

- Τα Κράτη Μέλη
Θα πρέπει να στηρίξουν και να εμβαθύνουν τη συμμετοχή σε όλα τα επίπεδα των ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας, σε συνεργασία με όλους τους υπόλοιπους παράγοντες, στην προσπάθεια να εκπληρωθεί ο στόχος της πραγματοποίησης ενός σημαντικού βήματος για την εξάλειψη της φτώχειας και της επίτευξης μίας μεγαλύτερης κοινωνικής συνοχής.
- Τα Κράτη Μέλη και η Επιτροπή
Θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας θα κατέχουν ένα σημαντικό ρόλο στη διαδικασία παρακολούθησης και αξιολόγησης της εφαρμογής των ΕΣΔ/ενσωμάτωσης και στην προετοιμασία των μελλοντικών σχεδίων, και ότι η ανάγκη για την αποτελεσματική διευκόλυνση αυτής της συμμετοχής λαμβάνεται πλήρως υπόψη στην οργάνωση της διαδικασίας του Ανοικτού Συντονισμού, ειδικότερα όσον αφορά στα ΕΣΔ/ενσωμάτωσης.
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Θα πρέπει να διασφαλίσει ότι τα συμφέροντα αυτών που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας θα λαμβάνονται πλήρως υπόψη στις συζητήσεις σχετικά με το μέλλον των Διαρθρωτικών Ταμείων και στην αναθεώρηση της Ατζέντας Κοινωνικής Πολιτικής.

Η Ιρλανδική Προεδρία καλωσορίζει τη δέσμευση του Λουξεμβούργου, που ανακοινώθηκε στη Συνάντηση, να φροντίσει για τη διοργάνωση μίας συνάντησης αυτού του είδους στις Βρυξέλλες κατά τη διάρκεια της Προεδρίας του το 2005, και επαναλαμβάνει την πρόταση της Ελληνικής Προεδρίας προς το Συμβούλιο Υπουργών το 2003 ώστε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι διαδοχικές Προεδρεύουσες Χώρες της ΕΕ να φροντίζουν για τη διοργάνωση συναντήσεων αυτού του τύπου ως μέρος του ετήσιου προγράμματος εργασίας (όπως η Ετήσια Στρογγυλή Τράπεζα).

Μέρος Β: Αναφορά της Διάσκεψης

Ολομέλεια Έναρξης

Πρόεδρος:

Καθηγητής Seamus O' Cinneide, Πανεπιστήμιο του Maynooth, Ιρλανδία

Βασικοί ομιλητές:

- **Κύριος Gerry Mangan**, Εκπρόσωπος της Ιρλανδικής Προεδρίας
- **Υπουργός Maria Arena**, *Ministre de l'Intégration Sociale, Politique des Grandes villes, Egalité des Chances et Fonction Publique*, Βέλγιο
- **Κυρία Marie-Josée Jacobs**, Υπουργός Οικογενειακών Υποθέσεων, Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Νεολαίας, Λουξεμβούργο
- **Κυρία Odile Quintin**, Γενική Διευθύντρια Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων, Ευρωπαϊκή Επιτροπή
- **Κυρία Isabelle Leborgne**, Οργάνωση *Action Partenariat International Economique et Social*, Συμμετέχουσα στη δεύτερη συνάντηση

Ο Πρόεδρος, **Καθηγητής Seamus O' Cinneide**, άνοιξε τις εργασίες της Τρίτης Συνάντησης εκ μέρους της Ιρλανδικής Προεδρίας. Υπενθύμισε στους παρευρισκομένους τη μακρά ιστορία του αγώνα κατά της φτώχειας στην Ευρώπη,

«Δεδομένης της κυριαρχίας των οικονομικών θεμάτων στην παγκόσμια αγορά, είναι εύκολο να είναι κανείς κυνικός απέναντι σε μία Κοινωνική Ευρώπη, όμως για 30 χρόνια η Ευρώπη έχει δώσει προσοχή στο πρόβλημα της φτώχειας και έχει διασφαλίσει την ύπαρξη ορισμένων ενεργειών για την απόλωση αυτής της φτώχειας σε ολόκληρη την Ευρώπη».

Καλωσόρισε τους βασικούς ομιλητές και όλους τους συμμετέχοντες με την παρότρυνση να προχωρήσουν σε έναν ανοικτό διάλογο και μία καρποφόρο ανταλλαγή απόψεων κατά τη διάρκεια των επόμενων ημερών.

Ο κ. Gerry Mangan, Εκπρόσωπος της Ιρλανδικής Προεδρίας καλωσόρισε τους συμμετέχοντες εκ μέρους της **Υπουργού Mary Coughlan, T.D., Υπουργός Κοινωνικών και Οικογενειακών Υποθέσεων**, η οποία του ζήτησε να μεταβιβάσει τις θερμότερες ευχές της για τη συνάντηση· την πρόθεσή της να συμμετάσχει στη συνάντηση αργότερα, και ειδικότερα κατά τη συζήτηση των συμπερασμάτων, και τη δέσμευσή της με το στόχο να πραγματοποιηθεί ένα αποφασιστικό βήμα για την εξάλειψη της φτώχειας έως το 2010, όπως αυτός έχει διατυπωθεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Από την 1^η Μαΐου 2004, τον ίδιο στόχο συμμερίζονται και τα 10 νέα Κράτη Μέλη και ο κ. Mangan απηύθυνε ένα ιδιαίτερο καλωσόρισμα στους εκπροσώπους των νέων Κρατών Μελών. Συνέχισε την ομιλία του εκ μέρους της Υπουργού **Mary Coughlan, T.D., Υπουργός Κοινωνικών και Οικογενειακών Υποθέσεων**, λέγοντας:

«Τα Εθνικά Σχέδια Δράσης για την Κοινωνική Ενσωμάτωση που εφαρμόζονται στις μέρες μας καταδεικνύουν την πολυπλοκότητα του έργου της εξάλειψης της φτώχειας, η οποία δεν έχει μία μόνο αιτία ή επίλυση και απαιτεί μία συνεχή αντιμετώπιση όχι μόνο από τις κυβερνήσεις, αλλά

από την κοινωνία στο σύνολό της. Η εμπειρία μου από την ανάπτυξη ΕΣΔ/ενσωμάτωσης στην Ιρλανδία με έκανε να αντιληφθώ πόσες διαφορετικές ομάδες απαιτούνται για την ανάπτυξη και την εφαρμογή σχεδίων. Σε αυτές περιλαμβάνονται ακαδημαϊκοί και ειδήμονες για την ανάλυση των αιτιών και των πιθανών λύσεων, Κοινωνικοί Εταίροι, όπως εργοδότες και εμπορικές ενώσεις και η υποστήριξη της Κοινωνίας των Πολιτών. Η υποστήριξη μη κυβερνητικών οργανώσεων, που εργάζονται με άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας, είναι ιδιαίτερα σημαντική διότι αυτές διαθέτουν μία ειδική κατανόηση γύρω από αυτά τα προβλήματα. Το EARN είναι ένας χαρακτηριστικός εκπρόσωπος αυτών των ομάδων. Απαιτείται επίσης η κυβερνητική καθοδήγηση, ειδικότερα των Υπουργείων Κοινωνικών Υποθέσεων, συνοδευόμενη από τη διεθνή αλληλεγγύη και υποστήριξη μέσω της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Πάνω απ' όλα, χρειαζόμαστε τη συμμετοχή ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας, τα οποία γνωρίζουν τι σημαίνει να είσαι φτωχός· που γνωρίζουν τις αιτίες των συνθηκών φτώχειας που βιώνουν και γνωρίζουν τις διάφορες λύσεις που θα εξαλείψουν τη φτώχεια και θα τους παρέχουν τη δυνατότητα να απολαμβάνουν την ποιότητα ζωής που οι υπόλοιποι από εμάς τη θεωρούμε ως δεδομένη. Για αυτό το λόγο αυτή η συνάντηση είναι ζωτικής σημασίας για τη δέσμευσή μας με αυτή τη διαδικασία. Αισθανόμαστε ιδιαίτερα υποχρεωμένοι προς το Βέλγιο για τη συνεχή δέσμευση και υποστήριξή του απέναντι σε αυτή τη διαδικασία. Η Ιρλανδική Προεδρία βρίσκεται στην ευχάριστη θέση να εγγυηθεί ότι η διαδικασία αυτή συνεχίζεται. Εάν σκοπεύουμε πραγματικά να εξαλείψουμε τη φτώχεια, θα πρέπει να ακούσουμε τους ανθρώπους που αντιμετωπίζουν τη φτώχεια. Η Υπουργός Mary Coughlan έχει εκφράσει την έντονη επιθυμία να αναφέρει στους συναδέλφους της τα αποτελέσματα αυτής της συνάντησης και ελπίζει να τους μεταβιβάσει ένα ξεκάθαρο, ισχυρό μήνυμα».

Η Υπουργός Marie Arena χαρακτήρισε την Τρίτη Συνάντηση ως σημαντική για τη διαδικασία της συμμετοχής, η οποία θα πρέπει να αποδέχεται και να είναι ευαίσθητη απέναντι σε ανάγκες και επιδιώξεις.

«Η Τρίτη Συνάντηση είναι μία ένδειξη για την ανάγκη ύπαρξης μίας ετήσιας διάσκεψης. Η φτώχεια εξακολουθεί να βρίσκεται γύρω μας με πολλές διαφορετικές μορφές όπως είναι προφανές και από τις στατιστικές. Υπάρχει φτώχεια σε χρηματικούς όρους, αλλά επίσης και αναφορικά με την πρόσβαση στην εκπαίδευση και στις νέες μορφές τεχνολογίας».

Υπάρχει μία σειρά από ενέργειες που έχουν πραγματοποιηθεί μέσω των Εθνικών Σχεδίων Δράσης για την Κοινωνική Ενσωμάτωση και οι οποίες χρειάζεται να ενισχυθούν. Μία Κοινωνική Ευρώπη δεν είναι μία αφηρημένη ιδέα· είναι ένας αγώνας σε μία σειρά από διαφορετικά επίπεδα ο οποίος θα πρέπει να γίνεται φανερά. Για να κάνουμε αυτή τη διαδικασία ορατή, είναι απαραίτητο να αποδείξουμε πως λειτουργεί μία Κοινωνική Ευρώπη και θα πρέπει να μιλήσουμε ανοικτά. Πρέπει να υπάρχει επικοινωνία, που να παραμένει σε επαφή με τον λαό. Θα πρέπει να διασφαλίσουμε ότι στην Κοινωνική Ευρώπη θα ικανοποιούμε τις βασικές ανάγκες με πλήρη συστήματα κοινωνικής ασφάλειας, που να εγγυώνται για τον καθένα μία θέση στην κοινωνία.

Όταν αντιμετωπίζουμε δυσκολίες για την εκπλήρωση των στόχων της Λισσαβόνας, υπάρχουν κάποιοι που ισχυρίζονται ότι θα πρέπει να εγκαταλείψουμε τον αγώνα. Εγώ από την πλευρά μου λέω ότι θα πρέπει να ανανεώσουμε και να ενισχύσουμε τις προσπάθειές μας. Πρέπει να κάνουμε περισσότερο από το να βοηθούμε ανθρώπους να ξεφύγουν από τη φτώχεια· πρέπει να διασφαλίσουμε ότι οι άνθρωποι δεν θα πέφτουν στη φτώχεια. Οι σύνδεσμοι με άλλα Υπουργεία

σε εθνικό επίπεδο, καθώς και οι σύνδεσμοι με το Υπουργείο Ίσων Ευκαιριών στο Βέλγιο είναι επίσης ένα σημαντικό στοιχείο επιτυχίας».

Η Υπουργός Maria Arena συνεχάρη τους διοργανωτές για το ανοικτό πνεύμα διαλόγου αυτής της Τρίτης Συνάντησης και εξέφρασε την επιθυμία να ακούσει τα μηνύματα για τη συνεδρίαση του Συμβουλίου. Έδωσε έμφαση στο σημαντικό ρόλο που έχουν όλοι οι συμμετέχοντες στο να κοινοποιήσουν αυτά τα μηνύματα πίσω στις χώρες τις οποίες εκπροσωπούν.

Η Υπουργός Jacobs άρχισε αναφέροντας ότι ήταν μία τιμή να συμμετάσχει σε αυτήν την Τρίτη Συνάντηση. Αναφέρθηκε στην αναφορά της δεύτερης Συνάντησης, που περιέγραφε τη συμμετοχική διαδικασία ως απαίτηση για πραγματική δυνατότητα να εισακούγεται από τα κέντρα λήψης των αποφάσεων. Η Υπουργός Jacobs παρουσίασε δύο πεποιθήσεις της σχετικά με την αξία της «ακρόασης» και της «συνάντησης»:

- «Κάποιος ακούει πολύ καλύτερα όταν αυτοί που του μιλούν τον κοιτούν απευθείας στα μάτια
- Η ποιότητα των πολιτικών βελτιώνεται όταν συνυπολογίζεται η γνώμη των ατόμων που επηρεάζονται άμεσα από αυτές»

«Ως Υπουργός Κοινωνικής Αλληλεγγύης, έχω φροντίσει πάντοτε να συναντούμαι με αυτούς που επηρεάζονται άμεσα από τις πολιτικές για τις οποίες είμαι υπεύθυνη. Βεβαίως, τέτοιου είδους συναντήσεις πραγματοποιούνται πιο εύκολα σε μία χώρα της έκτασης του Λουξεμβούργου!»

Η Υπουργός Jacobs συνέχισε περιγράφοντας ορισμένες βασικές αρχές που τις διαφώτισε με ένα παράδειγμα:

«Στην κοινωνία σήμερα, οι κοινωνικές πολιτικές, και ειδικότερα η πολιτική για την κοινωνική ενσωμάτωση, δεν βασίζονται πλέον στην αρχή της φιλανθρωπίας, αλλά σε διασταυρούμενες υποχρεώσεις. Η δέσμευση της κοινωνίας να προωθήσει την πρόσβαση για όλους σε αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης οφείλει να είναι παράλληλη με τη δέσμευση του ατόμου να κάνει τις απαραίτητες προσπάθειες για να επιτύχει αυτήν την πρόσβαση. Η αρχή των διασταυρούμενων υποχρεώσεων χαρίζει αξιοπρέπεια στους στερημένους ανθρώπους: τους προσδίδει την ιδιότητα του ενεργού μέλους και όχι αυτού που δέχθηκε βοήθεια. Η αναφορά που δημοσιοποιήθηκε μετά από τη Δεύτερη Συνάντηση το θέτει με ιδιαίτερη σαφήνεια όταν δηλώνει:

‘Η συμμετοχή είναι δικαίωμα και όχι χάρη’

Σε αυτό το σημείο, θα επικαλεστώ ένα συμπέρασμα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Μαρτίου 2004, που φαίνεται να είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τα θέματα τα οποία συζητούμε σήμερα. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί τα Κράτη Μέλη να δημιουργήσουν – ‘Εταιρικές Σχέσεις για Μεταρρυθμίσεις’. Αυτές οι εταιρικές σχέσεις οφείλουν να συμπεριλαμβάνουν την κοινωνία των πολιτών στην ανάπτυξη των πολιτικών, οι οποίες θα προωθήσουν τη στρατηγική που υιοθετήθηκε στη Λισσαβόνα. Στο επίπεδο των κοινωνικών πολιτικών, αυτές οι εταιρικές σχέσεις οφείλουν να κάνουν κάθε δυνατή προσπάθεια για την ενίσχυση της ενεργητικής συμμετοχής των πολιτών στην οικοδόμηση μίας κοινωνικής Ευρώπης. Εάν το κάλεσμα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου εισακουστεί, τέτοιου είδους εταιρικές σχέσεις θα οργανωθούν σε εθνικό επίπεδο σε όλα τα Κράτη Μέλη. Είμαι σίγουρη ότι αυτές οι εταιρικές σχέσεις θα σας ενδιαφέρουν!

Μία εταιρική σχέση μεταξύ όλων των παραγόντων συνεπάγεται την ενεργή συμμετοχή όλων των πολιτών – αυτό σημαίνει εσάς. Εάν μου επιτρέπετε θα ήθελα να πάρω την ειδική περίπτωση του Λουξεμβούργου: στις 6 Μαΐου 2004, πέρασε ένας νέος νόμος που δίνει σε μη κυβερνητικές οργανώσεις που αγωνίζονται κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού το δικαίωμα να είναι μέλη του Ανωτάτου Συμβουλίου (Conseil Supérieur) που γνωμοδοτεί για πολιτικά θέματα. Αυτό το γεγονός συμβολίζει μία μετατόπιση της πολιτικής προς μία πιο ευρεία συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών.

Βεβαίως, αυτό το βήμα, που εγγυάται τη συμμετοχή ατόμων που βιώνουν συνθήκες φτώχειας μέσω των οργανισμών που τους εκπροσωπούν, μπορεί να προκαλέσει απογοήτευση σε αυτούς που απαιτούν άμεση συμμετοχή. Η απάντησή μου σε αυτό είναι μία υπενθύμιση ότι και οι δημοκρατίες μας είναι οργανωμένες με αντιπροσωπευτικό σύστημα. Οι οργανώσεις που εκπροσωπούν τους φτωχούς ανθρώπους είναι οι 'Σύμμαχοι' που κατασκευάζουν τις γέφυρες μεταξύ αυτών και των δημόσιων αρχών. Οι αρχές του Λουξεμβούργου είναι διατεθειμένες ευνοϊκά να λάβουν υπόψη τα μηνύματά τους.

Εύχομαι η προσπάθειά σας να αποδώσει καρπούς, ενώ παράλληλα σας δίνω και μία υπόσχεση για το μέλλον. Για το Λουξεμβούργο θα είναι ιδιαίτερη χαρά να διοργανώσει την Τέταρτη Συνάντηση κατά τη διάρκεια της Προεδρίας του σε ένα πνεύμα υποστήριξης και συνεργασίας παρόμοιο με αυτό της Τρίτης Συνάντησης, με τη συμμετοχή του EAPN, της Βελγικής Κυβέρνησης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.»

Η κυρία Quintin ξεκίνησε λέγοντας ότι η Τρίτη Συνάντηση συμβολίζει τη δέσμευση της Ένωσης να εξαλείψει τη φτώχεια, που είναι μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα συστήματα κοινωνικής προστασίας και που υποδηλώνει ότι η ευρωπαϊκή προσέγγιση για τη μεταρρύθμιση αυτών των συστημάτων φέρνει στην επιφάνεια όλες τις διαστάσεις της κοινωνικής προστασίας. Όμως αυτή η μεταρρύθμιση μπορεί να επιτύχει μόνο εάν οι άνθρωποι που ζουν σε συνθήκες φτώχειας συμμετέχουν ενεργά στον αγώνα κατά του κοινωνικού αποκλεισμού. Η Κοινωνική Ευρώπη οφείλει να ευνοεί τους πάντες, είτε δημιουργώντας θέσεις απασχόλησης, είτε αγωνιζόμενη κατά του αποκλεισμού. Δεν θα είχε νόημα εάν υπήρχε μόνο για επιχειρηματικές συμφωνίες και πολιτικούς.

Από τη στιγμή που τον Δεκέμβριο του 2000 η Ευρώπη αποφάσισε να συντονίσει τις εθνικές πολιτικές στον αγώνα κατά του κοινωνικού αποκλεισμού, υιοθέτησε ένα σημαντικό στόχο: τη συμμετοχή και κινητοποίηση όλων των εμπλεκόμενων, ξεκινώντας από τα άτομα που ζουν σε συνθήκες φτώχειας. Η Χάρτα των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων διακηρύσσει το δικαίωμα του καθενός να ζει αξιοπρεπώς με επαρκή μέσα και στέγαση, καθώς και το δικαίωμα να έχει πρόσβαση στην υγεία και στην εκπαίδευση. Η συμμετοχή ατόμων που μετέχουν στον αγώνα κατά της φτώχειας, ιδιαίτερα σε τοπικό επίπεδο, είναι λογική συνέπεια του δικαιώματος στην αξιοπρέπεια.

Οι εποχές όπου οι πολιτικές διαμορφώνονταν από λίγους δημόσιους λειτουργούς, οι οποίοι «γνώριζαν» ποιο ήταν το καλύτερο, έχουν αλλάξει. Σήμερα, η φωνή των ανθρώπων που ενδιαφέρονται έχει γίνει πιο σημαντική για τις πολιτικές αποφάσεις. Ένα παράδειγμα αυτής της εξέλιξης δόθηκε στο Πρώτο Σεμινάριο του Περιοδικού Peer σχετικά με το αντικείμενο της κοινωνικής ενσωμάτωσης, το οποίο πραγματοποιήθηκε τον περασμένο Απρίλιο στη Στοκχόλμη,

Σουηδία. Σε αυτό αποδείχτηκε ότι τα σχέδια που είχαν προετοιμαστεί από τοπικές οργανώσεις ήταν ένα σημαντικό στοιχείο για τις τοπικές στρατηγικές στον αγώνα κατά του κοινωνικού αποκλεισμού. Όμως θα πρέπει να γίνουν πολύ περισσότερα για να τεθούν σε λειτουργία οργανωμένοι τρόποι εξασφάλισης της συμμετοχής αυτών που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας. Εντούτοις, είναι ενθαρρυντικό το γεγονός ότι από την προετοιμασία των «Εθνικών Σχεδίων Δράσης 2003», αρκετές χώρες έχουν ενισχύσει τη συμμετοχή αποκλεισμένων ατόμων και έχουν εντείνει τις διαβουλεύσεις με ΜΚΟ που τους εκπροσωπούν.

Αν και υπάρχει ακόμη η τάση για ορισμένα από τα Εθνικά Σχέδια Δράσης να είναι περισσότερο απλές περιγραφικές αναφορές παρά πραγματικά στρατηγικά σχέδια δράσης, τα σχέδια του 2003 δείχνουν ότι πολλά Κράτη Μέλη είναι διατεθειμένα να ενισχύσουν τον αγώνα κατά του κοινωνικού αποκλεισμού μέσω μίας πιο συνολικής προσέγγισης και με περισσότερο φιλόδοξους στόχους. Επιπλέον, ορισμένα από αυτά έχουν πετύχει να μειώσουν τον αριθμό ατόμων σε κατάσταση μακροχρόνιας φτώχειας.

Η επιβράδυνση της οικονομίας και μία άνοδος της ανεργίας σε ορισμένες χώρες οδήγησε σε μία αύξηση τον αριθμό ατόμων στα όρια της φτώχειας, κυρίως μεταξύ των ευπαθών ομάδων· επίσης τα προβλήματα ψυχικής υγείας, ο αλκοολισμός και ο εθισμός στα ναρκωτικά εξακολουθούν να πληγώνουν και να εξασθενούν τις κοινωνίες μας. Αυτές οι τοπικές καταστάσεις δικαιολογούν την ενσωμάτωση του αγώνα κατά του κοινωνικού αποκλεισμού σε ένα γενικότερο πλαίσιο, όπου ο εκσυγχρονισμός και η μεταρρύθμιση των συστημάτων Κοινωνικής Προστασίας συνδυάζεται με μία προσέγγιση που έχει για άμεσο στόχο τις ομάδες που αντιμετωπίζουν τις περισσότερες δυσκολίες. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η διαδικασία ενσωμάτωσης ή «οργάνωσης» των κοινών στόχων για μεταρρύθμιση των συστημάτων συνταξιοδότησης, ο αγώνας κατά του κοινωνικού αποκλεισμού και ο εκσυγχρονισμός των συστημάτων υγείας έχει ξεκινήσει και θα ολοκληρωθεί το 2006.

Τα 10 νέα Κράτη Μέλη θα παρουσιάσουν τα πρώτα τους Εθνικά Σχέδια Δράσης στα τέλη του Ιουλίου, και χάρη σε αυτή τη συνάντηση, αυτά τα «σχέδια δράσης» μπορούν να βρίσκονται πιο κοντά στις θεμελιώδεις ανάγκες των ατόμων που ζουν σε συνθήκες φτώχειας. Στα νέα Κράτη Μέλη, όπου συχνά η κοινωνία των πολιτών δεν είναι ακόμη αρκετά οργανωμένη και ανεπτυγμένη, η ανάπτυξη των πρώτων «Σχεδίων Δράσης» οφείλει να ενθαρρύνει τα κέντρα χάραξης πολιτικής να γίνουν περισσότερο φιλόδοξα. Οι προηγούμενες συναντήσεις έδειξαν ότι είναι πολύ σημαντικό να υπάρχουν επαρκείς πόροι, οικονομικοί και ανθρώπινοι, για την εξασφάλιση της συμμετοχής των ατόμων που ζουν σε συνθήκες φτώχειας. Όμως είναι επίσης σημαντικό να παραχωρήσουμε τον απαραίτητο χρόνο σε αυτή τη συμμετοχή και να χτίσουμε την αμοιβαία εμπιστοσύνη και σεβασμό μεταξύ των διαφόρων παραγόντων.

Ελπίζουμε ότι οι ΜΚΟ θα παρακινηθούν από αυτή τη διαδικασία, που υποχρεώνει τον καθένα από εμάς να προβληματιστεί πάνω στις στρατηγικές για τον αγώνα κατά του κοινωνικού αποκλεισμού, να θέσει στόχους και να συμμετάσχει στην εφαρμογή τους. Η ευρωπαϊκή στρατηγική κατά του κοινωνικού αποκλεισμού μας δεσμεύει να προχωρήσουμε στο επόμενο στάδιο. Οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών δεν μπορούν να είναι απλά μία δύναμη διαμαρτυρίας. Όταν το σχέδιο για ένα νέο Σύνταγμα της Ένωσης θέτει την κοινωνική πολιτική ως έναν από τους τρεις πυλώνες της Ευρωπαϊκής Δημοκρατίας, οφείλουν να λάβουν ενεργά μέρος στην ανάπτυξη κοινωνικής πολιτικής.

Η κυρία Leborgne ξεκίνησε το μήνυμά της από τους συμμετέχοντες στη Δεύτερη Συνάντηση απόμων που βιώνουν συνθήκες φτώχειας με μία υπενθύμιση των 10 νέων Κρατών Μελών που φέρνουν μαζί τους ένα κύμα αισιοδοξίας και προκλήσεων για τη νέα Ευρώπη των 25. Στα υπόλοιπα 15 κράτη μέλη, τα εθνικά σχέδια δράσης 2003-2005 βρίσκονται ήδη στο στάδιο της αξιολόγησης. Η Τρίτη Συνάντηση μας φέρνει σε καινούρια πεδία, όμως επίσης βασίζεται στη δουλειά των δύο προηγούμενων συναντήσεων.

«Στην τελευταία συνάντηση, συνειδητοποιήσαμε την έλλειψη γνώσεων μας για την εφαρμογή των Εθνικών Σχεδίων Δράσης για την κοινωνική ενσωμάτωση, τα οποία ήταν ένα άγνωστο εργαλείο για πολλούς από εμάς. Μάθαμε πώς να καλύπτουμε μία συγκεκριμένη απόσταση, που επιτρέπει ένα επίπεδο ανάλυσης, ενώ επίσης εκπληρώνει το καθήκον μας να παρευρισκόμαστε σε αυτές τις συναντήσεις παρά τις πραγματικές δυσκολίες.

Διαθέτω ένα ισχυρό απόθεμα βούλησης για να επιμείνω στο έργο μας, να ανακαλύψω, να κατανοήσω πώς λειτουργεί η συμμετοχή και να αφιερώσω τα απαραίτητα εργαλεία και μέσα ώστε αυτή να είναι αποτελεσματική στον αγώνα κατά της φτώχειας. Στην τελική συνεδρίαση του περασμένου έτους, αισθανθήκαμε υπερήφανοι και ισχυροί για το έργο που είχε επιτελεστεί με αξιοπρέπεια, κόπο και σαφήνεια, αλλά έχοντας επίσης πλήρη επίγνωση του δρόμου που είχαμε ακόμη να διανύσουμε.

Συνειδητοποιήσαμε ότι το έργο μας δεν ήταν μόνο «μεταξύ μας» αλλά θα έπρεπε να ενσωματωθεί στο έργο που επιτελείται στο κάθε κράτος μέλος και στα πλαίσια μίας Κοινωνικής Ευρώπης. Καλέσαμε πολιτικούς και οικονομικούς εταίρους να δεσμευτούν μαζί μας για ένα νέο επίπεδο διαλόγου. Μέλη της παρούσας συγκέντρωσης φέρνουν μαζί τους τη φτώχεια ως βίωμα. Έχουμε κάποιο ρόλο να παίξουμε στη «συμμετοχική» δημοκρατία. Με την οργάνωση και αξιολόγηση των πληροφοριών και προτάσεων από αυτήν την Τρίτη Συνάντηση, θα είμαστε σε θέση να θεμελιώσουμε την απαραίτητη συνεργασία με τα ευρωπαϊκά κέντρα χάραξης πολιτικής και τα κέντρα χάραξης πολιτικής σε κάθε κράτος μέλος.

Υπάρχουν ενθαρρυντικά σημάδια. Στα τέλη Ιουνίου, στη χώρα μου τη Γαλλία, ο αρμόδιος υπουργός για τον αγώνα κατά των υποβαθμισμένων συνθηκών διαβίωσης και του κοινωνικού αποκλεισμού οργάνωσε μία εθνική διάσκεψη με θέμα τον αγώνα κατά του κοινωνικού αποκλεισμού και την κοινωνική ενσωμάτωση. Της διάσκεψης προηγήθηκαν τέσσερις ομάδες εργασίας στα ακόλουθα θέματα:

1. Ο ρόλος του ενεργού μέλους σε πρόγραμμα
2. Πρόσβαση σε δικαιώματα
3. Συνθήκες διαβίωσης αστέγων
4. Στέγαση

Η κυβέρνηση δεσμεύτηκε να προετοιμάσει μία ανακοίνωση για την κοινή γνώμη σχετικά με τον αγώνα κατά του κοινωνικού αποκλεισμού και αυτή συμπεριλήφθηκε στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης της Γαλλίας. Αυτά τα παραδείγματα είναι χαρακτηριστικά και πολλών άλλων σε διάφορα Κράτη Μέλη και αντιπροσωπεύουν τις θετικές επιπτώσεις της συμμετοχής που έχει την αφετηρία της σε τοπικό επίπεδο.

Θα ήθελα να σας αφήσω με ένα μήνυμα ελπίδας ειδικότερα για τα νέα μέλη:

Ο κύριος Monnet, από τους ιδρυτές της Ευρώπης είπε, «Δεν φέρνουμε σε επαφή κράτη, ενώνουμε λαούς.»

Πριν από την έναρξη των εργαστηρίων, θα ήθελα να επαναλάβω τις ευχαριστίες μου στο EARN, στην πρόεδρό του και σε όλη την ομάδα για τη σκληρή δουλειά τους στη διοργάνωση αυτών των συναντήσεων. Το EARN παρουσιάζει το πραγματικό πρόσωπο της φτώχειας στην Ευρώπη. Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω την Ιρλανδική Προεδρία για την υποστήριξή της και για το πνεύμα συνεργασίας από τους πολιτικούς εκπροσώπους που συμμετείχαν. Θα ήθελα να σημειώσω τον σημαντικό ρόλο των διερμηνέων που μας βοήθησαν να κατανοήσουμε ο ένας τον άλλο. Τέλος θα ήθελα να καλωσορίσω καθένα από εσάς ξεχωριστά. Καθένας από εσάς είναι ένας πρεσβευτής της πατρίδας του και είμαι σίγουρη ότι είστε περήφανοι για αυτό.»

Παρουσίαση Εμπειριών: αναφορές από τα Εργαστήρια

1. Μπλε Εργαστήριο

Πρόεδρος: Peter Kelly, Σκοτσέζικη Συμμαχία κατά της Φτώχειας,

Αναφέρων: Danielle Dierckx, Βέλγιο

Συντονιστής: Geza Gosztonyi, Ουγγαρία

1.1 Διαδικασίες Συμμετοχής:

Αυτό το εργαστήριο εξέτασε προσεκτικά τις διαδικασίες συμμετοχής και ειδικότερα αυτές σε τοπικό και εθνικό επίπεδο. Κατά την ανταλλαγή εμπειριών διερευνήθηκαν οι δεσμοί μεταξύ κοινωνικών και οικονομικών διακρίσεων.

Δεσμοί μεταξύ κοινωνικών και οικονομικών διακρίσεων
«Ζητούμε μόνο το σεβασμό των δικαιωμάτων μας. Όταν παίρνεις μία άδεια, δεν σημαίνει ότι έχεις δικαιώματα. Πριν από την ΕΕ ήταν η Ρώμη υπεύθυνη για αυτά τα θέματα και είχαμε λιγότερα προβλήματα από αυτά που έχουμε τώρα.» Συμμετέχων από την Ιταλία
«Τα πράγματα χειροτερεύουν και η νομοθεσία γίνεται πιο αυστηρή. Έχω αμφιβολίες σχετικά με την ανάπτυξη της νομοθεσίας. Αισθανόμαστε τον αποκλεισμό και την απόρριψη. Όταν μία χώρα δέχεται μετανάστες είναι μόνο για να τους εκμεταλλευτεί.» Συμμετέχων από την Ισπανία
«Εργάζομαι με τους Ρομ στην Ισπανία. Είμαστε μία εθνική μειονότητα στην Ευρώπη και απορριπτόμαστε παντού από οικονομική, κοινωνική και πολιτισμική άποψη. Μετά από τη διεύρυνση της ΕΕ, θα είμαστε μία μεγάλη μειονότητα στην Ευρώπη.» Συμμετέχων από την Ισπανία
«Ήμουν στη φυλακή στην Ιταλία για 20 χρόνια. Είναι δύσκολη η συμμετοχή στη σημερινή κοινωνία. Ορισμένες φορές είμαι πραγματικά χαμένος. Τώρα εργάζομαι με πρώην παραβάτες και συνεργαζόμαστε πάνω στους τρόπους ένταξης. Δεν θα πρέπει μόνο να απαιτείτε πράγματα από τις κυβερνήσεις. Θα πρέπει επίσης να εργαζόμαστε στο θέμα της πληροφόρησης. Ορισμένες φορές ερχόμαστε σε επαφή με πρώην φυλακισμένους ή ναρκομανείς, αλλά κατά κύριο λόγο είναι άνθρωποι. Θα πρέπει να πιέσουμε πρώτα στα χαμηλότερα επίπεδα της δημόσιας διοίκησης. Οι δημόσιοι υπάλληλοι θα πρέπει να κατανοήσουν τον κόσμο, τη σημασία της συμμετοχής.» Συμμετέχων από την Ιταλία

Ένα από τα σημαντικά θέματα που προέκυψαν από τη συζήτηση, που βασίστηκε στην άμεση εμπειρία των συμμετεχόντων στο εργαστήριο, ήταν η έλλειψη ισότιμης συμμετοχής. Η έλλειψη μας φωνής στη διαμόρφωση πολιτικής είναι περισσότερο έντονη στην περίπτωση ατόμων που αιτούνται άσυλο, προσφύγων, μεταναστών εργατών και ανθρώπων από ομάδες εθνικών μειονοτήτων. Η αποτυχία της διασφάλισης της συμμετοχής των μειονοτήτων στην Ευρώπη, για παράδειγμα των 12 εκατομμυρίων αυτοχθόνων Ρομά, είναι ένα σημαντικό εμπόδιο για

οποιαδήποτε πρόοδο στη συμμετοχή τους. Το εργαστήριο ανέλυσε πως οι άνθρωποι που βιώνουν συνθήκες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού δεν αποκλείονται μόνο από την πολιτική. Για παράδειγμα, αυτοί που αντιμετωπίζουν προβλήματα διακρίσεων είναι επίσης περισσότερο πιθανό να καταλήξουν στη φυλακή. Το εργαστήριο προχώρησε στην εξερεύνηση των δεσμών μεταξύ των διακρίσεων και της ευρύτερης συμμετοχής στην κοινωνία των πολιτών, η οποία συνοψίζεται από τα λόγια ενός συμμετέχοντα σε μία φράση – «Έχουμε το δικαίωμα να υπάρχουμε, έχουμε πολιτικά δικαιώματα, αλλά αυτά τα δικαιώματα δεν αντανakλούνται στην καθημερινή μας ζωή.» Ένα παράδειγμα καλής εφαρμογής από την Ισπανία απεικονίζει πως οι εκστρατείες μπορούν να φέρουν τους ανθρώπους σε επαφή ώστε να ξεπεράσουν την απογοήτευσή τους.

Παράδειγμα καλής εφαρμογής από την Ισπανία

“Aqui vino; aqui voto” (Εδώ ζω, εδώ ψηφίζω)

Η εκστρατεία μας είχε μία σειρά από ενέργειες που απαιτούσαν:

- αλλαγές στη νομοθεσία
- πλήρη συμμετοχή των αλλοδαπών ως νόμιμων κατοίκων της χώρας, Φέραμε αλλοδαπούς και πολιτικούς σε επαφή μεταξύ τους και οργανώσαμε σκιώδεις ψηφοφορίες για σκιώδεις εκλογές.

Το θέμα προβλήθηκε από τα ΜΜΕ με τίτλους όπως 6000 μετανάστες αρνήθηκαν το δικαίωμα στην ψήφο

1.2 Ένα παράδειγμα συμμετοχικής πολιτικής από τη Φινλανδία

Οι δεσμοί μεταξύ των μέτρων κατά της φτώχειας και των διακρίσεων και της ευρύτερης συμμετοχής στην κοινωνία των πολιτών ακολούθησαν στη συζήτηση για τα αποτελέσματα της έρευνας σχετικά με τους διαρθρωτικούς μηχανισμούς. Για τον προσανατολισμό της συζήτησης χρησιμοποιήθηκε ένα παράδειγμα διάρθρωσης από τη Φινλανδία που υποστηρίζει τη συμμετοχική διαδικασία.

Στη Φινλανδία η Κυβέρνηση έχει δημιουργήσει δεσμούς μεταξύ των μέτρων κατά της φτώχειας και της ανάπτυξης της κοινωνίας των πολιτών μέσα από το Πολιτικό Πρόγραμμα για τη Συμμετοχή του Πολίτη, που είναι ένα από τα τέσσερα Πολιτικά Προγράμματα που καλύπτουν την τετραετία 2003-2007. Πρόκειται για ένα εθνικό δημοκρατικό σχέδιο που θεσπίστηκε για να ενθαρρύνει τη συμμετοχή του πολίτη και να ενισχύσει τη λειτουργική δημοκρατία. Ο σκοπός του είναι να βελτιώσει τις ευκαιρίες πολιτικής και εκλογικής συμμετοχής και να παρέχει περισσότερο δημοκρατική εκπαίδευση, καθώς επίσης και να ενισχύσει την αντιπροσωπευτική δημοκρατία. Θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην ένταξη λιγότερο μορφωμένων, με χαμηλά εισοδήματα νέων ανθρώπων που ήδη βρίσκονται, ή διατρέχουν τον κίνδυνο να βρεθούν, κοινωνικά αποκλεισμένοι μέσα στην κοινωνία.

Η Maija Pulli, **Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö (TVY) –Εθνικός Οργανισμός Συνεργασίας Αnéργων της Φινλανδίας-** παρουσίασε ορισμένα από τα προβλήματα κατά την εφαρμογή αυτού του πολιτικού προγράμματος. Για παράδειγμα, νέες ευκαιρίες για τη χρήση τεχνολογίας της επικοινωνίας των πληροφοριών με τη μορφή της ψηφιακής τηλεόρασης δεν είναι ανοικτές για άπορα άτομα. Η κυβέρνηση μιλά για νέες προκλήσεις· θέλουν να συνομιλούν με τους πολίτες· θέλουν να αυξήσουν τα ποσοστά συμμετοχής στις εκλογές και τον αριθμό των μελών των κομμάτων. Αναζητούν νέους τρόπους συμμετοχής: από το τοπικό στο παγκόσμιο. Υπάρχει εκπαίδευση και εξέλιξη σχετικά με τα πολιτικά δικαιώματα. Εντούτοις

υπάρχει ο κίνδυνος ότι, «Χρησιμοποιούν όμορφα λόγια, αλλά αυτά είναι μόνο λόγια». Θα πρέπει να προκύψουν συγκεκριμένες και ορατές δράσεις, εάν θέλουμε να επιτύχει αυτή η πολιτική.

1.3 Διεύρυνση της ΕΕ

Η δυνατότητα της σύνδεσης των προγραμμάτων κατά της φτώχειας με κινήσεις για την αύξηση της συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών ενισχύεται με νέες ευκαιρίες που προκύπτουν από τη διεύρυνση της ΕΕ. Υπάρχει ανάγκη για περισσότερο διεισδυτικές αναλύσεις και για ένα σαφές πρόγραμμα δράσης, καθώς υπάρχει αίσθημα απογοήτευσης από την ταχύτητα των αλλαγών, ειδικότερα στα Νέα Κράτη Μέλη.

Εμπειρία από δομές και οργάνωση
<p>«Ο κόσμος στη Βουλγαρία είναι απογοητευμένος από την αύξηση της φτώχειας και την έλλειψη προόδου στις συμμετοχικές διαδικασίες. Η κυριότερη επιτυχία: υπήρξε ενσωμάτωση ως μέλος του ΕΑΡΝ.» Συμμετέχων από τη Βουλγαρία</p>
<p>«Ενισχύουμε τα δίκτυα εκπροσωπώντας ανθρώπους με προβλήματα φτώχειας σε επιτροπές, π.χ. για τα δικαιώματα των χρηστών. Όταν ήμουν μέλος μίας τέτοιας επιτροπής, συγκέντρωσα πολλές πληροφορίες που τις έδωσα σε άλλες μητέρες. Είναι ένας τρόπος να εκπροσωπούμε τους εαυτούς μας.» Συμμετέχων από τη Γαλλία</p>
<p>«Ενισχύουμε τη συμμετοχή εργαζόμενοι σε μικρές ομάδες. Στο δίκτυό μας έχουμε δέκα ομάδες. Πολλά άτομα αποκλείστηκαν οικειοθελώς. Αρχίζουμε με αυτές τις ομάδες και συνεχίζουμε με διασυνδέσεις με μεγαλύτερες ομάδες. Τότε μπορούμε να αρχίσουμε να πιέζουμε. Μπορεί να λειτουργήσει εάν οι διασυνδέσεις είναι αρκετά ισχυρές ώστε να έχουν καλό σύστημα πληροφόρησης και επικοινωνίας από κάτω προς τα πάνω και στη συνέχεια και πάλι πληροφόρηση που κατευθύνεται προς τα κάτω.» Συμμετέχων από το Ηνωμένο Βασίλειο</p>
<p>«Όμως εάν εκφραστείς ελεύθερα, αυτός είναι ένας τρόπος να τους ενοχλείς. Όταν παίρνουμε την κατώτερη αμοιβή, μας ζητούν να πούμε ότι θέλουν. Όταν δημιουργούν απασχόληση για εμάς, είναι μόνο μία σειρά από χαμηλόμισθες εποχιακές εργασίες που δεν οδηγούν σε εργασία. Είναι ένας φαύλος κύκλος, από τον ένα εκπαιδευτικό κύκλο στον άλλο. Θα πρέπει να ζητούμε τουλάχιστον συμβόλαια με μεγαλύτερη διάρκεια. Οι εργοδότες μπορούν να μας προσλάβουν με πολύ χαμηλό κόστος, όμως τι συμβαίνει με τις ευθύνες τους;» Συμμετέχων από τη Γαλλία</p>
<p>«Χρειαζόμαστε εναρμονισμό των δεικτών! Διαφορετικά, οι ΜΚΟ δεν θα μιλούν με μία φωνή. Πρόκειται για ένα θέμα καταμέτρησης της συμμετοχής. Χρειαζόμαστε μία αξιολόγηση των Εθνικών Σχεδίων Δράσης. Είναι κρίμα που δεν παρευρίσκεται εδώ κάποιος εκπρόσωπος του γαλλικού υπουργείου που είναι αρμόδιο για την κοινωνική συνοχή.» Συμμετέχων από τη Γαλλία.</p>
<p>«Θα ήθελα κάθε χώρα να διοργανώνει τέτοιες συναντήσεις σε όλα τα επίπεδα ώστε να επηρεάζουν τα Εθνικά Σχέδια Δράσης για την Κοινωνική Ενσωμάτωση.» Συμμετέχων από την Ιταλία</p>

1.4 Δικτύωση που χρησιμοποιεί μία κάθετη προσέγγιση:

Τα γενικά σχόλια κατέδειξαν ότι η αποτυχία της συμμετοχής ήταν περισσότερο εμφανής εκεί όπου λείπουν οι δεσμοί με τις κυβερνητικές δομές. Από τη θετική σκοπιά, οι συμμετέχοντες δήλωσαν ότι οι κυβερνήσεις τώρα αναγνωρίζουν τη συμμετοχή ως αναπόφευκτη. Η συμμετοχή και η κινητοποίηση αποτελούν μέρη της πολιτικής ατζέντας που κάνει περισσότερο πιθανή τη συνέχεια. Υπήρξε ουσιαστική συζήτηση για τους τρόπους οργάνωσης που θα έδιναν πιο δυνατή φωνή στα άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού. Συμμετέχοντες

από τη Γαλλία, περιέγραψαν ένα τρόπο χρησιμοποιώντας μία 'κάθετη' προσέγγιση στη δικτύωση, η οποία έκανε περισσότερο αποδεκτή τη συμμετοχή.

Η συζήτηση για τις δομές επεκτάθηκε επίσης και στα διάφορα επίπεδα εξουσίας που θα πρέπει να ενταχθούν. Σε ορισμένες χώρες, για παράδειγμα στη Γαλλία και στη Γερμανία, ο τοπικός παράγοντας είναι πολύ σημαντικός. Υπήρχε κάποια εμπειρία για περιοχές όπου οι δομές που υπάρχουν δημιουργούν προϋποθέσεις συμμετοχής, αλλά καταποντισμένες στο γραφειοκρατικό σύστημα υπήρχε επίσης θετική εμπειρία για τα Εθνικά Σχέδια Δράσης: σε δεύτερο γύρο. Υπήρχε περισσότερη συμμετοχή και περισσότερη αναγνώριση της σπουδαιότητας της ορατής δράσης, της διαφάνειας και του αμοιβαίου διαλόγου.

2. Αναφορά: Πράσινο Εργαστήριο

Πρόεδρος: Léopold Vereecken, EAPN Βέλγιο
Αναφέρων: Justyna Wilga, ATD
Συντονιστής: Clara Fonseca, EAPN

2.1. Από την εμπειρία στη διασπορά

Το κύριο θέμα του εργαστηρίου είχε σαν βάση την εικόνα της φτώχειας και αυτό που θέλουμε να προβάλλουμε και η συζήτηση επικεντρώθηκε στα ακόλουθα σημαντικά ερωτήματα:

- Πως γίνεται η διασπορά πληροφοριών και σε ποιον;
- Πως μπορούμε να κάνουμε τη ζωντανή μας εμπειρία γνωστή στις αρχές και πως κάνουμε εκκλήσεις σε αυτές;
- Τι κάνουμε για να βελτιώσουμε τις ζωές μας;

Μία ομάδα από το Βέλγιο περιέγραψε ένα μοντέλο του τρόπου που άνθρωποι που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και οι οποίοι υπέφεραν από την ιδιωτικοποίηση της ενέργειας, κινητοποίησαν μία αποτελεσματική πίεση που λειτουργεί σε τοπικό, φλαμανδικό, ομοσπονδιακό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Χιλιάδες άνθρωποι υποστήριξαν το προσχέδιο μίας έκθεσης μέτρων για τους πολιτικούς. Το σχέδιο ισχυρίζεται ότι η οδηγία της ΕΕ για την ιδιωτικοποίηση της Ενέργειας κάνει ακόμη πιο ευάλωτη την κατάσταση των ατόμων που βιώνουν συνθήκες φτώχειας. Το κόστιμο της ηλεκτροδότησης είναι το πρώτο στάδιο του κοινωνικού αποκλεισμού και είναι προφανές ότι είναι αδύνατη η συμμετοχή στην κοινωνία εάν δεν υπάρχει πρόσβαση στην ενέργεια. Η πολιτική της ιδιωτικοποίησης της ενέργειας μπορεί να βοηθήσει επιχειρηματίες, ορισμένοι από τους οποίους θα αποφύγουν ακόμη και φόρους. Το θέμα της ιδιωτικοποίησης δημόσιων υπηρεσιών προέκυψε ως θεμελιώδες ζήτημα, αποδεικνύοντας ότι μία ευρωπαϊκή πολιτική μπορεί να προκαλέσει την αύξηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού ως παράπλευρη συνέπεια.

Ένα Μοντέλο Κινητοποίησης

Το σχέδιο «Φτώχεια και Ενέργεια», που υποστηρίζεται από το Βελγικό Δίκτυο για την Καταπολέμηση της Φτώχειας, οργανώνει τα άτομα με προβλήματα φτώχειας ώστε να αγωνίζονται για το δικαίωμά τους στην ενέργεια. Ξεκίνησε από μία ομάδα γυναικών στο Turnhout, των οποίων η παροχή ρεύματος ή γκαζιού κόπηκε και έχει εξαπλωθεί σε ολόκληρη

τη Φλάνδρα. Το σχέδιο είχε άμεσα αποτελέσματα: το κόψιμο του ρεύματος πλέον δεν είναι άμεσο· δεν μπορεί να το εκτελέσει ένας παροχέας μόνος του· και υπόκειται σε νομική διαδικασία. Με δεδομένα αυτά τα αποτελέσματα, τη δημοσιότητα και το ενδιαφέρον των πολιτικών, τα άτομα που ασχολούνται με αυτό το θέμα διαθέτουν ισχυρά κίνητρα να συμμετέχουν σε συναντήσεις. Ο αρμόδιος ανάπτυξης της κοινότητας είναι υπεύθυνος να εξασφαλίζει ότι ο κόσμος συμμετέχει σε ΟΛΕΣ τις πλευρές της εκστρατείας και τους φέρνει σε επικοινωνία, λειτουργώντας ως σημείο επαφής:

Η από κοινού εργασία αξίζει:

- Έχουν δημιουργηθεί δεσμοί με άλλες οργανώσεις που μάχονται για τον ίδιο σκοπό
- Όλες οι επαφές με τους συνεργάτες πραγματοποιούνται από κοινού με την ομάδα στην οποία απευθύνεται η δράση
- Οι αξιώσεις του σχεδίου παρουσιάζονται επίσης σε ειδικούς ώστε να εξασφαλίζεται η επιστημονική τους τεκμηρίωση
- Τα αποτελέσματα του σχεδίου απολαμβάνουν μιας ευρείας διασποράς. Διάφοροι δημόσιοι φορείς έχουν ζητήσει ενημερωτικές συναντήσεις
- Το σχέδιο βρίσκεται σε διάλογο με τα δημόσια κέντρα χάραξης πολιτικής.

Αρμόδιος Ανάπτυξης της Κοινότητας: Mieke Clymans PRISO, Steunpunt, Turnhout, Βέλγιο

Πολλοί από τους συμμετέχοντες είχαν παρόμοιες εμπειρίες και περιέγραψαν τον τρόπο με τον οποίο το κόψιμο του ρεύματος ή του γκαζιού τους οδήγησε στο δρόμο ή στη διάλυση της οικογένειάς τους. Στη Δανία για παράδειγμα, ένας από τους συμμετέχοντες έγινε άστεγος εξαιτίας της αδυναμίας του να πληρώσει τους λογαριασμούς του ηλεκτρικού. Το πρόβλημά του με το ποτό μετατράπηκε σε αλκοολισμό και οδήγησε στη διάλυση της οικογένειάς του. Στη Λιθουανία, μία αύξηση 6-7% στο ΦΠΑ της θέρμανσης έχει προκαλέσει επίσης προβλήματα αδυναμίας πληρωμής.

Διακοπή παροχής ενέργειας: Ζωντανές εμπειρίες
«Στην Πολωνία, δεν είναι μόνο οι ΜΚΟ που δεν καταφέρνουν να πληρώσουν το ρεύμα τους· ακόμη και οι σιδηρόδρομοι έχουν συχνές διακοπές. Η συνήθης τακτική είναι να κλείνουν τις μικρότερες γραμμές. Αυτό δημιουργεί ανεργία» Συμμετέχων από την Πολωνία
«Καθώς το κράτος είναι ο μοναδικός παροχέας, είναι ελεύθερο να επιβάλλει πολύ υψηλό φόρο για την επανασύνδεση του ρεύματος». Συμμετέχων από την Πορτογαλία
«Μετά από μία διακοπή της παροχής, το κόστος επανασύνδεσης είναι τεράστιο». Συμμετέχων από την Πολωνία
«Με την ιδιωτικοποίηση του νερού, η κατάσταση στους καταυλισμούς των Ρομ θα γίνει ακόμη χειρότερη» Συμμετέχων από την Πορτογαλία
«Όταν ζεις στο Minimex μεγαλώνοντας παιδιά, είναι δύσκολο να πληρώνεις για την ενέργεια» Συμμετέχων από την Ολλανδία
«Στο Βέλγιο, υπάρχουν πέντε υπουργεία που είναι υπεύθυνα για την ενέργεια· είναι δύσκολο να έρθεις σε επαφή μαζί τους, να προσελκύσεις την προσοχή τους. Όλοι έχουν τα δικά τους σπίτια και έτσι δεν έχουν επίγνωση της κατάστασής μας». Συμμετέχων από το Βέλγιο

Η εκστρατεία για τις δημόσιες υπηρεσίες ήταν παρόμοια με κάποια που πραγματοποιήθηκε από την οργάνωση BARKA στην Πολωνία για την απασχόληση. Οι συμμετέχοντες αναφέρθηκαν στην αξία της υποστήριξης, της κατάρτισης, της εκπαίδευσης και των ευκαιριών απασχόλησης. Ο φαύλος κύκλος μπορεί να αντιστραφεί όταν υπάρχουν ευκαιρίες και υποστήριξη για αυτό-οργάνωση. Αλλά οι ευκαιρίες συχνά είναι πολύ σύντομες για να στηρίξουν μακροπρόθεσμα αποτελέσματα.

Δημιουργία απασχόλησης και ευκαιριών κατάρτισης

«Ερχόμαστε σε επαφή με τις αρχές για να τους παρουσιάσουμε το έργο μας. Τους δείχνουμε πως μορφωνόμαστε, ακολουθούμε θεραπείες (για αλκοολικούς), πως με την εργασία μας αλλάζουμε τις ζωές μας. Τους δείχνουμε ότι είμαστε ικανοί να φροντίσουμε τους εαυτούς μας. Πολλοί υπουργοί έχουν δει το σχολείο και το έργο μας. Κάθε φορά δεν με πιστεύουν ότι είμαι αλκοολικός και ότι αντιμετωπίζω τεράστια προβλήματα. Ούτε καν θα μπορούσα να φανταστώ ότι, μετά από 6 χρόνια, θα σπούδαζα και θα έπαιρνα ένα δίπλωμα. Οι μαρτυρίες της ζωής μας προσφέρουν αξιοπιστία στα μάτια των αρχών και η εμπειρία μας έχει βοηθήσει στην προετοιμασία νομοθετημάτων, ειδικότερα στην κοινωνική απασχόληση (κοινωνικοί συνεταιρισμοί). Μπορεί να προσφέρει στις ΜΚΟ τα μέσα ώστε να καλλιεργήσουν επιχειρηματικό πνεύμα μεταξύ των ατόμων με προβλήματα φτώχειας και οι οποίες μπορούν, χάρη στην προνομιακή τους κατάσταση, να δημιουργήσουν θέσεις απασχόλησης και ευκαιρίες κατάρτισης.»

Συμμετέχων από την Πολωνία

2.2 Δικαίωμα σε Βασικές Υπηρεσίες

Υπάρχει ο κίνδυνος τα σχέδια κοινωνικής ασφάλειας να μετατραπούν περισσότερο σε ένα είδος φιλανθρωπίας, ενώ άλλες πολιτικές απλά ενισχύουν την αυξανόμενη ψαλίδα της φτώχειας. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να ενισχύεται ο διχασμός της Ευρώπης. Τι μπορεί να γίνει ώστε να διασφαλιστούν οι βασικές υπηρεσίες; Χωρίς αυτές η συμμετοχή είναι αδύνατη. Ένα σαφές παράδειγμα που βασίζεται στην εμπειρία από το εργαστήριο είναι οι περιορισμοί στην κινητικότητα των ευρωπαίων, ειδικότερα όταν οι εγκαταστάσεις για άτομα με ειδικές ανάγκες είναι τόσο περιορισμένες.

Δικαίωμα σε Υπηρεσίες και Υποστήριξη – όχι φιλανθρωπία

«Στη Φινλανδία το δικαίωμα στη στέγαση, στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, στην εκπαίδευση και στην πληροφόρηση είναι εγγυημένο, αλλά υπάρχει ακόμη το πρόβλημα της ανεργίας, που φτάνει το 10% και είναι ακόμη υψηλότερο μεταξύ των μεταναστών που δεν μιλούν φινλανδικά. Δεν μπορούν να σπουδάσουν ή να ενημερωθούν. Η εκμάθηση των φινλανδικών είναι δύσκολη, όμως εμείς επιθυμούμε να ενταχθούμε στην κοινωνία. Τι μπορούμε να κάνουμε ώστε η κοινωνική ασφάλεια να μην μετατραπεί σε φιλανθρωπία για τους μετανάστες;»

Συμμετέχων από τη Φινλανδία

«Ήμουν εξαρτημένος από το αλκοόλ, αλλά εκεί δεν μπορείς να πνίξεις τη θλίψη σου. Τώρα είμαι εξαρτημένος από το 'Kofloed's Skole' διότι με βοήθησε να βελτιώσω τη ζωή μου.»

Συμμετέχων από τη Δανία

«Ήμουν ηρωινομανής αλλά τώρα έχω μία δουλειά εδώ και ένα χρόνο, χάρη στη BARKA».
Συμμετέχων από την Πολωνία

2.3 Δομή και οργάνωση

Οι συμμετέχοντες στο εργαστήριο εξέφρασαν τις απόψεις τους για την έρευνα πάνω στους διαρθρωτικούς μηχανισμούς. Χρησιμοποίησαν το παράδειγμα της Υπηρεσίας για τον Αγώνα κατά της Φτώχειας στο Βέλγιο για να εστιάσουν τη συζήτηση. Οι αρχές δημιούργησαν αυτήν την υπηρεσία ως ένα μέσο για διαβουλεύσεις με τις οργανώσεις. Η συμμετοχή είναι η κύρια μέθοδος εργασίας.

«Δίνουμε μεγάλη προσοχή στο γραπτό λόγο. Με τη λήξη της κάθε συνάντησης, εξακριβώνουμε εάν έχουμε κατανοήσει πλήρως αυτά που έχουν αποτυπωθεί γραπτώς. Τα γραπτά έγγραφα είναι πολύ σημαντικά διότι δίνουν την ευκαιρία στα άτομα που συμμετείχαν να μεταδώσουν σε άλλους το περιεχόμενο των συναντήσεων και το έργο που πραγματοποιείται. Οι συζητήσεις μας είναι ανοικτές σε ειδικούς (στην υγεία ή στη στέγαση) ή σε άλλους, για παράδειγμα σε εκπροσώπους ενώσεων ενοικιαστών. Εκπαιδεύουμε ανθρώπους στην ανάγνωση και στην κατανόηση κειμένων. Και μάλιστα σε τέτοιο σημείο που συχνά οι νομικοί εκπλήσσονται από την παρουσίαση ερωτημάτων που τίθενται από άτομα σε συνθήκες κοινωνικού αποκλεισμού. Κάθε δύο χρόνια συντάσσουμε μία αναφορά που η κυβέρνηση οφείλει να τη σχολιάσει.»

Με βάση τη γνώση από αυτήν την εμπειρία, χρειαζόμαστε:

- Μία γραπτή καταγραφή των συναντήσεων
- Την ευκαιρία να επικοινωνούμε και να διοργανώνουμε συναντήσεις.
- Την επιθυμία για διάλογο (σπανίως από την πλευρά των αρχών) που να βασίζεται στην αμοιβαία ανταλλαγή απόψεων και όχι στη φιλανθρωπία
- Εγγυήσεις ότι οι κοινωνικά αποκλεισμένοι έχουν την ευκαιρία να εκφραστούν και να εισακουστούν
- Εκπαίδευση

Και άλλοι συμμετέχοντες παρουσίασαν αυτήν την εμπειρία στη συζήτηση.

Δομές και οργάνωση: Η φωνή της εμπειρίας
«Χρειαζόμαστε να επικοινωνούμε και να βρούμε συνεργάτες που να γνωρίζουν πώς να εισακουστούν, για παράδειγμα ενώσεις και ο τύπος. Οι ενέργειες και οι συνεργασίες μπορούν να προκαλέσουν φαινόμενο χιονοστιβάδας.»
«Συνεργασία με διαφορετικούς τομείς, για παράδειγμα άτομα σε συνθήκες κοινωνικού αποκλεισμού με πανεπιστήμια για την προετοιμασία αιτημάτων και σχεδίων.»
«Άτομα που είναι αποκλεισμένα μπορούν να είναι ενεργά και να θεωρούν τους εαυτούς τους ικανούς να πάρουν πρωτοβουλίες για να αλλάξουν τη ζωή τους, να εκφράσουν τη γνώμη τους μέσα σε οργανώσεις, να αναλάβουν την εκτέλεση προγραμμάτων με άλλες ομάδες, να λάβουν εκπαίδευση, κλπ.»
«Έχουμε ένα εργαστήριο απασχόλησης όπου μοιραζόμαστε εμπειρίες από την αγορά εργασίας, επίσης συζητούμε για επιχειρήσεις με τις αντιπροσωπείες των εμπορικών ενώσεων.»

Το περιεχόμενο αυτών των συζητήσεων σημειώνεται προσεκτικά, διαβάζεται και πάλι και εγκρίνεται για να αποτελέσει την τελική αναφορά. Όλη αυτή η προσπάθεια καθυστερεί διότι είναι χρονοβόρα η διαδικασία διαβουλεύσεων με τους εταίρους, αλλά είναι απαραίτητη.»

Συμμετέχων από το Βέλγιο

«Στην Πορτογαλία, η οργάνωση ενός δικτύου για τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων μας είναι δύσκολη. Η κυβέρνηση κάνει περικοπές χρηματοδοτήσεων σε δίκτυα για να τα εξασθενήσει. Το αίτημά μας δεν είναι παρά να μην χαθούν αυτές οι χρηματοδοτήσεις.»

Συμμετέχων από την Πορτογαλία

«Το πρόγραμμά μας χρηματοδοτείται από τις φλαμανδικές αρχές, οι οποίες δεν κάνουν περικοπές διότι βρισκόμαστε σε διάλογο με αυτές. Εμείς επιλέγουμε το εκάστοτε θέμα. Το μεγαλύτερο μέρος της εργασίας του δικτύου το πραγματοποιούν εθελοντές, επισκεπτόμενοι για παράδειγμα άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας.»

Συμμετέχων από το Βέλγιο

3. Αναφορά: Πορτοκαλί Εργαστήριο

Πρόεδρος: Robin Hanan, EAPN Ιρλανδίας

Αναφέρων: Josée Goris, Βέλγιο

Συντονιστής: Klaus Boehlke, Γερμανία

3.1 Παράγοντες Επιτυχίας

Σύμφωνα με την εμπειρία των συμμετεχόντων στο εργαστήριο τονίστηκε πως η φτώχεια αυξάνεται στην Ευρώπη, ενώ παράλληλα η συνολική ευημερία αυξάνεται. Όμως τα προγράμματα της Κοινωνικής Προστασίας είναι πιο αδύναμα και λιγότερο αποτελεσματικά. Με αυτά τα δεδομένα, αξίζει τον κόπο να ρωτάμε εάν υπάρχει λόγος να συζητάμε για συμμετοχή;

Η συμμετοχή είναι ακόμη σημαντική για να διατηρηθεί η φτώχεια στην πολιτική επικαιρότητα και ως μέσο για την ύπαρξη ενημέρωσης, ώστε να μπορούμε να δράσουμε σε διαρθρωτικό επίπεδο. Επιτυχημένη συμμετοχή υπάρχει όταν η δουλειά σου είναι ορατή. Από την άλλη πλευρά, η συμμετοχή δεν είναι αρκετή για να διορθώσει κοινωνικά μέτρα ή πολιτικές που δεν εφαρμόζονται.

Τα σημαντικότερα σημεία στη συζήτηση ήταν:

- Ένας σημαντικός παράγοντας για την επιτυχία είναι η καθαρότητα οργανώσεων και ενεργειών. Ορισμένα παραδείγματα είναι οι ανοικτές συγκεντρώσεις, συναντήσεις, φάκελοι, φυλλάδια, ενέργειες και διαδηλώσεις.
- Να μην λησμονούμε ότι είναι σημαντικό να διατηρούμε συνεχή πίεση στην κυβέρνηση, για παράδειγμα στέλνοντας τακτικά επιστολές μέχρι να πραγματοποιηθούν οι δεσμεύσεις τους.
- Άλλος ένας παράγοντας επιτυχίας είναι να ενώνουμε τις δυνάμεις μας και να αποκτήσουμε επικοινωνία με παρόμοιες οργανώσεις που έχουν κοινό σκοπό.
- Η συνεργασία με άλλες οργανώσεις, όπως Εμπορικές Ενώσεις, είναι επίσης ένας παράγοντας επιτυχίας.
- Να ασκούμε πίεση στους πολιτικούς και να τους επηρεάζουμε.

Από τις ανταλλαγές απόψεων στο εργαστήριο, προκύπτει ότι σε ορισμένες χώρες οι εκλεγμένοι αντιπρόσωποι διακόπτουν τον διάλογο με τις οργανώσεις. Δεν επιθυμούν να ακούσουν την άποψη των πολιτών και ισχυρίζονται ότι ανησυχούν για τα κοινωνικά ζητήματα. Η ομάδα αποφάσισε να είναι αυτό το θέμα ένα από τα κεντρικά προς συζήτηση στην ολομέλεια.

3.2 Δίκτυα για συμμετοχή

Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας για τους διαρθρωτικούς μηχανισμούς χρησιμοποίησε ένα παράδειγμα μελέτης μίας περίπτωσης από την Ιρλανδία. Υπάρχουν 10 εθνικά δίκτυα στην Ιρλανδία, τα οποία έχουν μία επίσημη σχέση με την κυβέρνηση για την εφαρμογή του Ιρλανδικού Προγράμματος Καταπολέμησης της Φτώχειας. Κάθε ένα από αυτά έχει την αυτονομία του και την ταυτότητά του ως μη κυβερνητική οργάνωση και χρηματοδοτείται από κυβερνητικούς πόρους. Επίσης έχουν την ευθύνη να παρέχουν στήριξη για να υποστηρίξουν τις τοπικές ενέργειες για την καταπολέμηση της φτώχειας και την επίδραση της πολιτικής μεταξύ των μελών τους, που απλώνονται σε συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές και περιλαμβάνουν κοινότητες ενδιαφερομένων, καθώς και άτομα που βιώνουν συνθήκες φτώχειας. Ένα από τα δίκτυα επικεντρώνεται στις ιδιαίτερες ανάγκες των μοναχικών γονέων.

Μοναχικοί Γονείς και Παιδιά: μία προτεραιότητα
<p>Η Maria Creighton, είναι μία εθελόντρια μέλος μιας τοπικής ομάδας για τα δικαιώματα και την υποστήριξη των μοναχικών γονέων. Παρουσίασε τον τρόπο με τον οποίο τα δίκτυα στην Ιρλανδία προσελκύουν τη συμμετοχή των άμεσων ενδιαφερομένων, βασιζόμενη στην εμπειρία του «OPEN», ένα δίκτυο μοναχικών γονέων στο οποίο προεδρεύει. «Το μήνυμα που έχω σήμερα είναι ότι εάν στους μοναχικούς γονείς μας δοθούν ευκαιρίες, εμείς θα τις πάρουμε. Θέλουμε οικονομική ανεξαρτησία και πάνω απ' όλα θέλουμε αναγνώριση για τα διάφορα είδη οικογενειών. Είμαστε πραγματικές οικογένειες. Η ιδέα του δικτύου είναι ότι οι ομάδες θα πρέπει να επικοινωνούν για να μοιράζονται πληροφορίες, εκπαίδευση και υποστήριξη. Το ήθος μας βασιζόταν πάντοτε στην ατομική προσπάθεια. Μοναχικοί γονείς ηγούνται των τοπικών ομάδων και τα μέλη του Συμβουλίου είναι όλοι επίσης μοναχικοί γονείς. Στην περίπτωσή μου, ήμουν άνεργη και ανέτρεφα ένα πολύ μικρό παιδί. Το δίκτυο έλαβε χρηματοδότηση μέσω του προγράμματος INTEGRA και έξι από εμάς μπορέσαμε να λάβουμε μέρος σε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Το OPEN ανέλαβε τη φροντίδα του παιδιού και τα έξοδα του ταξιδιού, χωρίς τα οποία δεν θα ήμουν σε θέση να το παρακολουθήσω. Αυτή είναι η πρώτη και τελευταία φορά που κάποια οργάνωση μου παρείχε το είδος της υποστήριξης που χρειάζονται οι μοναχικοί γονείς.»</p>
<p>«Πολλές ευρωπαϊκές χώρες διαθέτουν προγράμματα που είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένα. Δυστυχώς στην Ελλάδα δεν συμβαίνει αυτό.»</p> <p>Συμμετέχων από την Ελλάδα</p>
<p>«Στη Σουηδία είναι επίσης δύσκολο να είσαι μοναχικός γονέας, όμως διαθέτουμε αρκετή υποστήριξη που είναι σημαντική για εμάς. Είναι εύκολο να βρεις μέριμνα για τα παιδιά. Έχουμε επίσης τη δυνατότητα να παραμείνουμε σπίτι μας για δεκαοκτώ μήνες επί πληρωμή, ως μοναχικοί γονείς. Έχουμε επίσης ένα έξτρα επίδομα κάθε μήνα, το δικαίωμα για μειωμένη φορολογία και για καλυμμένη οικογενειακή υποστήριξη. Από αυτήν την πλευρά είμαστε αρκετά προνομιούχοι, όμως υπάρχουν ακόμη πολλά παιδιά που υποφέρουν από τη φτώχεια.»</p> <p>Συμμετέχων από τη Σουηδία</p>

3.3 Υλικοί πόροι

Μία από τις ουσιαστικότερες προϋποθέσεις επιτυχίας σε μία διαδικασία συμμετοχής είναι ότι ορισμένες ομάδες έχουν τους υλικούς πόρους που χρειάζεται να διαθέσουν σε μία τέτοια διαδικασία. Η υποστήριξη, για παράδειγμα με τη μορφή της βελτίωσης των υπηρεσιών μέριμνας για παιδιά ή εύκολη μετακίνηση, θα έδινε την ευκαιρία σε μοναχικούς γονείς να αυξήσουν το επίπεδο συμμετοχής τους. Οι μετανάστες επίσης αποκλείονται από τη συμμετοχή εξαιτίας απαιτήσεων του κράτους. Η γραφειοκρατική δοκιμασία που πρέπει να υποστούν για να συγκεντρώσουν χαρτιά και να αποκτήσουν νόμιμο καθεστώς είναι χρονοβόρα και γεμάτη από περίπλοκες διαδικασίες, που αναλώνουν τις δυνάμεις τους. Και σε αυτήν την περίπτωση επίσης, δεν υπάρχει περιθώριο για συμμετοχή. Τα παιδιά είναι ιδιαίτερα ευάλωτα. Η υποστήριξη για άτομα και ομάδες που είναι έτοιμα να πάρουν πρωτοβουλίες θα πρέπει να εμποδίζει αυτόν τον κόσμο να πέφτει σε μία μόνιμη παγίδα φτώχειας.

Συμμετοχή και Χρηματοδότηση

«Η συμμετοχή και οι πόροι πηγαίνουν χέρι-χέρι. Εάν θέλουμε να αγωνιστούμε κατά της φτώχειας μακροπρόθεσμα δεν μπορούμε να έχουμε ένα σύστημα χρηματοδότησης που να βασίζεται σε προγράμματα. Διαθέτουμε συμμαχίες για να αγωνιστούμε για την καταπολέμηση της φτώχειας και αν πάρουν στα σοβαρά τις προτάσεις μας σε ευρωπαϊκό επίπεδο, θα πρέπει να ακολουθήσει και η αντίστοιχη χρηματοδότηση μέχρι να εξαλείψουμε τελικά το πρόβλημα».
Συμμετέχων από τη Γερμανία

3.4 Καταπάτηση ανθρώπινων δικαιωμάτων

Ένας άνδρας από τη Βουλγαρία, το παιδί του οποίου το έχουν απαγάγει, έκανε μία συγκινητική παρουσίαση της φτώχειας ως καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε εκμετάλλευση των παιδιών από κυκλώματα εμπορίας ανθρώπων. Όταν συμβαίνουν απαγωγές παιδιών φτωχών οικογενειών, δεν γίνεται τίποτε σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Το εργαστήριο αποφάσισε να θέσει ένα ερώτημα για αυτό το θέμα στην τελική συνεδρίαση.

Εμπορία της ανθρώπινης ζωής

Την φτώχεια την εκμεταλλεύονται διεφθαρμένα και εγκληματικά κυκλώματα που είναι καλά οργανωμένα. Η προσωπική μαρτυρία ενός πατέρα έριξε φως στους κινδύνους που διατρέχουν τα παιδιά που ζουν στη φτώχεια. Το παιδί του, το Σαβεσίν, τον απήγαγαν από το δρόμο έξω από το σπίτι του όταν ήταν επτά ετών. Μετά από αρκετά χρόνια απελπισμένης αναζήτησης στη Βουλγαρία, αποφάσισε να κάνει απεργία πείνας έξω από τα γραφεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες για να τονίσει την έλλειψη κινητοποίησης σε εθνικό επίπεδο και την ανάγκη για κινητοποιήσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο κατά της εμπορίας παιδιών.
«Η αστυνομία στη Βουλγαρία δεν έκανε τίποτε και όταν ξεκίνησα τη δική μου έρευνα, αντίταχθηκαν σε αυτή και έλεγαν ότι μπορεί να έβαζα το παιδί μου σε κίνδυνο. Σαβεσίν σημαίνει ελπίδα στη γλώσσα μου και τώρα είναι ένα σύμβολο ελπίδας για όλα τα παιδιά που τα έχουν απαγάγει.»

3.5. Πρόσβαση στα κέντρα χάραξης πολιτικής και σχεδιασμός πολιτικής

Μία από τις ουσιαστικές συνθήκες για συμμετοχή και για την επιτυχία της διαδικασίας της συμμετοχής είναι να βρίσκονται οι πολιτικοί έτοιμοι να ξεκινήσουν διάλογο. Μία σειρά από αποστολές που βρίσκονται παρούσες δηλώνουν ότι δεν υπάρχει σημείο πρόσβασης σε αυτούς που διαμορφώνουν την πολιτική. Κρατούν αποστάσεις από τις οργανώσεις, διακόπτουν τις προσπάθειές τους και αρνούνται ακόμη και να ασχοληθούν με τις 'δουλειές τους'. Το εργαστήριο συζήτησε τρόπους πρόσβασης στους πολιτικούς, ώστε αυτοί να συμμετέχουν πιο ενεργά σε συζητήσεις με άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού. Συμφωνήθηκε να ζητηθεί από το πάνελ να σχολιάσει πως θα μπορούσε να επιτευχθεί αυτό.

Συμμετοχή στον σχεδιασμό πολιτικής

Στην Ελλάδα εκτιμάται ότι περίπου μισό εκατομμύριο άνθρωποι αντιμετωπίζουν κάποια αναπηρία και από αυτούς περίπου το 63% απέκτησαν αυτήν την αναπηρία κυρίως από κάποιο τροχαίο ατύχημα και πολλοί από αυτούς είναι νέοι. Εφαρμόζοντας την πρωτοβουλία EQUAL, ηγηθήκαμε μίας συνεργασίας 16 οργανώσεων στην Ελλάδα. Ο κύριος σκοπός ήταν να ενισχύσουμε τη συμμετοχή ατόμων με φυσική αναπηρία διότι υπήρχε πολύ μικρή οργανωμένη συμμετοχή.

Ήταν μία ευρεία συνεργασία, συμπεριλαμβανομένου του κρατικού καναλιού της ελληνικής τηλεόρασης και πραγματοποιήθηκε μία εκτεταμένη εκστρατεία στα ΜΜΕ για θέματα σχετικά με τη φυσική αναπηρία και την προσβασιμότητα. Στην Ελλάδα το 85% των δημοσίων κτιρίων δεν είναι προσβάσιμα για άτομα με ειδικές ανάγκες.

Οι ενώσεις και τα κινήματα ατόμων με αναπηρίες συνεργάστηκαν μαζί μας όχι μόνο στην εφαρμογή, αλλά και στο σχεδιασμό ενεργειών. Το γεγονός ότι υπήρχαν άνθρωποι από λαϊκές οργανώσεις έκανε τη διαφορά. Αυτή η οπτική γωνία από κάτω είναι ένας καλός τρόπος να αντιδράσουμε στα στερεότυπά μας.

Χρειάζεται να εκτελεστεί σε ένα μικροεπίπεδο και από εκεί σε όλα τα επίπεδα.

Οι ευρωπαϊκές πολιτικές κατά του κοινωνικού αποκλεισμού είναι «μαλακή» νομοθεσία. Η Ανοικτή Μέθοδος Συντονισμού προσπαθεί να κάνει τα Κράτη Μέλη να αναλάβουν ευθύνες για την κοινωνική ενσωμάτωση, όμως αφήνει το θέμα στην καλή τους θέληση. Οι συμμετέχοντες στο εργαστήριο ήταν υπέρ της διασφάλισης της διαβεβαίωσης ότι ο αγώνας κατά του κοινωνικού αποκλεισμού θα ενταχθεί στη «σκληρή» νομοθεσία που εγγυάται ότι τα Κράτη Μέλη είναι υπόλογα. Υπήρχε επίσης ένα αίτημα για περισσότερη δουλειά στη διαμόρφωση κοινών κριτηρίων σε ολόκληρη την Ευρώπη, για παράδειγμα κριτήρια για το ελάχιστο εισόδημα. Μέρος αυτού του έργου θα πρέπει να πραγματοποιηθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Εγκρίθηκε η εισήγηση για τον τρόπο εξασφάλισης ενός ευρωπαϊκού ψηφίσματος που θα ενισχύει τον κόσμο των εθελοντικών δραστηριοτήτων και των μη κυβερνητικών οργανώσεων. Απαιτούνται μέτρα εξασφάλισης των χρηματοδοτήσεων ενώ θα διατηρείται η αυτονομία τους.

4. Βυσσινί Εργαστήριο

Πρόεδρος: Philip Lonegren, Σουηδία

Αναφέρων: Laura Calvanelli, Ιταλία

Συντονιστής: Marja Hermans, Βέλγιο

4.1 Συνθήκες ζωής και εργασίας

Ένα από τα κύρια ζητήματα που προέκυψε από τη συζήτηση ήταν η κατάσταση των μεταναστών εργατών που είναι ευάλωτοι σε ακραίες μορφές εκμετάλλευσης. Αποκλείονται από τις στατιστικές για τη φτώχεια και είναι απρόσωποι και χωρίς φωνή. Τι μπορεί να γίνει για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής και εργασίας τους; Όταν αυτοί οι μετανάστες δεν έχουν νόμιμη άδεια εργασίας, είναι ακόμη πιο ευάλωτοι στην εκμετάλλευση. Θα πρέπει να υπάρξει πρόοδος ώστε να νομιμοποιηθούν και να αναγνωριστούν. Το εργαστήριο συζήτησε την πρόταση να έχουν οι μετανάστες εργάτες δικαίωμα ψήφου. Αυτό θα τους επέτρεπε να ανοίξουν κάποιο διάλογο με τους πολιτικούς και να διεκδικήσουν ορισμένα βασικά δικαιώματα.

Το θέμα της στέγασης σε σπίτια που είναι άδεια και οι υποτυπώδεις συνθήκες στέγασης σε πολλές πόλεις ήταν μία σημαντική αιτία ανησυχίας για τους συμμετέχοντες. Η συγκαλυμμένη φτώχεια βρίσκεται σε άνοδο μεταξύ των ατόμων με ειδικές ανάγκες, των οικογενειών με ένα μοναδικό εισόδημα, των οικογενειών μοναχικών γονέων.

Συνθήκες ζωής και εργασίας
«Αυτό που βλέπουμε σήμερα είναι ότι πολλοί νέοι πρέπει να κάνουν μέχρι και τρεις δουλειές, όπως κατοπληρωμένη απασχόληση σε εστιατόρια ή νοσοκομεία για να συγκεντρώσουν ένα μισθό. Υπάρχει έλλειψη επαγγελματικής κατάρτισης για τέτοιους νέους ανθρώπους στη Σουηδία». Συμμετέχων από τη Σουηδία
«Στο Κέντρο Δικαιωμάτων Μεταναστών στην Ιρλανδία, παρέχουμε πρόνοια και υποστήριξη σε μετανάστες εργάτες – υπηκόους της ΕΕ ή μη. Οργανώνουμε επίσης ένα Μεταναστευτικό Φόρουμ όπου καλούμε διάφορα άτομα, για παράδειγμα πολιτικούς. Καταγράφουμε και εξερευνούμε την εμπειρία των μεταναστών εργατών που συχνά κάνουν τις πιο βρώμικες, επικίνδυνες και δύσκολες δουλειές. Υπάρχει επίσης Ομάδα Υποστήριξης για μετανάστες οικιακούς βοηθούς. Οι περισσότεροι από αυτούς δουλεύουν για εργαζόμενους και απασχολούνται στη φροντίδα παιδιών ή ηλικιωμένων εξαιτίας της αυξανόμενης γυναικείας συμμετοχής στην αγορά εργασίας της Ιρλανδίας. Η δυνατότητα παραμονής τους εξαρτάται από μονοετείς ή διετείς άδειες εργασίας, που διευκολύνει να καταλήξουν αυτά τα άτομα χωρίς έγγραφα. Οι εργοδότες χρησιμοποιούν την άδεια εργασίας ως όπλο. Ακόμη και όταν δεν απαιτείται άδεια εργασίας, υπάρχουν συχνά προβλήματα με τη φορολογία και τις εισφορές στην κοινωνική ασφάλιση. Πολλοί μετανάστες δεν είναι ενήμεροι για τα δικαιώματά τους και ορισμένοι εργοδότες δεν γνωρίζουν τα δικαιώματα των μεταναστών.» Συμμετέχων από την Ιρλανδία
«Στην Ισπανία υπάρχουν μετανάστες εργάτες που δουλεύουν εποχιακά και ζουν σε απάνθρωπες συνθήκες και δεν γνωρίζουν τα δικαιώματά τους και τους εκμεταλλεύονται. Κάτι θα πρέπει να γίνει για αυτό σε ευρωπαϊκό επίπεδο.» Συμμετέχων από την Ισπανία

4.2 Δημιουργία συνθηκών για συμμετοχή

Άλλο σημαντικό θέμα ήταν ο βαθμός των διαφόρων επιπέδων συμμετοχής στα διάφορα Κράτη Μέλη. Η ΕΕ θα πρέπει να θέσει σαφείς κατευθυντήριες οδηγίες και κριτήρια για να εξασφαλίσει ότι η συμμετοχή ατόμων που βιώνουν συνθήκες φτώχειας πραγματοποιείται σε κάθε χώρα.

Θα πρέπει να παρέχεται δυνατότητα συγχρηματοδότησης, καθώς είναι σχεδόν αδύνατο για μικρές μη κυβερνητικές οργανώσεις να ανταποκριθούν σε ευκαιρίες πρόσβασης σε πόρους της ΕΕ. Η κατάρτιση και η απόκτηση ικανοτήτων είναι επίσης απαραίτητες για να καταστήσουν δυνατή τη συμμετοχή μικρών οργανώσεων.

Οργάνωση σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο
«Το τοπικό επίπεδο είναι το πιο σημαντικό. Το πρώτο βήμα είναι οι ανταλλαγές εμπειριών με πολίτες που συνήθως δεν έχουν την ευκαιρία να ακουστεί η φωνή τους. Προέρχομαι από τη Ρώμη και εκεί επιχειρούμε ένα νέο τρόπο εργασίας, όπου οι τοπικοί κυβερνητικοί αξιωματούχοι έρχονται σε επαφή με ανθρώπους της περιοχής». Συμμετέχων από την Ιταλία
«Πριν από έξι μήνες δημιουργήσαμε μία ομάδα διαβουλεύσεων για το Εθνικό Σχέδιο Δράσης και επιβεβαιώσαμε ότι χρειάζεται να ξεκινήσουμε από τοπικό επίπεδο. Στο Ηνωμένο Βασίλειο υπάρχουν πολλές δεσμεύσεις στα χαρτιά που ενθαρρύνουν τη συμμετοχή, όμως εμείς θέλουμε πραγματική συμμετοχή σε σχέδια τοπικού και περιφερειακού επιπέδου. Η Ειδική Ομάδα Εργασίας δεν βασίζεται σε μία σειρά από μικρά σχέδια, αλλά σε μία διαδικασία που αρχίζει σε τοπικό επίπεδο και εντάσσεται σε άλλα γενικότερα σχέδια. Στη Σκοτία για παράδειγμα, υπάρχουν ορισμένες στατιστικές που μπορούν να ενταχθούν στο Εθνικό Σχέδιο». Συμμετέχων από το Ηνωμένο Βασίλειο
«Υπάρχει ένα πρότυπο προγράμματος που λειτουργεί καλά σε διάφορες περιφέρειες· οι αρχές θα πρέπει να το αναλάβουν. Δεν θα πρέπει να κλείνουμε μετά από 6 μήνες προγράμματα που έχουν καλά αποτελέσματα. Χρειαζόμαστε μακροπρόθεσμα προγράμματα, που να σχετίζονται μεταξύ τους. Πρέπει να παίρνουμε μαθήματα από αυτά ώστε να μην επαναλαμβάνονται τα ίδια λάθη σε άλλα προγράμματα». Συμμετέχων από τη Γαλλία

4.3 Νέες μορφές φτώχειας

Η έλλειψη πρόσβασης στην τεχνολογία επικοινωνίας των πληροφοριών αντιπροσωπεύει μία νέα μορφή φτώχειας, ειδικότερα για παιδιά. Τα παιδιά δεν μπορούν να αναζητήσουν κάτι στο Διαδίκτυο εάν δεν διαθέτουν πρόσβαση και αυτό διογκώνει το μειονέκτημα στην εκπαίδευση. Θα μπορούσαν να γίνουν πολύ περισσότερα σε ευρωπαϊκό επίπεδο σχετικά με την αύξηση της πρόσβασης στην τεχνολογία επικοινωνίας των πληροφοριών για μικρές οργανώσεις και τοπικές ομάδες.

Διάλογος μεταξύ Πάνελ και Συμμετεχόντων

Υπήρξε μία σειρά από σημαντικά θέματα που κυριάρχησαν σε όλες τις συζητήσεις των εργαστηρίων, όπως περιγράφεται και στην προηγούμενη ενότητα. Η Συνεδρίαση της Ολομέλειας πήρε τη μορφή διαλόγου μεταξύ των ατόμων που είχαν πάρει μέρος στα εργαστήρια και των μελών του πάνελ. Ερωτήματα και απαντήσεις συγκεντρώθηκαν μαζί σε αυτήν την ενότητα κάτω από επικεφαλίδες:

Πρόεδρος:

Καθηγητής Seamus O' Cinneide, Πανεπιστήμιο του Maynooth, Ιρλανδία

Μέλη του Πάνελ:

- Υπουργός **Mary Coughlan**, Υπουργός Οικογενειακών και Κοινωνικών Υποθέσεων,
- Υπουργός **Maria Arena**, **Ministre de l'Intégration Sociale, Politique des Grandes villes, Egalité des Chances et Fonction Publique**, Βέλγιο
- Κος **Armindo Silva**, Επικεφαλής Μονάδας, Κοινωνικός Αποκλεισμός, Διευθυντήριο Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων, Ευρωπαϊκή Επιτροπή
- Κα **Brigitte Weinandy**, Μέλος της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας της ΕΕ και **Conseiller de direction 1ère classe, Ministère de la Famille, de la Solidarité et de la Jeunesse - Service national d'action sociale**, Λουξεμβούργο
- **Ludo Horemans**, Αντιπρόεδρος, Ευρωπαϊκό Δίκτυο Καταπολέμησης της Φτώχειας

Ο **καθηγητής Seamus O Cinneide** άνοιξε τη συνεδρίαση με μία υπενθύμιση προς τους συμμετέχοντες ότι η Ιρλανδική προεδρία έχει δεσμευτεί να εξετάσει τις συστάσεις και προτάσεις της Τρίτης Συνάντησης ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού. Η **υπουργός Mary Coughlan** δεσμεύτηκε επίσης να συνδυάσει τα αποτελέσματα της συνάντησης με τα συμπεράσματα που θα προκύψουν από τις Διασκέψεις της Ιρλανδικής Προεδρίας σχετικά με την «Εναρμόνιση κινητικότητας και κοινωνικού αποκλεισμού: ο ρόλος της απασχόλησης και της κοινωνικής πολιτικής» και με τις «Οικογένειες, Αλλαγές και Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική». Ο πρόεδρος κάλεσε μία συμμετέχουσα, την κυρία **Sandra Christian** από την Ολλανδία να παρουσιάσει ορισμένα συμπεράσματά της από τη Διάσκεψη σχετικά με τις «Οικογένειες, Αλλαγές και Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική».

Μαρτυρία για την οικογένεια: Κυρία Sandra Christian

Η κυρία **Sandra Christian** από την Ολλανδία παρουσίασε μία συγκινητική μαρτυρία βασιζόμενη στην προσωπική της εμπειρία. Περιέγραψε πως η πραγματικότητα και οι ανησυχίες της για το μέλλον από τη θέση της ως γιαγιά μίας μονογονεϊκής οικογένειας αντανακλούνται σε παρόμοιες ανησυχίες που εντοπίζονται σε όλα τα Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατά τη διάρκεια της Ευρωπαϊκής Διάσκεψης για την Οικογένεια και την Κοινωνική Ενσωμάτωση, που πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα της Ιρλανδικής Προεδρίας, πήρε

κουράγιο όταν ανακάλυψε ότι και άλλα άτομα αντιμετώπισαν παρόμοιες αλλαγές στα οικογενειακά πρότυπα και αξίες και είχαν παρόμοιες ανησυχίες σχετικά με τη φροντίδα των παιδιών και των ηλικιωμένων. Το μήνυμα που έδωσε στην Υπουργό Οικογένειας για να το μεταφέρει στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ήταν ότι έχουμε την ευθύνη να διασφαλίσουμε ότι τα παιδιά μας θα έχουν μία καλύτερη ζωή από τη δική μας.

Ερωτήσεις σχετικά με τη Διαφορετικότητα και τις Διακρίσεις: Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες
Ποια πολιτική θα εφαρμόζατε για να διασφαλίσετε ότι τα μέτρα κοινωνικής ασφάλειας δεν θα περιέλθουν στο πεδίο της αλληλεγγύης και της αυτοβοήθειας;
Πως μπορεί η Ευρωπαϊκή Ένωση να υποστηρίξει την κοινωνική ένταξη των διαφόρων ομάδων που υπόκεινται διακρίσεις, οι οποίες υποεκπροσωπούνται στη χάραξη πολιτικής και υπερεκπροσωπούνται στα σωφρονιστικά μέτρα;
Πως μπορούμε να επιτύχουμε μία πολιτική απαλλαγής από το στίγμα για όλες τις μορφές διακρίσεων ώστε να υπάρχει πρόσβαση στην εργασία, στις παροχές και στη στέγαση;
Τι μπορεί να γίνει ώστε να εξασφαλιστούν οι βασικές υπηρεσίες για άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού;
Πως μπορούμε να βελτιώσουμε την κινητικότητα των ατόμων με αναπηρία όταν αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην πρόσβασή τους σε δημόσιους χώρους;
Πως μπορούμε να διασφαλίσουμε ότι οι χωρίς χαρτιά μετανάστες θα έχουν πιο εύκολη πρόσβαση στα κατάλληλα έγγραφα;
Πως μπορούμε να βελτιώσουμε το επίπεδο των υπηρεσιών μέριμνας για παιδιά, το οποίο θα επέτρεπε στους μοναχικούς γονείς να αυξήσουν το επίπεδο συμμετοχής τους;
Τι γίνεται σχετικά με την αναγνώριση των προσόντων που θα μπορούσε να βελτιώσει την κοινωνική ένταξη των μεταναστών; «Το δίπλωμά μου δεν αναγνωρίζεται στην Ιταλία και παρά τα επαγγελματικά μου προσόντα, απασχολούμαι σε μία χειρωνακτική εργασία.»

Η υπουργός Mary Coughlan ξεκίνησε τις παρατηρήσεις της δηλώνοντας ότι σε όλα τα εθνικά κράτη υπάρχουν κάποια τρωτά σημεία σε σχέση με τη φτώχεια. Για παράδειγμα από την άποψη της σχετικής φτώχειας, όσο περισσότεροι άνθρωποι βρίσκονται με κάποια εργασία, τόσο μεγαλώνει η ψαλίδα μεταξύ αυτών και όσων είναι άνεργοι. Τα δικαιώματα των ανθρώπων που ήρθαν σε κάποια άλλη χώρα ξένη από τη δική τους θα πρέπει να εξασφαλιστούν. Υπάρχουν πολλές νομοθετικές ρυθμίσεις πάνω σε αυτό, αλλά όχι πολύ δικαιοσύνη. Είναι δύσκολη η εφαρμογή της νομοθεσίας. Ιδιαίτερα οι μοναχικοί γονείς είναι ευπαθής ομάδα. Κατά τη διάρκεια της Ιρλανδικής Προεδρίας έγιναν κάποια βήματα για την εναρμόνιση επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, αλλά και πάλι είναι δύσκολο να επιτευχθούν συμφωνίες με τους εργοδότες για το ευέλικτο ωράριο και τις συμβάσεις ορισμένου χρόνου για παράδειγμα.

Συνέχισε λέγοντας «Το ερώτημα του πως θα μετέχει η κοινωνία των πολιτών και πως θα εξασφαλίσουμε πλήρη συμμετοχή δεν έχει ακόμη επιλυθεί πλήρως. Στην Ιρλανδία τώρα όλες οι οργανώσεις συναντώνται μαζί μου, με την ιδιότητά μου ως υπουργού, σε μία άσκηση καθορισμού προϋπολογισμού. Η 'ονομαζόμενη' κάθετη προσέγγιση μπορεί να αποδειχθεί ιδιαίτερα καρποφόρα, για παράδειγμα πρόσφατα πραγματοποιήσα μία ανοικτή διαβούλευση με πολλές

τοπικές ομάδες με θέμα την οικογένεια – ήταν ανοικτή δε οποιονδήποτε ήθελε να την παρακολουθήσει.

Η προσπάθεια για επίτευξη πολιτικών αλλαγών μπορεί να είναι αποθαρρυντική, όμως χρειάζεται να εργαστούμε για μεγαλύτερη ενίσχυση και πρόσβαση στην πολιτική ζωή παρά να συγκρουστούμε μαζί της. Πρέπει να γνωρίζουμε πώς να ενισχύσουμε καλύτερα τους ανθρώπους, μέσω της εξάπλωσης της κατάρτισης για παράδειγμα. Ως πολιτικοί, βασιζόμαστε σε ανθρώπους σαν και εσάς για να πείτε τα πράγματα όπως είναι.»

Η υπουργός Maria Arena απάντησε σε αυτές τις ερωτήσεις δηλώνοντας τα ακόλουθα. «Πρέπει να διασφαλίσουμε ότι οι άνθρωποι πρέπει να έχουν πρόσβαση στην τροφή, τον πολιτισμό, στα πολιτικά δικαιώματα, στην εκπαίδευση. Είναι πολυτέλεια να συζητούμε για συμμετοχή όταν δεν ικανοποιούνται βασικές ανάγκες. Το κράτος δεν θα πρέπει να μεταβιβάζει τις ευθύνες του στις ΜΚΟ. Είναι κυβερνητική ευθύνη να διασφαλίζει ότι υπάρχει παροχή στέγασης, εκπαίδευσης και βασικού εισοδήματος. Αντιμετωπίζουμε μία αντιφατική κατάσταση όπου έχουμε ένα στόχο να εξαλείψουμε τη φτώχεια έως το 2010, ενώ ταυτόχρονα υπάρχει σειρά από οδηγίες για λιγότερες ενέργειες στον τομέα της Κοινωνικής Προστασίας.»

Απαντώντας στην ερώτηση για τα δικαιώματα των μεταναστών, μίλησε για τις διάφορες διαστάσεις της φτώχειας, τη σημασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και την ανάγκη να λαμβάνονται υπόψη οι παράνομοι μετανάστες.

«Χρειάζεται να συζητούμε σε ευρωπαϊκό επίπεδο για τη μετανάστευση. Εάν μία χώρα επιλέξει τη γενναιοδωρία, αυτή η χώρα μπορεί να καταστρέψει την αλληλεγγύη και να σκοτώσει τη γενναιοδωρία. Για παράδειγμα μπορεί να αναφερθεί η περίπτωση της Ολλανδίας, όπου υπήρχε μία πιο ανοικτή πολιτική η οποία έφερε συνέπειες που δεν μπορούσαν να αντεπεξέλθουν και αυτό οδήγησε σήμερα σε μία πολιτική λιγότερο γενναιοδωρη σε σχέση με άλλα κράτη της ΕΕ.» Σημείωσε επίσης ότι «Στο Βέλγιο υπάρχει το Centre d'Égalité de Chance που είναι υπεύθυνο για την παρακολούθηση και εφαρμογή της νομοθεσίας για όλες τις μορφές διακρίσεων σε καθημερινό επίπεδο. Αυτό το όργανο μπορεί να είναι ενδιαφέρον και για άλλα Κράτη Μέλη.»

Σε σχέση με την πρόσβαση στη στέγαση, **η υπουργός Maria Arena** περιέγραψε μία κατάσταση σύμφωνα με την οποία υπάρχει ένας αυξανόμενος αριθμός ανέντιμων ιδιοκτητών που κερδοσκοπούν εις βάρος των φτωχών ανθρώπων. Έδωσε ένα παράδειγμα ενός πενταόροφου κτιρίου όπου το υπόγειο, χωρίς ντους ή τουαλέτες, ενοικιαζόταν σε 15 παράνομους μετανάστες που πλήρωναν ο καθένας 250 ευρώ το μήνα. Σύμφωνα με την άποψή της, η λύση θα ήταν να δημιουργηθούν δημόσια κέντρα για εργασία κοινωνικής βοήθειας και οι ιδιοκτήτες να ανακαινίζουν τις υποτυπώδεις κατοικίες προσφέροντας ανεκτές κατοικίες.

Ο κ. Armindo Silva, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μίλησε για την κοινωνική ένταξη των μεταναστών και των αιτούντων άσυλο. Σημείωσε ότι τα τελευταία χρόνια υπάρχει ένα μεγάλο ρεύμα παράνομης μετανάστευσης και αυτό το γεγονός εγείρει σοβαρά προβλήματα κοινωνικής ένταξης που δεν μπορεί να επιλύσει από μόνη της η αγορά εργασίας. Σε επίπεδο ΕΕ, η κοινωνική ένταξη μεταναστών και αιτούντων άσυλο αποτελεί μία προτεραιότητα για το πρόγραμμα EQUAL.

«Τώρα πλέον παίρνουμε τα πρώτα αποτελέσματα αξιολόγησης αυτού του προγράμματος. Ένα άλλο σημαντικό πρόβλημα είναι η κοινωνική ένταξη εθνικών μειονοτήτων, ένα πρόβλημα που έγινε ακόμη σοβαρότερο εξαιτίας της διεύρυνσης. Η κατάσταση των πληθυσμών Ρομά σε ορισμένα από τα νέα Κράτη Μέλη είναι λόγος ανησυχίας, όπως αναγνωρίστηκε στα **JIMs**. Στα

πρώην κομμουνιστικά καθεστώτα, οι πληθυσμοί Ρομά είχαν ειδικά προγράμματα απασχόλησης, όμως αυτά κατέρρευσαν μαζί με το τέλος των καθεστώτων. Οι Ρομά αντιπροσωπεύουν ένα σημαντικό ποσοστό του πληθυσμού σε πολλές από τις νέες χώρες, για παράδειγμα στην Ουγγαρία. Θα πρέπει να συλλογιστούμε πως θα αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα που παρουσιάζονται από τον εκτεταμένο κοινωνικό αποκλεισμό και τη φτώχεια των Ρομά σε επίπεδο ΕΕ. Μέχρι τώρα είχαμε ακολουθήσει μία οριζόντια προσέγγιση στα προγράμματα της ΕΕ, χωρίς να τίθενται στόχοι σύμφωνα με την εθνική προέλευση. Σήμερα η κοινωνική κατάσταση των παιδιών και γυναικών Ρομά βρίσκεται στην πρώτη γραμμή, καθώς οι εθνικές αναφορές για την κοινωνική ενσωμάτωση σημειώνουν ιδιαίτερα προβλήματα σε αυτές τις κοινότητες, τα οποία θα πρέπει να διευθετηθούν.»

«Υπάρχει ευρωπαϊκή νομοθεσία κατά των διακρίσεων που θα έπρεπε να έχει εφαρμοστεί από το περασμένο έτος. Όμως ορισμένα Κράτη Μέλη δεν την έχουν ενσωματώσει στην εθνική τους νομοθεσία. Υπάρχει ανάγκη να ενισχυθεί ο διάλογος μεταξύ των Κρατών Μελών με συζητήσεις σε όλα τα επίπεδα».

Η αύξηση της ανησυχίας για τη φτώχεια απέναντι σε άλλες πολιτικές κερδίζει συνεχώς έδαφος. Στην Ιρλανδία υπάρχει ήδη ένα όργανο ελέγχου της φτώχειας, που αναγνωρίζει ότι η φτώχεια είναι ένα πολυδιάστατο θέμα. Αυτό το όργανο μπορεί να ασκήσει πίεση για ανάληψη δράσης μέσω όλων των τομέων της πολιτικής. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, μπορεί να επιτευχθεί πρόοδος στη βάση της Συνταγματικής Συνθήκης, που περιλαμβάνει μία ειδική αναφορά για την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού μεταξύ των οριζόντιων ανησυχιών που πρέπει να ληφθούν υπόψη από άλλες πολιτικές της ΕΕ, καθώς και από τη Χάρτα Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

Η κυρία Brigitte Weinandy μοιράστηκε τις ανησυχίες που τέθηκαν σε ερωτήματα σχετικά με την κατάσταση των μειονοτήτων λέγοντας ότι «Αυτή είναι η μεγαλύτερη πρόκληση για το δεύτερο γύρο των ΕΣΔ/ενσωμάτωσης. Σε όλα σχεδόν τα Εθνικά Σχέδια Δράσης υπάρχουν μέτρα που ασχολούνται με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μειονότητες και υπάρχουν συζητήσεις για τον τρόπο που μπορεί να παρακολουθείται και να ελέγχεται η πρόοδος.»

Σχετικά με το θέμα της εξάπλωσης της ευημερίας σε ένα περιβάλλον όπου η φτώχεια αυξάνεται όσο αυξάνεται και η ευημερία, εξέφρασε την άποψη ότι,

«Οι μηχανισμοί που υπάρχουν στα 15 «παλαιά» Κράτη Μέλη σχετικά με το ελάχιστο εισόδημα, την κοινωνική ευημερία και την κοινωνική ένταξη των μειονοτήτων αντιπροσωπεύουν μία δέσμευση για την εξάπλωση της ευημερίας. Έχουν γίνει σημαντικές προσπάθειες για τη διατήρηση αυτών των κοινωνικών μέτρων ώστε τα άτομα με προβλήματα φτώχειας να διαθέτουν ακόμη πρόσβαση σε αυτά.»

Ερωτήσεις σχετικά με: Συμμετοχή: Φωνή αυτών που δεν έχουν φωνή
Πως μπορεί η φωνή των ατόμων που δεν έχουν φωνή να γίνει μέρος της ανάπτυξης πολιτικών για την καταπολέμηση της φτώχειας;
Τι μπορεί να γίνει για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας των μεταναστών εργατών;
Τι μπορεί να γίνει για τη μειονεκτική θέση στην εκπαίδευση που έχουν τα παιδιά τα οποία δεν έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο;

Τι μπορεί να γίνει για να σταματήσει η εμπορία παιδιών;

Η υπουργός Maria Arena επανέλαβε την άποψη της ότι οι μαρτυρίες ανθρώπων οι οποίες βασίζονται στην άμεση εμπειρία τους απαιτούν άμεσες απαντήσεις. Συνέχισε λέγοντας ότι, «Χρειαζόμαστε επίσης μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες προοπτικές για να εκπληρώσουμε το στόχο της εξάλειψης της φτώχειας σε 10 χρόνια. Αυτές πρέπει να βασίζονται στα θεμελιώδη δικαιώματα. Άνθρωποι οι οποίοι βιώνουν σε άθλιες συνθήκες χρειάζονται πληροφορίες σε απλή γλώσσα που να τους ενημερώνουν για τα δικαιώματά τους.»

Σχετικά με την ερώτηση για την εμπορία ανθρώπων που διατυπώθηκε, **η υπουργός Mary Coughlan** τόνισε ότι είναι εντελώς απαράδεκτο να πραγματοποιείται μία τέτοιου είδους εμπορία. Υποστήριξε την άποψη ότι το θέμα της εμπορίας ανθρώπων δεν είναι απλά ένα θέμα δικαιοσύνης και εσωτερικής πολιτικής σε εθνικό επίπεδο. Πρόκειται για ένα ζήτημα που προσωπικά εύχεται να αντιμετωπιστεί στην Ευρώπη και θα κάνει ότι είναι ανθρωπίνως δυνατόν για να διασφαλιστούν οι απαραίτητοι πόροι και η πολιτική βούληση που θα εγγυώνται την εξάλειψη του φαινομένου.

Η υπουργός Maria Arena παρουσίασε τη δική της άποψη για τη συμμετοχή ως εξής, «Στο ζήτημα της συμμετοχής, υπάρχει μία ποικιλία τρόπων για την καλλιέργεια της άμεσης συμμετοχής σε μία αντιπροσωπευτική δημοκρατία και θα πρέπει να τους ενισχύουμε μέσω της ενθάρρυνσης των πολιτών να ψηφίζουν. Η συμμετοχή δεν θα πρέπει να περιορίζεται σε μία ελίτ. Για παράδειγμα στο Βέλγιο, πέρασε η νομοθεσία που διεύρυνε τα εκλογικά δικαιώματα των ξένων. Αυτό συνέβη παρά τις δημοσκοπήσεις της κοινής γνώμης που έδιναν περισσότερο από 60% κατά αυτού του μέτρου. Χρειάστηκε μία ισχυρή ηγεσία για να ξεπεραστούν αβάσιμοι φόβοι.»

Ο κ. Armino Silva αναφέρθηκε σε δύο σημαντικά θέματα που διατυπώθηκαν στα ερωτήματα, τα οποία χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής:

«Το ένα είναι οι συνθήκες στέγασης για τους μετανάστες και το άλλο είναι η χρήση της τεχνολογίας των πληροφοριών και η σχέση της με τον κοινωνικό αποκλεισμό. Στα πλαίσια του προγράμματος Κοινωνικής Δράσης κατά του κοινωνικού αποκλεισμού, η Επιτροπή αυτή τη στιγμή διενεργεί δύο σημαντικές μελέτες πάνω σε αυτά τα θέματα με σκοπό να εντοπίσει παραδείγματα καλής αντιμετώπισης και να εξερευνήσει πως θα μπορούσε να κατευθύνει αποτελεσματικά τις προσπάθειες που γίνονται για αυτά τα θέματα.»

Για να λαμβάνονται υπόψη αυτές οι φωνές, **η κυρία Brigitte Weinandy** έθεσε το ερώτημα του πως θα μπορούσαμε να οργανωθούμε καλύτερα ώστε να ακουγόμαστε.

«Καθώς η μεγαλύτερη άμεση συμμετοχή δεν θα λύσει τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι με προβλήματα φτώχειας, η αναφορά σε ομάδες που μπορούν να ασκήσουν πίεση είναι σημαντική. Τα άτομα που βιώνουν συνθήκες φτώχειας χρειάζονται τέτοιες ομάδες που να εκπροσωπούν τα συμφέροντά τους. Η μεγαλύτερη άμεση συμμετοχή δεν θα λύσει όλα τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε. Στα συστήματα αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας, τα διάφορα συμφέροντα διατυπώνουν τις απόψεις τους μέσα από οργανώσεις που μπορούν να έρθουν σε διάλογο με τους πολιτικούς. Θα έχετε περισσότερη δύναμη εάν οργανώσετε τη φωνή σας μέσω ΜΚΟ, παρά να διατυπώνετε απόψεις μόνοι σας απευθείας. Μπορείτε να ορίσετε άτομα που θα αναλάβουν τα θέματά σας και να προσδιορίσετε κοινά ενδιαφέροντα που απασχολούν πολλούς ανθρώπους.»

Ερωτήσεις σχετικά με τις δομές και πολιτικές για τη συμμετοχή
Οι οδηγίες της ΕΕ οδηγούν στην ιδιωτικοποίηση της ενέργειας. Σύμφωνα με την εμπειρία μας, αυτό οδηγεί στη μη ύπαρξη πρόσβασης στην ενέργεια, που είναι το πρώτο βήμα για τον κοινωνικό αποκλεισμό. Μήπως η απελευθέρωση των ευρωπαϊκών αγορών ενισχύει τον δυϊσμό της κοινωνίας; Μπορούν οι ευρωπαϊκές αρχές να δεσμευτούν ότι θα αντιμετωπίσουν τις επιπτώσεις των οδηγιών της ΕΕ σε αυτόν τον τομέα και να δώσουν πληροφορίες σχετικά με την έννοια της απελευθέρωσης της ενέργειας;
Μπορεί η ΕΕ να αναλάβει την καθοδήγηση συνιστώντας οι εθνικές συναντήσεις για τη φτώχεια να οργανώνονται και να χρηματοδοτούνται ως μέρος της διαδικασίας των ΕΣΔ/ενσωμάτωσης σε κάθε κράτος μέλος; Τι μπορεί να κάνει το Συμβούλιο Υπουργών ώστε μία τέτοια πρόταση να γίνει πιο συγκεκριμένη;
Πως μπορούν οι μικρές ΜΚΟ να έχουν μεγαλύτερη πρόσβαση στους πόρους της ΕΕ;
Ποια είναι η κατάσταση για νέες μορφές ή εκπαίδευση για συμμετοχή;
Για να είναι ικανές να συμμετέχουν, οι μη κυβερνητικές οργανώσεις πρέπει να είναι ισχυρές. Τι προτείνετε για να διασφαλίσετε ανανεώσιμους πόρους, οι οποίοι ενθαρρύνουν την αυτονομία των ομάδων;
Θα θέλαμε να δούμε ένα αγώνα κατά της υπερβολικής ευημερίας που συνδέεται περισσότερο με οικονομικές απάτες, παρά με την εκμετάλλευση των φτωχών. Τι σχεδιάζετε να κάνετε κατά της οικονομικής απάτης και της φοροδιαφυγής;
«Άνθρωποι γίνονται πλούσιοι εις βάρος των εργατών. Πολλοί θησαυρίζουν όταν οι εταιρείες κλείνουν και μεταφέρονται εκεί όπου υπάρχουν πιο φθηνά εργατικά χέρια. Τι μπορείτε να εξετάσετε στις πολιτικές των εταιρειών ώστε ο πλούτος που παράγουν να μην απομακρύνεται μαζί με αυτούς.»
Μία από τις ουσιαστικές συνθήκες για συμμετοχή και για την επιτυχία της διαδικασίας της συμμετοχής είναι να βρίσκονται οι πολιτικοί έτοιμοι να ξεκινήσουν διάλογο. Μία σειρά από αποστολές που βρίσκονται παρούσες δηλώνουν ότι δεν υπάρχει σημείο πρόσβασης σε αυτούς που διαμορφώνουν την πολιτική. Κρατούν αποστάσεις από τις οργανώσεις, διακόπτουν τις προσπάθειές τους και αρνούνται ακόμη και να ασχοληθούν με τις 'δουλειές τους'. Πως μπορούμε να κινητοποιήσουμε τους πολιτικούς ώστε να ασχολούνται πιο ενεργά με τις αποφάσεις μας; Τι θα πρέπει να κάνουμε, τι θα πρέπει να τους προσφέρουμε ώστε να έχουμε διάλογο; Πως μπορούμε να συνεργαστούμε με τους πολιτικούς ώστε να λαμβάνεται υπόψη η φωνή των ατόμων με προβλήματα φτώχειας;
Οι ευρωπαϊκές πολιτικές κατά του κοινωνικού αποκλεισμού, όπως η Ανοικτή Μέθοδος Συντονισμού, αναζητά τρόπους ώστε τα Κράτη Μέλη να αναλάβουν ευθύνες για την κοινωνική ενσωμάτωση, όμως αφήνει αυτό το θέμα στην καλή τους θέληση. Πως μπορούμε να κάνουμε κάποιες «μαλακές» νομοθεσίες πιο δεσμευτικές;
Μπορεί η ΕΕ να παρέχει σαφείς κατευθυντήριες οδηγίες και κριτήρια για να διασφαλιστεί ότι η συμμετοχή ατόμων με προβλήματα φτώχειας πραγματοποιείται σε όλες τις χώρες;
Το ΕΑΡΝ έχει εργαστεί σε δείκτες κοινωνικής συμμετοχής, αλλά δεν υπήρξε παρακολούθηση αυτής της εργασίας. Τι είδους παρακολούθηση δεικτών σχεδιάζεται;

Η υπουργός Mary Coughlan απάντησε ότι, «Είναι δύσκολο να δημιουργήσουμε τους δεσμούς μεταξύ των οδηγιών της ΕΕ και του τρόπου με τον οποίο οι εθνικές κυβερνήσεις χειρίζονται τα θέματα. Η 'Ανοικτή Μέθοδος Συντονισμού', που παίρνει την καλύτερη πρακτική εφαρμογής από κάθε κράτος μέλος, έχει αποδειχθεί ένα εξαιρετικό εργαλείο για τη δημιουργία τέτοιων δεσμών.

Σχετικά με το ερώτημα της χρηματοδότησης και ιδιαίτερα της χρηματοδότησης των μικρότερων ΜΚΟ, η άποψη της **υπουργού Mary Coughlan's** είναι ότι αυτό το θέμα θα πρέπει να τεθεί με ρεαλιστικό τρόπο. Χρηματοδότηση θα πρέπει να παρέχεται σε δίκτυα και στη συνέχεια μέσω αυτών σε άλλες μικρότερες ομάδες. Όπου ειδικές πρωτοβουλίες παρέχουν επιτυχή μοντέλα, αυτές θα μπορούν τότε να προωθούνται. Υπάρχει επίσης ανάγκη για μία ολιστική προσέγγιση. Η ενίσχυση, η υπεράσπιση, η μέριμνα για τα παιδιά, η υγεία, οι οικογενειακές σχέσεις είναι παράγοντες που συνεισφέρουν στην ποιότητα ζωής μας. Ένα από τα προβλήματα είναι ότι στις πολιτικές συζητήσεις μιλάμε για όλα αυτά τα θέματα με ένα συγκεκριμένο τρόπο.

Η υπουργός Maria Arena ισχυρίστηκε ότι «Η πρόσβαση στην εκπαίδευση είναι απαραίτητη όχι μόνο για τις πιο ευπαθείς ομάδες, αλλά επίσης και για τους δημόσιους λειτουργούς. Στο Βέλγιο, άτομα με προβλήματα φτώχειας θα κληθούν να βοηθήσουν δημόσιους λειτουργούς στην εφαρμογή πολιτικών που απαιτεί εργασία.» Σε απάντηση στο ερώτημα της ιδιωτικοποίησης των κοινωφελών υπηρεσιών, δήλωσε την αντίθεσή της στην απελευθέρωση, «Δεν μπορούμε να λέμε ότι χρειαζόμαστε μία ισχυρή κοινωνική Ευρώπη και ταυτόχρονα να κινούμαστε προς μεγαλύτερη απελευθέρωση υπηρεσιών όπως το νερό.»

Η ίδια απάντησε σε ερωτήματα σχετικά με τους δείκτες λέγοντας ότι τους θεωρεί απαραίτητους, αλλά τα σχεδιαγράμματα δεν είναι αρκετά, καθώς δεν βλέπεις πάντοτε τι βρίσκεται πίσω από αυτά. Όταν οι άνθρωποι μιλάνε για ποσοστά ανεργίας, δεν έχουν στο μυαλό τους την εικόνα ανέργων. Τα ποιοτικά στοιχεία μπορούν επίσης να έχουν μεγάλη επίδραση. Στο Βέλγιο υπάρχουν εργαλεία μέτρησης της αποτελεσματικότητας των ενεργειών που πραγματοποιούνται.

Ο κ. Armindo Silva σημείωσε ότι «Τα ερωτήματα που τέθηκαν από τα εργαστήρια είναι πολύ πλατιά στα όρια τους και ορισμένα από τα θέματα θα έπρεπε να απευθυνθούν καλύτερα σε συναδέλφους άλλων τμημάτων, για παράδειγμα σε αυτούς που ασχολούνται με τις απάτες ή την ενέργεια. Μία μεγαλύτερη αντιπροσωπεία που να περιλαμβάνει όλους αυτούς τους συναδέλφους στο πάνελ θα ήταν απαραίτητη για να απαντήσει σοβαρά σε όλα τα θέματα που τέθηκαν.»

Συνέχισε λέγοντας,

«Σχετικά με το θέμα της νομοθεσίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο, υπάρχει κριτική ότι οι νομοθετικές δεσμεύσεις είναι αρκετά 'μαλακές'. Εκείνοι που προσπαθούν να προωθήσουν προοδευτικά μέτρα στις σχετικές νομοθεσίες εντός των ορίων των χωρών τους, έχουν την τάση να θεωρούν την Ευρωπαϊκή Ένωση ως το τελευταίο καταφύγιο. Μία πιο κατάλληλη απάντηση μπορεί να είναι «Περισσότερη δύναμη εκεί όπου βρίσκονται τα προβλήματα.» Δεν υπάρχουν φωνές υπέρ της εναρμόνισης της νομοθεσίας περί κοινωνικών θεμάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή μεγάλη υποστήριξη για μία συγκεντρωτική ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική, ενώ υπάρχουν πολλές φωνές υπέρ της Ανοικτής Μεθόδου Συντονισμού. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν θα πρέπει να προσπαθήσουμε να προσδιορίσουμε γενικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με το ελάχιστο εισόδημα καθώς και άλλα μέτρα, όμως υπάρχει επίσης ανησυχία για το εάν η πληθώρα διαφορετικών οργάνων μπορεί να εγγυηθεί έναν αξιοπρεπή τρόπο ζωής.

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο θεωρεί ήδη τον αγώνα κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού ως προτεραιότητα. Το 20% των συνολικών πόρων κατευθύνονται σε ενέργειες που ταξινομούνται σε αυτόν τον τομέα, όμως υπάρχει προβληματισμός σχετικά με την πρόσβαση σε αυτούς τους πόρους. Μικρές επιδοτήσεις είναι κατάλληλες σύμφωνα με την τρέχουσα νομοθεσία, όμως δεν είναι σαφές εάν οι στόχοι της μεταρρύθμισης του 1999 έχουν εφαρμοστεί ή όχι.

Υπάρχουν ορισμένες ιδέες που αξίζουν ιδιαίτερης προσοχής, για παράδειγμα, εγγυημένοι πόροι για τις μικρές ΜΚΟ.»

Η κυρία Brigitte Weinandy υποστήριξε ότι, σχετικά με τη νομοθεσία, θα υπήρχαν προβλήματα σε ορισμένους τομείς για τη μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από το εθνικό σε ευρωπαϊκό επίπεδο, καθώς αυτό το γεγονός θα απομάκρυνε αυτές τις πολιτικές από τα τοπικά και εθνικά επίπεδα εφαρμογής. Τα Εθνικά Σχέδια Δράσης και η Ανοικτή Μέθοδος Συντονισμού θεωρούνται ως 'μαλακές' πολιτικές, όμως έχουν στην πραγματικότητα αρκετή επίδραση. Η ομαδική πίεση μπορεί να γίνει αρκετά ισχυρή και είναι μία από τις πιο θετικές πλευρές της όλης διαδικασίας, ενώ επίσης υποχρεώνει τα Κράτη Μέλη να δεσμεύονται σχετικά με τις προόδους που σημειώνονται.

Ο κ. Ludo Horemans μίλησε εκ μέρους του Ευρωπαϊκού Δικτύου Καταπολέμησης της Φτώχειας, «Θα ήθελα να υπογραμμίσω ορισμένα σημαντικά στοιχεία που σχετίζονται με το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Καταπολέμησης της Φτώχειας όσον αφορά στο έργο σας σε εθνικό επίπεδο και στις πιέσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η επιτυχία των στόχων μας σε ολόκληρο το δίκτυο στην Ευρώπη εξαρτάται από την επιτυχία σας σε εθνικό επίπεδο. Θα πρέπει να ασκήσετε πίεση σε εθνικό επίπεδο, εάν θέλουμε να έχουμε επιτυχία δημιουργώντας ομάδες πίεσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο.»

Υπενθύμισε στους συμμετέχοντες ότι, «Τα συμπεράσματα της Τρίτης Συνάντησης θα παρουσιαστούν από την υπουργό Mary Coughlan στο Συμβούλιο Υπουργών. Τα σχόλια του κ. Silva εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το πώς οι ερωτήσεις σας υπερβαίνουν τη δικαιοδοσία των υπουργείων Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ή πράγματι του Διευθυντηρίου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εγείρουν ενδιαφέροντα θέματα για το δίκτυο. Το δίκτυο θα ήθελε να υπογραμμίσει την ανάγκη παροχής υποστήριξης και οικονομικών πόρων για την ενίσχυση και κατάρτιση των ΜΚΟ, καθώς και για την πρόσβαση στα Ευρωπαϊκά Ταμεία για να επιτευχθούν αυτοί οι σκοποί.»

Παρατηρήσεις κατά τη Λήξη

Η υπουργός Mary Coughlan ολοκλήρωσε με μία σύντομη ανασκόπηση των συμπερασμάτων του διαλόγου, ο οποίος κατά την άποψή της ενίσχυσε μία σειρά από σημαντικά θέματα. Μεταξύ αυτών ήταν:

- Η αξία της διαρκούς συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων παραγόντων
- Αυτή η συνεργασία μπορεί να οδηγήσει σε αποδοτικές ανταλλαγές απόψεων για την ανάπτυξη πολιτικής
- Η ανταλλαγή εμπειριών είναι ένα αποτελεσματικό κίνητρο για δραστηριοποίηση
- Η ενεργητική συμμετοχή οδηγεί σε βελτιώσεις τη σχετική πολιτική και την εφαρμογή της
- Οι σημαντικοί φορείς θα πρέπει να είναι καλά οργανωμένοι και καλά χρηματοδοτούμενοι

Η υπουργός Coughlan συνεχάρη όλους όσους συμμετείχαν στη διοργάνωση της εκδήλωσης και δήλωσε ότι θα μιλούσε για την εκδήλωση στο Συμβούλιο Υπουργών.

Η κυρία Μαρία Μαρινάκου, Πρόεδρος του ΕΑΡΝ έκανε τις ακόλουθες παρατηρήσεις εκ μέρους του ΕΑΡΝ.

Η έρευνα που πραγματοποιήθηκε και συζητήθηκε κατά τη διάρκεια της συνάντησης ενισχύει τις άμεσες αφηγήσεις των συμμετεχόντων στα εργαστήρια. Καταδεικνύει τους περιορισμούς στις δομές και στους μηχανισμούς για την πιο ενεργή ανάμειξη και δέσμευση των ατόμων, κάνοντάς τους μέρος της λύσης και όχι μέρος του προβλήματος. Η διαδικασία Εθνικού Σχεδιασμού Δράσης αντιπροσωπεύει σημαντικές βελτιώσεις, όμως υπάρχει ακόμη έλλειψη πολιτικής βούλησης για την προώθηση αυτών.

Η ίδια έκανε τις ακόλουθες συστάσεις:

- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα μπορούσε να κάνει πιο αυστηρές ορισμένες οδηγίες οι οποίες θα έκαναν τα Κράτη Μέλη περισσότερο υπόλογα
- Χρειάζεται μεγαλύτερη χρηματοδότηση για την τροφοδότηση της συμμετοχής σε εθνικό επίπεδο
- Χρειάζονται ευρεία συστήματα κοινωνικής προστασίας για την κάλυψη των βασικών αναγκών
- Ευκαιρίες για κατάρτιση και δια βίου εκπαίδευση πρέπει να χρηματοδοτούνται καταλληλότερα
- Περισσότερη απασχόληση θα πρέπει να σημαίνει εργασίες καλύτερης ποιότητας και όχι εργασίες ανασφαλείς και αβέβαιες

Τόνισε ότι δεν είναι μόνο ζήτημα ενός δικτύου ελάχιστης οικονομικής ασφάλειας· πρόκειται επίσης για Ισότητα, Αλληλεγγύη και Δικαιοσύνη. Η άρνηση αυτών των παραμέτρων έχει επιδράσεις τόσο για την οικονομική Ευρώπη, όσο και για την Κοινωνική Ευρώπη. Υπήρξαν πολλές συγκινητικές αφηγήσεις διακρίσεων που έρχονται σε αντίθεση με την πολιτική που έχει ήδη συμφωνηθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Το κυνήγι του οικονομικού ανταγωνισμού χωρίς μέριμνα για κοινωνική ενσωμάτωση δημιουργεί διχοτομήσεις που σε τελική ανάλυση θα περιορίσουν την οικονομική ευημερία. Η ιδιωτικοποίηση αγαθών και υπηρεσιών χωρίς μέριμνα για κοινωνική ενσωμάτωση θα διογκώσει τον αριθμό των αστέγων και των διαλυμένων οικογενειών και οδηγεί σε κλιμακούμενο κοινωνικό κόστος. Χρειαζόμαστε μία Ευρώπη όπου τα ανθρώπινα δικαιώματα να βρίσκονται στο κέντρο και ο αγώνας κατά της φτώχειας στην κορυφή της πολιτικής της.

«Βασίζομαστε στην **υπουργό Mary Coughlan** ώστε να βγάλει το απαύγασμα των εικόνων της διάσκεψης, να αφουγκραστεί τις φιλοδοξίες των ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και κοινωνικής ενσωμάτωσης και να τα μεταβιβάσει στο Συμβούλιο Υπουργών. Τα 68 εκατομμύρια ανθρώπων στα 25 Κράτη Μέλη που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού δεν μπορούν να αφεθούν να περιμένουν κάποια ανέφικτη χρυσή στιγμή όπου όλες οι συνθήκες θα είναι σωστές για να αφοσιωθούμε στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν, αλλά αυτό που μάλλον χρειάζονται είναι μία καλύτερη ποιότητα ζωής τώρα».

Προβληματισμός: Από τη Θεωρία στην Πράξη

Διάσταση μεταξύ θεωρίας και πράξης

Η διάσταση μεταξύ της θεωρίας ενσωμάτωσης και της πράξης φάνηκε ανάγλυφα από τις προσωπικές μαρτυρίες και παραδείγματα των συμμετεχόντων. Επίσης ανέλυσαν τα αποτελέσματα των οδηγιών της ΕΕ ή των ενεργειών των μεγάλων εταιρειών στις ζωές τους. Οι διαφορές ήταν πιο έντονες στην ανεπάρκεια υποστήριξης των θεμελιωδών δικαιωμάτων – ένας

παράγοντας που θα πρέπει να βρίσκεται υπόψη κατά την εφαρμογή του νέου Ευρωπαϊκού Συντάγματος. Οι συμμετέχοντες εξέτασαν τους φόβους που υπάρχουν στις εκστρατείες για τις αλλαγές, όταν οργανώσεις ή άτομα εξαρτώνται από κρατικές υπηρεσίες για το βασικό τους εισόδημα. Τα μέλη του πάνελ μοιράστηκαν πολλές από τις ανησυχίες που εκφράστηκαν μέσω των ερωτήσεων που έθεσαν οι συμμετέχοντες. Υπήρξε επίσης ένας αριθμός θεμάτων όπου οι διαφορές δεν επιλύθηκαν και απαιτείται περισσότερη συζήτηση και διάλογος πάνω σε αυτά.

Θέματα για περαιτέρω συζήτηση

α) Η συμμετοχή των ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας επιτυγχάνεται καλύτερα μέσα από οργανώσεις που τους εκπροσωπούν ή μέσω της άμεσης επαφής τους με τα κέντρα χάραξης πολιτικής;

Η συζήτηση στα εργαστήρια έδειξε ότι τα άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού θέλουν να έχουν μία άμεση εκπροσώπηση και απαιτούν υποστήριξη και εκπαίδευση μέσω δικτύων και οργανισμών για να επιτύχουν αυτό το σκοπό. Επίσης χρειάζονται ενεργή συμμετοχή σε οργανισμούς και δίκτυα ώστε να μπορούν να έχουν μία ευκαιρία για να προωθήσουν τη συλλογική τους εμπειρία. Όταν ενθαρρύνουν τη συμμετοχή ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, οι δημόσιες αρχές θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι οργανώσεις με τις οποίες συνομιλούν περιλαμβάνουν εκείνες που προωθούν την άμεση συμμετοχή ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού.

β) Είναι οι διαβουλεύσεις με τον αποδέκτη και οι διαβουλεύσεις για την πολιτική μία ταυτόχρονη διαδικασία; Σε απαντήσεις της έρευνας υπήρχε πολύ μικρή διάκριση σε εθνικό επίπεδο μεταξύ των διαβουλεύσεων με τον αποδέκτη και της επιρροής στην πολιτική. Οι απαντήσεις έδειξαν ότι μία επέκταση των υπηρεσιών που παρέχονται με τη μορφή διαβουλεύσεων με τον αποδέκτη και πληροφοριών για τον σχεδιασμό και παροχή υπηρεσιών μπορεί να παρουσιάζει μεγαλύτερα οφέλη για αυτούς που χρησιμοποιούν αυτές τις υπηρεσίες, καθώς επίσης μπορεί να βελτιώσει την ποιότητα των υπηρεσιών. Εντούτοις, η συζήτηση για την ποιότητα των υπηρεσιών μπορεί να είναι ξεχωριστή από τις πολιτικές αποφάσεις σχετικά με το επίπεδο παρεχόμενων υπηρεσιών, των διαθέσιμων πόρων και της μορφής των υπηρεσιών. Οι δημόσιες αρχές, στο σύνολό τους, προτιμούν καταμερισμό των αναγκών σε υποσύνολα, καθώς αυτά μπορούν να οδηγήσουν σε πιο αποτελεσματικό προσδιορισμό των πόρων. Οι παρεμβάσεις των συμμετεχόντων τόνισαν τους κινδύνους απομόνωσης, στιγματισμού και φιλανθρωπίας που ενυπάρχουν σε αυτήν την προσέγγιση, αντί της δικαιοσύνης. Τα μέτρα χρειάζονται για τη σύνδεση με κυρίαρχες πολιτικές και με άλλες μορφές φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού ώστε να κατανικηθεί η πολυδιάστατη φύση της φτώχειας. Αυτό ήταν ιδιαίτερα εμφανές στη συζήτηση σχετικά με την ιδιωτικοποίηση της ενέργειας και του νερού.

γ) Ποιες είναι οι σχέσεις μεταξύ πολιτικής για την κοινωνική προστασία και μέτρων για την εξάλειψη της φτώχειας;

Χρειάζεται να ενταθούν οι προσπάθειες για να διατηρηθούν τα υπάρχοντα μέτρα κοινωνικής προστασίας έτσι ώστε τα άτομα με προβλήματα φτώχειας να εξακολουθούν να έχουν πρόσβαση σε αυτά. Ο στόχος για την εξάλειψη της φτώχειας έως το 2010 και

ταυτόχρονα η έκδοση πολλών οδηγιών για λιγότερες ενέργειες στον τομέα της Κοινωνικής Προστασίας είναι αντιφατικά. Η κοινωνική πρόνοια από τις κυβερνήσεις, που είναι μία 'σανίδα σωτηρίας' για άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, βρίσκεται κάτω από την πίεση περικοπών λόγω ορθολογικοποίησης και/ή απελευθέρωσης.

Θέματα για τα οποία υπάρχει κοινή δέσμευση:

Καθ' όλη τη διάρκεια της Τρίτης Συνάντησης υπογραμμίστηκε η δέσμευση ως προς τα Θεμελιώδη Ανθρώπινα Δικαιώματα και η αντίθεση σε διακρίσεις κάθε μορφής. Η άμεση και ζωντανή εμπειρία των συμμετεχόντων απέδειξε τη διάσταση μεταξύ θεωρητικών δεσμεύσεων και καθημερινής πραγματικότητας. Οι διακρίσεις εις βάρος των Ρομά και εις βάρος των προσφύγων και των αιτούντων άσυλο αυξάνονται παρά μειώνονται. Συζητήθηκε η εισαγωγή νομοθεσίας για επίσημες κυρώσεις για περιπτώσεις που δεν τηρούνται οι πολιτικές δεσμεύσεις. Βραχυπρόθεσμα, έγινε πρόταση αυξημένης χρήσης της Ανοικτής Μεθόδου Συντονισμού για την άσκηση ομαδικής πίεσης. Επιπλέον, υπάρχουν αρκετοί τομείς όπου η μεγαλύτερη συνεργασία και/ή παρακολούθηση θα ήταν επωφελής:

1. Ένας ορισμός, αποδεκτός από όλα τα Κράτη Μέλη, για το τι καθορίζει ο όρος διαρθρωτικοί μηχανισμοί «οι οποίοι εξασφαλίζουν τη συμμετοχή ατόμων με προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού στη χάραξη πολιτικής και στην εφαρμογή της». Αυτός ο ορισμός θα πρέπει να συνοδεύεται από κατευθυντήριες οδηγίες για την κατανομή πόρων που να διασφαλίζουν ότι αυτοί οι μηχανισμοί θα είναι αποτελεσματικοί και από βελτιωμένη αξιολόγηση των αποτελεσμάτων από τις συμμετοχικές διαδικασίες.
2. Ένα πρόγραμμα για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας των μεταναστών εργατών που να κάνει καλύτερη χρήση των διαθέσιμων παραδειγμάτων εργασίας σε αυτόν τον τομέα.
3. Κοινά αποδεκτές κατευθυντήριες γραμμές για τους ρόλους των εθνικών κυβερνήσεων και των ΜΚΟ στη διευκόλυνση της συμμετοχής ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού που να υποστηρίζεται από εκπαίδευση για τους τρόπους επίτευξης αποτελεσματικής συμμετοχής.
4. Μία δέσμευση για την παροχή χρηματοδότησης για δίκτυα σε εθνικό επίπεδο και στη συνέχεια μέσω αυτών σε μικρότερες ομάδες.
5. Καλύτερη πρόσβαση στα Ευρωπαϊκά Κοινωνικά Ταμεία για μικρότερες μη κυβερνητικές οργανώσεις.
6. Παρακολούθηση δεικτών φτώχειας για ευρωπαϊκά πολιτικά μέτρα που έχουν άμεσο αντίκτυπο σε άτομα με προβλήματα φτώχειας, όπως για παράδειγμα μέτρα σχετικά με την κοινωνική προστασία, την απελευθέρωση της ενέργειας, τις συνθήκες διαβίωσης και εργασίας των μεταναστών εργατών.
7. Μεγαλύτερη χρήση των διαθέσιμων μοντέλων εκπαίδευσης και κατάρτισης που να περιλαμβάνει περισσότερη δουλειά στην αξιολόγηση των προσόντων και καλύτερη πρόσβαση στην τεχνολογία επικοινωνίας πληροφοριών.
8. Εκπαίδευση των δημοσίων λειτουργών στα μέτρα συμμετοχής.
9. Φιλικές πολιτικές προς την οικογένεια. Περισσότερη δουλειά με τους εργοδότες για τα πλεονεκτήματα των ευέλικτων συνθηκών εργασίας των οικογενειάρχων, π.χ. οι

- συμβάσεις εργασίας θα ωφελούσαν όλους τους γονείς, αλλά ιδιαίτερα τους μοναχικούς γονείς.
10. Πρόσβαση σε πληροφορίες για τα θεμελιώδη δικαιώματα σε απλή γλώσσα για όλους τους κατοίκους.
 11. Ένα Πρόγραμμα Δράσης κατά της εμπορίας παιδιών.

Μέρος μίας διαδικασίας

Η ατμόσφαιρα ανοικτού διαλόγου χαρακτηρίστηκε από υγιή και πνευματώδη ανταλλαγή απόψεων, χωρίς ακρότητες και πικρία σε όλες τις συνεδριάσεις. Η Ιρλανδική Προεδρία πραγματοποίησε ένα σημαντικό βήμα προόδου για την εμπάθυνση του διαλόγου σχετικά με πολιτικά ζητήματα μεταξύ ατόμων με προβλήματα φτώχειας και των πολιτικών. Υπήρξε μία γενική συμφωνία ότι θα ήταν χρήσιμο να συμμετέχουν ένα πιο ευρύ φάσμα παραγόντων σε αυτή τη διαδικασία, καθώς πολιτικές που εφαρμόζονται σε διάφορους τομείς έχουν τελικά επίδραση στη φτώχεια. Υπήρξε επίσης γενική συμφωνία ότι η συνάντηση έπρεπε να αντιμετωπιστεί ως μέρος μίας συνεχούς διαδικασίας. Η σαφής δέσμευση της κυρίας Jacobs να διοργανώσει την Τέταρτη Συνάντηση Ατόμων που Αντιμετωπίζουν Προβλήματα Φτώχειας και Κοινωνικού Αποκλεισμού στα πλαίσια της Λουξεμβουργιανής Προεδρίας της ΕΕ σημαίνει ότι η διαδικασία συνεχίζεται το 2005.

Μέρος Γ: Έρευνα

Ερωτηματολόγιο

Ένας ερευνητής επιφορτίστηκε να πραγματοποιήσει μία έρευνα για να συγκεντρώσει πληροφορίες γύρω από τα μέσα που χρησιμοποιούνται για τη διασφάλιση της συμμετοχής στα πλαίσια της προετοιμασίας της Τρίτης Συνάντησης Ατόμων με Προβλήματα Φτώχειας και Κοινωνικού Αποκλεισμού.

Η έρευνα βασίστηκε σε ένα ερωτηματολόγιο που αναζητούσε:

- Παραδείγματα διαρθρωτικών μηχανισμών που διασφαλίζουν τη συμμετοχή ατόμων με προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού στη χάραξη πολιτικής και στην εφαρμογή αυτής στα Κράτη Μέλη
- Πληροφορίες και απόψεις για το εάν η ύπαρξη τέτοιων δικτύων έδωσε τη δυνατότητα στα άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού να ακουστεί η 'φωνή' τους κατά την προετοιμασία των Εθνικών Σχεδίων Δράσης για την Ενσωμάτωση
- Ενδείξεις για δράσεις που θα μπορούσαν να αναπτυχθούν στο μέλλον

Το ερωτηματολόγιο στάλθηκε σε μέλη της Επιτροπής του Προγράμματος για τον Κοινωνικό Αποκλεισμό και στην Εκτελεστική Επιτροπή του EARN. Ελήφθησαν 11 απαντήσεις με τη συνεργασία των μελών της Επιτροπής Κοινωνικού Αποκλεισμού στην Αυστρία, Βέλγιο, Δανία, Φινλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ιρλανδία, Λουξεμβούργο, Πορτογαλία, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε τον Μάρτιο, πριν από τη διεύρυνση, όμως ελήφθη και μία απάντηση από το Υπουργείο της Δημοκρατίας της Τσεχίας, η οποία συμπεριλήφθη επίσης. Έρευνες στάλθηκαν στα εθνικά δίκτυα του Ευρωπαϊκού Δικτύου για την Καταπολέμηση της Φτώχειας και ελήφθησαν 13 απαντήσεις από Αυστρία, Βέλγιο, Δανία, Φινλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Ιταλία, Ολλανδία, Πορτογαλία, Ισπανία και Ηνωμένο Βασίλειο.

Το ερωτηματολόγιο ζητούσε παραδείγματα μηχανισμών που χρησιμοποιούνται για τη συμμετοχή και σύνδεση ατόμων με προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού (και των οργανώσεων στις οποίες συμμετέχουν αυτά τα άτομα) στη χάραξη πολιτικής και στην εφαρμογή αυτής. Στην επιστολή που συνόδευε το ερωτηματολόγιο, αναφερόταν ότι οι δομές θα πρέπει να ερμηνεύονται ως οργανισμοί/σώματα/μήματα, που έχουν μία μόνιμη παρουσία. Ο ευρύτερος όρος «μηχανισμός» είχε ως προορισμό επίσης να συμπεριλάβει φόρουμ διαβουλεύσεων και άλλες μορφές διασφάλισης άμεσης συμμετοχής που να επηρεάζουν τη χάραξη πολιτικής και την εφαρμογή της. Υπήρξε μία σημαντική ποικιλία απόψεων γύρω από την ερμηνεία του τι εννοείται ως μηχανισμός ή δομή, φανερώνοντας την ανάγκη για περισσότερη δουλειά πάνω σε αυτό το θέμα. Έγινε μία επιλογή παραδειγμάτων που να υποδεικνύει αυτήν την ερμηνεία τον Μάρτιο του 2004, καθώς αυτό μπορεί να βοηθήσει στον καθορισμό μίας βάσης για αυτήν την εργασία.

Παραδείγματα

Αυστρία: Υπηρεσίες με συγκεκριμένο σκοπό

Η απάντηση από διαφορετικές πηγές στην Αυστρία, υπό τον συντονισμό του εκπροσώπου του Προγράμματος για τον Κοινωνικό Αποκλεισμό, έδωσε ένα σημαντικό αριθμό παραδειγμάτων παροχής υπηρεσιών σε συγκεκριμένες ομάδες, όπως παιδιά, οικογένειες, άτομα με ειδικές ανάγκες και ηλικιωμένοι. Ένα από τα παραδείγματα που δίνονται από την Αυστρία είναι η υποστήριξη για ένα Συμβούλιο Τρίτης Ηλικίας, όπου εφαρμόζονται οι αρχές της διαβούλευσης και της συμμετοχής.

Παράδειγμα Μηχανισμού (Μη Κυβερνητικός)	Κάλυψη	Προϋπολογισμός
Αυστριακό Συμβούλιο Τρίτης Ηλικίας	Εθνική	143.892, -€
Το Αυστριακό Συμβούλιο Τρίτης Ηλικίας παραχωρεί στους ηλικιωμένους της Αυστρίας το δικαίωμα της συμμετοχής στις αποφάσεις για όλα τα θέματα που τους αφορούν.		

Εάν τηρήθηκαν οι συνθήκες που αναζητήθηκαν από άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, μία τέτοια ευκαιρία για συμμετοχή θα μπορούσε να επεκταθεί στην ενσωμάτωση και άλλων ομάδων όπως γυναίκες, μειονότητες, άστεγοι, κλπ. Για παράδειγμα, στην πράξη, αυτό θα μπορούσε να σημαίνει ότι η αυτοβοήθεια και οι πρωτοβουλίες ομαδικής πίεσης άνεργων γυναικών και ανδρών που θέλουν να δημιουργήσουν το δικό τους εθνικό δίκτυο στην Αυστρία θα μπορούσαν να παραχωρηθούν με διευκολύνσεις παρόμοιες με αυτές του Συμβουλίου Τρίτης Ηλικίας.

Βέλγιο: Διαρθρωτική Υποστήριξη

Υπάρχει μία καθαρή πολιτική δέσμευση από τη βελγική κυβέρνηση για την πλήρη συμμετοχή των ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού και μία δέσμευση ως προς την ανάπτυξη δομών για την εφαρμογή αυτής της πολιτικής. Σχετικά με την ικανοποίηση των όρων ελεύθερης και ανοικτής συμμετοχής, η «*Συμφωνία Συνεργασίας μεταξύ του Ομοσπονδιακού Κράτους, των Κοινοτήτων και των Περιφερειών στο Βέλγιο*» προσφέρει ένα μοντέλο συντονισμού που θα μπορούσε να είναι ωφέλιμο σε άλλα κράτη μέλη και ειδικότερα σε εκείνα που ακόμη δεν έχουν καθιερώσει κάποιο μηχανισμό για την προώθηση της συμμετοχής. Η συγκεκριμένη διάρθρωση έχει ισχυρούς δεσμούς με μη κυβερνητικά δίκτυα, που διαθέτουν τις επαφές με άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, και παρέχει ένα διαρθρωτικό μηχανισμό που μπορεί να ικανοποιήσει τους περίπλοκους όρους της βελγικής ομοσπονδιακής δομής.

Παράδειγμα Μηχανισμού (Κυβερνητικός)	Κάλυψη	Προϋπολογισμός
Υπηρεσία για τον αγώνα κατά της φτώχειας, της ανασφάλειας και του κοινωνικού αποκλεισμού	Εθνική Περιφερειακή Αστική Αγροτική	-€400000

Κύριος σκοπός:

- η πραγματοποίηση μίας απογραφής, η συστηματοποίηση και ανάλυση πληροφοριών γύρω από την ανασφάλεια, τη φτώχεια, τον κοινωνικό αποκλεισμό και την πρόσβαση σε δικαιώματα πάνω σε μία βάση καθορισμένων δεικτών·
- η παροχή συγκεκριμένων συστάσεων και προτάσεων ως προς τη βελτίωση πολιτικών και σχεδίων για την πρόληψη της ανασφάλειας, για τον αγώνα κατά της φτώχειας και για την ένταξη ατόμων στην κοινωνία·
- η σύνταξη μίας αναφοράς τουλάχιστον κάθε δύο χρόνια·
- η έκδοση συστάσεων της Διυπουργικής Διάσκεψης για την Κοινωνική Ένταξη, μετά από αίτηση ενός από τα συνυπογράφοντα μέρη ή από δική της πρωτοβουλία, ή η προετοιμασία προσωρινών αναφορών για οποιοδήποτε θέμα που σχετίζεται με τομέα που ανήκει στα καθήκοντά της·
- η οργάνωση διαρθρωτικών διαβουλεύσεων με τους εξαθλιωμένους ανθρώπους..

Για άμεσες διαβουλεύσεις με ενδιαφερόμενες ομάδες, η κυβερνητική δομή εξαρτάται από το ανεξάρτητο Βελγικό Δίκτυο Καταπολέμησης της Φτώχειας, το οποίο με τη σειρά του εξαρτάται από την επιτυχία των περιφερειακών δικτύων καταπολέμησης της φτώχειας, που αντανάκλα την ομοσπονδιακή δομή του Βελγίου. Η ανάλυση αυτών των δικτύων εφιστά την προσοχή στο χάσμα μεταξύ της εφαρμογής αξιόπαινων στόχων, της κατάλληλης μεθοδολογίας και της πραγματικότητας. Οι διαδικασίες διαβουλεύσεων ακόμη δεν έχουν βρει κάποιο τρόπο ώστε να δημιουργήσουν τις συνθήκες όπου ίσοι μπορούν να εργαστούν μαζί και η χρονική κλίμακα για την οργάνωση της συμμετοχής που χρησιμοποιείται έως σήμερα χρησιμοποιείται για τον περιορισμό της παραγωγής σημαντικών αποτελεσμάτων. Η απάντηση του Βελγικού Δικτύου Καταπολέμησης της Φτώχειας υποδεικνύει ότι η τρέχουσα επένδυση θα μπορούσε να αποφέρει πολύ μεγαλύτερα οφέλη εάν υπήρχαν ορισμένες στρατηγικές αυξήσεις σε πόρους και ειδικότερα για την υποστήριξη μη κυβερνητικών δικτύων σε περιφερειακό επίπεδο.

Δημοκρατία της Τσεχίας: Ομάδες που Αποτελούν Στόχο

Στα περισσότερα παραδείγματα μη κυβερνητικών και κυβερνητικών μηχανισμών που υποβλήθηκαν από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων της Τσεχίας υπάρχει μία εστίαση σε υπηρεσίες προς συγκεκριμένες ομάδες. Υπάρχει επίσης ένα ενδιαφέρον πιλοτικό πρόγραμμα για Κοινωνικό Σχεδιασμό όπου η συμμετοχή όλων των παραγόντων (π.χ. χρήστες, παροχείς, υποστηρικτές) είναι ένας κεντρικός σκοπός. Το μοντέλο Κοινωνικού Σχεδιασμού έχει εφαρμοστεί στο πεδίο των κοινωνικών υπηρεσιών όπου ερευνά την καθιέρωση μίας ανοικτής διαδικασίας για τον προσδιορισμό αναγκών και πόρων και αναζήτησης των καλύτερων λύσεων.

Το τσέχικο παράδειγμα που επιλέχθηκε εδώ είναι ένα από τα λίγα παραδείγματα όπου οι συγκεκριμένες ομάδες που αποτελούν στόχο περιλαμβάνουν ομάδες εθνικών μειονοτήτων. Το παράδειγμα που επιλέχθηκε εδώ είναι μία διαβούλευση σε περιφερειακό επίπεδο με τη μορφή

Κοινωνικών και Υγειονομικών Επιτροπών που παρέχουν συμβουλές στα προβλήματα των ατόμων με ειδικές ανάγκες και των Ρομά. Αυτές οι περιφερειακές επιτροπές διαθέτουν ένα μηχανισμό ώστε να τροφοδοτούν τις διαβουλεύσεις σε εθνικό επίπεδο.

Παράδειγμα Κυβερνητικός)	Μηχανισμού (Μη	Κάλυψη	Προϋπολογισμός
Κοινωνικές και υγειονομικές επιτροπές – οι οποίες είναι συμβουλευτικά σώματα των δήμων	Τα άτομα με προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού σε αυτήν την ιδιαίτερη περίπτωση είναι άτομα με ειδικές ανάγκες και Ρομά	Περιφερειακή	Η χρηματοδότηση προέρχεται από τον προϋπολογισμό περιφερειών και δήμων
Main aim: advise the municipality about health and social issues at the regional level			

Η απάντηση από το τσέχικο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων τόνιζε επίσης ότι καθώς βρίσκονται στο στάδιο της προετοιμασίας του πρώτου Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Κοινωνική Ενσωμάτωση, είναι διαθέσιμοι να μάθουν από την εμπειρία αυτών που ήδη έχουν χρησιμοποιήσει τη διαδικασία του Εθνικού Σχεδιασμού Δράσης.

Δανία: Κλείνοντας το χάσμα μεταξύ πολιτικής και πρακτικής εφαρμογής

Ο κυβερνητικός και ο μη κυβερνητικός τομέας στη Δανία παρουσίασαν μία συνδυασμένη απάντηση, συντονισμένη από τον εκπρόσωπο της Επιτροπής του Προγράμματος Κοινωνικού Αποκλεισμού. Τα παραδείγματα που δόθηκαν ήταν κυρίως από υπηρεσίες κοινωνικής ευημερίας. Ο στόχος της ενίσχυσης της συμμετοχής των 'χρηστών' και της συμμετοχής εθελοντών σε οργανώσεις στέγασης είναι η μόνη ειδική αναφορά στη συμμετοχή των ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού. Σε αυτό το παράδειγμα υπάρχει μία αναγνώριση της ανάγκης να αναπτυχθεί ένα πνεύμα «συνεργασίας με τα περιθωριοποιημένα άτομα τόσο στο παρόν, όσο και στο παρελθόν». Το γενικότερο χάσμα μεταξύ επίσημης πολιτικής για τη συμμετοχή των πιο ευπαθών κοινωνικών ομάδων και της εφαρμογής αυτής της πολιτικής αποδεικνύεται στο παράδειγμα του κυβερνητικού μηχανισμού που επιλέχθηκε εδώ.

Παράδειγμα Μηχανισμού (Κυβερνητικός)	Κάλυψη	Προϋπολογισμός
Όνομασία της πρωτοβουλίας: Συμβούλιο για ευπαθείς ομάδες	Εθνική	-500000€
Κύριος σκοπός: Η παρακολούθηση της επίσημης πολιτικής και η υποβολή προτάσεων		

Αυτό το παράδειγμα κάνει αντιληπτό ότι χρειάζεται μία περισσότερο σαφής στρατηγική για τη διασφάλιση της συμμετοχής ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας στην ανάπτυξη πολιτικής.

Φινλανδία: Μία προσέγγιση από την κυρίαρχη άποψη

Δεν υπάρχει ειδικός μηχανισμός σε υπουργικό επίπεδο όπου τα άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας να μπορούν να συμμετέχουν άμεσα στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Όμως, σύμφωνα με τον εκπρόσωπο της Επιτροπής του Προγράμματος για τον Κοινωνικό Αποκλεισμό από το Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων και Υγείας, οι διαβουλευσεις είναι μέρος της εργασιακής τους κουλτούρας και δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στην γνώμη των ΜΚΟ κατά την προετοιμασία αναφορών, τον σχεδιασμό νόμων, κλπ. Η απάντηση από το Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων και Υγείας τονίζει ότι η κυβέρνηση της Φινλανδίας είναι δεσμευμένη απέναντι σε ένα διοικητικό σύστημα όπου συμμετέχει ενεργά η κοινωνία των πολιτών και αναζητά τη δημοκρατία και τη διαφάνεια κατά την παροχή των υπηρεσιών της. Όλοι οι πολίτες μπορούν να έρθουν σε απευθείας επαφή με τη δημόσια διοίκηση σε διάφορα επίπεδα, υπουργεία, πολιτικοί, κλπ. Η κυβερνητική απάντηση από τη Φινλανδία δίνει επίσης έμφαση στη χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας επικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένου του Διαδικτύου, για να εισακούγεται η φωνή των πολιτών.

Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις επέδειξαν παρόμοιες προσδοκίες συμμετοχής με τα άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, για παράδειγμα ο **Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö (TVY) – Οργανισμός Εθνικής Συνεργασίας Ανέργων στη Φινλανδία**- συγκροτήθηκε και διοικείται από άνεργους. Όλοι όσοι εργάζονται στον οργανισμό TVY ήταν άνεργοι πριν από αυτή τους την εργασία.

Το παράδειγμα που επιλέχθηκε από τη Φινλανδία συνδέει τα μέτρα για την καταπολέμηση της φτώχειας και την ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών χρησιμοποιώντας συμμετοχικούς διαρθρωτικούς μηχανισμούς ως μέρος της προσέγγισης από την κυρίαρχη άποψη. Ένα από τα παραδείγματα που δόθηκε από τον εκπρόσωπο του **SEP** είναι το Κυβερνητικό Πολιτικό Πρόγραμμα για τη Συμμετοχή των Πολιτών, το οποίο είναι ένα από τα τέσσερα Πολιτικά Προγράμματα που καλύπτουν την περίοδο 2003-2007.

Παράδειγμα Μηχανισμού (Κυβερνητικός)	Κάλυψη	Προϋπο-λογισμός
Συμμετοχή Πολιτών, Κυβερνητικό Πολιτικό Πρόγραμμα	Εθνική	-€
Το Φινλανδικό Κυβερνητικό Πρόγραμμα περιλαμβάνει τέσσερα εμπονομαζόμενα Πολιτικά Προγράμματα. Ένα από αυτά τα προγράμματα είναι το Πολιτικό Πρόγραμμα Συμμετοχής των Πολιτών που καλύπτει την περίοδο 2003-2007. Πρόκειται για ένα εθνικό δημοκρατικό σχέδιο και εισάγεται για να ενθαρρύνει τη συμμετοχή των πολιτών και να ενισχύσει τη λειτουργική δημοκρατία. Ο σκοπός του είναι να βελτιώσει τις ευκαιρίες πολιτικής και εκλογικής συμμετοχής και να παρέχει περισσότερο δημοκρατική εκπαίδευση και επίσης γενικότερα να ενισχύσει την αντιπροσωπευτική δημοκρατία. Το πολιτικό πρόγραμμα θα συντονίζει μέτρα με σκοπό την προώθηση της δημοκρατίας. Θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην ένταξη νεαρών ατόμων με χαμηλό επίπεδο μόρφωσης και εισοδήματος στην κοινωνία των πολιτών, τα οποία είναι ήδη, ή κινδυνεύουν να γίνουν, κοινωνικά αποκλεισμένα.		

Γαλλία: Νομικό Θέσπισμα

Η κυβερνητική απάντηση στο ερωτηματολόγιο ήταν περισσότερο συγχρονισμένη με τις επίσημες αξιώσεις εφαρμογής νομικών θεσπισμάτων, βλέπε παράδειγμα, ενώ η μη κυβερνητική απάντηση έδινε έμφαση στην ανάπτυξη κοινών αξιών στους κόλπους μιας ομάδας, η οποία δημιουργείται στη βάση της ελεύθερης και εθελοντικής σχέσης.

Παράδειγμα Μηχανισμού (Κυβερνητικός)	Κάλυψη	Προϋπολογισμός
Όνομασία πρωτοβουλίας Loi 2002-2	Εθνική	-€
Κύριος σκοπός: Η αύξηση των συμμετοχικών μηχανισμών στις κοινωνικές και κοινωνικο-ιατρικές δομές. Παροχές για Υπηρεσίες Άμεσης Βοήθειας (CHRS) σε ομάδες που εργάζονται με αυτό το σκοπό.		

Η κυβερνητική υποστήριξη στα προγράμματα δράσης για την Κοινωνική Ενσωμάτωση έως σήμερα είχε επικεντρωθεί κυρίως σε υπηρεσίες και υποστήριξη για άτομα και οικογένειες παρά για δίκτυα ή άλλους μηχανισμούς που να διασφαλίζουν τη συμμετοχή στην πολιτική ή στα μέτρα εφαρμογής της πολιτικής. Αυτό μπορεί να οδηγήσει στη συμμετοχή μεγάλων παροχών υπηρεσιών στη συζήτηση περί πολιτικής μέσω του Conseil National de Lutte contre les exclusions (Εθνικό Συμβούλιο για την Καταπολέμηση του Κοινωνικού Αποκλεισμού) που συγκροτήθηκε το 1998 μετά από την έγκριση του νόμου περί Κοινωνικού Αποκλεισμού.

Οι κυβερνητικές και οι μη κυβερνητικές απαντήσεις υποδηλώνουν ότι έως σήμερα δεν έχει υπάρξει συμμετοχή ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού στα Εθνικά Σχέδια Δράσης για την Κοινωνική Ενσωμάτωση. Εντούτοις, υπάρχουν παραδείγματα κυβερνητικών πρωτοβουλιών, όπου τόσο το αρμόδιο υπουργείο, όσο και το REALPES/Ευρωπαϊκό Δίκτυο Καταπολέμησης της Φτώχειας θεωρούν ότι αντιπροσωπεύουν μία υπόσχεση για βελτίωση. Ένα σημαντικό παράδειγμα είναι η δέσμευση για μία Διάσκεψη για τη Φτώχεια, που έδωσε την ευκαιρία σε ομάδες να παρουσιάσουν τις απόψεις τους σε χωριστές συναντήσεις που πραγματοποιήθηκαν σε 8 περιφέρειες.

Γερμανία: Κλίμακα Διαρθρωτικών Μηχανισμών

Η περίπτωση του "Beraterkreis" στη Γερμανία είναι ένα παράδειγμα των ειδικών ομάδων διαβουλεύσεων που έχουν συγκροτηθεί σε ορισμένα κράτη μέλη. Θα ήταν χρήσιμη μία περαιτέρω σύγκριση της χρήσης των γνωμοδοτικών ή Συμβουλευτικών Επιτροπών και σε ποιο βαθμό περιλαμβάνουν άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού.

Παράδειγμα Μηχανισμού (Μη Κυβερνητικός)	Κάλυψη	Προϋπολογισμός
Beraterkreis – Συμβουλευτική Επιτροπή για την αναφορά φτώχειας και ευημερίας και για τα εθνικά σχέδια δράσης	Εθνική	-€ Κυβερνητική Χρηματοδότηση +Άλλες

Κύριος σκοπός: να υποστηρίξει με τη γνωμοδότηση ΜΚΟ, αυτοβοηθούμενων οργανώσεων και άλλων ειδικών τον προσανατολισμό και αξιολόγηση της αναφοράς φτώχειας και ευημερίας και των εθνικών σχεδίων δράσης

Ένας μηχανισμός όπως η Συμβουλευτική Ομάδα εκπροσώπων αυτοβοηθούμενων οργανώσεων που γνωμοδοτεί για το Εθνικό Σχέδιο Δράσης, η οποία έχει μία ιδιαίτερη οπτική γωνία για το θέμα που είναι διαφορετικής τάξης απ' ό,τι τα κυβερνητικά προγράμματα, όπως για παράδειγμα το "Sozialen Stadt", το κοινωνικά ενταγμένο αστικό πρόγραμμα στη Γερμανία, που δίνει ιδιαίτερη έμφαση στη συμμετοχή. Μία πιο πλήρης μελέτη των διαρθρωτικών μηχανισμών που διασφαλίζουν τη συμμετοχή ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας θα απαιτούσε ένα σχεδιασμό και μία διαδικασία εφαρμογής που θα έπρεπε να λαμβάνει υπόψη εξετάσεις κλίμακας και εσωτερικών κυβερνητικών δομών. Η απάντηση του ΕΑΠΝ Γερμανίας τονίζει το εξής:

«Μία ολοκληρωμένη απάντηση σε αυτό το ερωτηματολόγιο θα απαιτούσε ερευνητική δουλειά σε διάφορα εθνικά, περιφερειακά και τοπικά επίπεδα. Δεν είναι δυνατόν να απαντηθεί σε τόσο μικρό χρονικό διάστημα.»

Η απάντηση από το ΕΑΠΝ Γερμανίας τονίζει επίσης ότι οι απαιτούμενοι διαρθρωτικοί μηχανισμοί χρειάζεται να λειτουργούν σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο με σαφή όμως σύνδεση με το εθνικό/ομοσπονδιακό επίπεδο, εάν το ζητούμενο είναι η παροχή ικανοποιητικού επιπέδου συμμετοχής και πληροφόρησης.

Ελλάδα: Καθορίζοντας ένα Διαρθρωτικό Μηχανισμό για τη Συμμετοχή

Το ΕΑΠΝ Ελλάδας επέμεινε σε ένα αυστηρό ορισμό ενός «διαρθρωτικού μηχανισμού» στα πλαίσια αυτής της έρευνας και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, «δεν υπάρχουν Οργανώσεις που να εργάζονται σαφώς για τη συμμετοχή και την επίδραση των ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού στη χάραξη πολιτικής και στην εφαρμογή αυτής.»

Η τάση για αναγνώριση ορισμένων κατηγοριών φτωχών *περισσότερο από άλλες* όπως καθορίστηκε από το ΕΑΠΝ Ελλάδας όπου «οι ανάπηροι, οι ηλικιωμένοι και οι γυναίκες για παράδειγμα μέσω των ενώσεών τους ασκούν μεγαλύτερη επιρροή στη χάραξη πολιτικής απ' ό,τι οι άστεγοι, οι μετανάστες ή οι μονογονεϊκές οικογένειες.» Το ΕΑΠΝ Ελλάδας έχει ένα σημαντικό ρόλο ως ο μοναδικός διαρθρωτικός μηχανισμός μεταξύ των μη κυβερνητικών οργανώσεων που πληροί τους όρους για να θέσει τις βάσεις της συμμετοχικής διαδικασίας. Υπάρχει δυναμικό για να συνδέσει αυτή τη διαδικασία με την κυβερνητική πρωτοβουλία – η Εθνική Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας. Η Επιτροπή δεν έχει λειτουργήσει από τις πρόσφατες εκλογές. Δεν υπήρχαν διαθέσιμες περαιτέρω πληροφορίες για αυτό το σημείο από το μέλος του Προγράμματος για τον Κοινωνικό Αποκλεισμό.

Η απάντηση από το ΕΑΠΝ Ελλάδας αναγνωρίζει «τις ιδιοσυγκρασίες και τις ιδιαιτερότητες του ελληνικού κοινωνικού μορφώματος, καθώς και τον ρόλο της κοινωνίας των πολιτών. Η Ελλάδα είναι μία χώρα με έναν από τους υψηλότερους δείκτες φτώχειας στην ΕΕ των 15 και με μία κοινωνία των πολιτών με μικρή ιστορία, η οποία χαρακτηρίζεται από έλλειψη θεσμοθετημένου ρόλου στη λήψη πολιτικών αποφάσεων.» Το θέμα της συμμετοχής αντιμετωπίστηκε ως ένας 'νέος

λόγος' και η ανταλλαγή εμπειριών με άλλα κράτη μέλη προσδιορίστηκε ως σημαντική για την ανάπτυξη καλών πρακτικών εφαρμογών.

Ιρλανδία: Δίκτυο Δικτύων

Το παράδειγμα από την Ιρλανδία αποδεικνύει μία στενή σχέση μεταξύ κυβερνητικών και μη κυβερνητικών πρωτοβουλιών. Το Υπουργείο Αγροτικών, Κοινοτικών και Κελτικών Υποθέσεων παρέχει χρηματοδότηση σε 10 εθνικά δίκτυα καταπολέμησης της φτώχειας που διασφαλίζουν τη συμμετοχή ειδικών ομάδων. Κάθε εθνικό δίκτυο έχει τη δική του ταυτότητα και αυτονομία ως μη κυβερνητική οργάνωση, όμως λαμβάνει χρηματοδότηση για στελέχη με ένα πολιτικό ή διοικητικό αναπτυξιακό ρόλο.

Παράδειγμα Μηχανισμού (Μη Κυβερνητικός)	Κάλυψη	Προϋπο-λογισμός
Πρόγραμμα Εθνικών Δικτύων Καταπολέμησης της Φτώχειας	Εθνική	-€1,450,000€
Κύριος σκοπός: Η υποστήριξη των Εθνικών Δικτύων Καταπολέμησης της Φτώχειας ώστε να αναπτύξουν την ικανότητά τους να συνεισφέρουν στην ανάπτυξη πολιτικών σε εθνικό επίπεδο Η ανάπτυξη της ικανότητας των Εθνικών Δικτύων Καταπολέμησης της Φτώχειας να διαμορφώνουν πολιτική με βάση την εμπειρία τους σε τοπικό και εθνικό επίπεδο. Υπάρχουν 10 Εθνικά Δίκτυα Καταπολέμησης της Φτώχειας που αντιπροσωπεύουν τα ενδιαφέροντα ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού: <ul style="list-style-type: none">▪ Ευρωπαϊκό Δίκτυο Καταπολέμησης της Φτώχειας (EAPN) Ιρλανδίας▪ Συνεργασία Κοινότητας Εργατών (CWC)▪ Φόρουμ Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες (FPD)▪ Ιρλανδικός Εθνικός Οργανισμός Ανέργων (INO)▪ Ιρλανδικός Αγροτικός Σύνδεσμος (IRL)▪ Ιρλανδικό Κίνημα Πλανόδιων (ITM)▪ Ανταλλαγές και Δίκτυο Μοναχικών Γονέων (OPEN)▪ Συμμαχία Δικαιωμάτων των Παιδιών (CRA)▪ Ιρλανδικό Συμβούλιο Προσφύγων (IRC)▪ Δίκτυο Ηλικιωμένων Γυναικών (OWN)		

Σημαντικά κριτήρια για αυτή τη χρηματοδότηση είναι ότι αυτά τα δίκτυα πρέπει να διασφαλίζουν τη συμμετοχή και την ανάμειξη των ομάδων που εκπροσωπούν, να χρησιμοποιούν μία διαδικασία ανάπτυξης κοινοτικής συνείδησης και να έχουν μία αντιπροσωπευτική δομή. Απαιτείται επίσης να συνδράμουν στην υποστήριξη τοπικών δράσεων κατά της φτώχειας και της επιρροής αυτής της πολιτικής μεταξύ των μελών τους, που περιλαμβάνουν σε γεωγραφικούς όρους και ενδιαφερόμενες κοινότητες και άτομα που βιώνουν συνθήκες φτώχειας. Παρόλο που αυτά τα δίκτυα πραγματοποιούν τη βασική δουλειά για τη διευκόλυνση της συμμετοχής των ειδικών ομάδων που εκπροσωπούνται από το δίκτυο, υπάρχουν ακόμη πολλά που πρέπει να γίνουν για

την ανάπτυξη της συμμετοχικής διαδικασίας. Η αναφορά για τις διαβουλεύσεις σχετικά με τα Εθνικά Σχέδια Δράσης του 2002 αναγνωρίζει την ανάγκη βελτίωσης των συμμετοχικών δομών.

Ιταλία: Τοπική, κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη

CILAP/Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Καταπολέμηση της Φτώχειας στην Ιταλία επέμεινε σε έναν αυστηρό ορισμό ενός «διαρθρωτικού μηχανισμού» στα πλαίσια αυτής της έρευνας. Δεν υπάρχουν υφιστάμενοι κυβερνητικοί ή μη κυβερνητικοί μηχανισμοί που να αντανακλούν τις συζητήσεις, τις αναλύσεις και τις σκέψεις των ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού. Ένα παράδειγμα κυβερνητικής πρωτοβουλίας έχει συμπεριληφθεί εδώ καθώς είναι ενδεικτικό κάποιας πιθανής μεταστροφής προς μία αυξανόμενη δέσμευση για συμμετοχή. Δείχνει την επίδραση της εθνικής νομοθεσίας (Νόμος 328), η οποία έχει δημιουργήσει πολεοδομικά σχέδια - "Piani regolatori sociali" (Πολεοδομικά σχέδια για την κοινωνική πολιτική). Αυτοί οι μηχανισμοί των τοπικών διοικήσεων αναζητούν την εφαρμογή μίας μορφής αποκέντρωσης. Σύμφωνα με το CILAP, «φαίνεται να λειτουργούν σε ορισμένους μεγάλους δήμους (όπως η Ρώμα και η Νάπολη) και σε ορισμένους μικρούς». Το CILAP, το Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Καταπολέμηση της Φτώχειας στην Ιταλία σχεδιάζει να συνδεθεί με το "Piani regolatori sociali" (Πολεοδομικά σχέδια για την κοινωνική πολιτική).

Παράδειγμα Μηχανισμού (Κυβερνητικός)	Κάλυψη	Προϋπο-λογισμός
"Piani regolatori sociali" (Πολεοδομικά σχέδια για την κοινωνική πολιτική)	Αστική	-€
Ο νόμος 328 του 2000 γύρω από την αναδιοργάνωση της κοινωνικής υποστήριξης και των δημόσιων κοινωνικών υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο παρέχει τα μέσα για τη συγκρότηση ενδιάμεσων οργανώσεων με σκοπό το σχεδιασμό τοπικών σχεδίων. Ορισμένοι δήμοι δημιούργησαν τα "Piani regolatori sociali" (Πολεοδομικά σχέδια για την κοινωνική πολιτική), που εφαρμόζονται από τοπικές κοινότητες: έχουν ως στόχο να προωθήσουν τη συμμετοχή όλων εμπλεκόμενων παραγόντων με σκοπό την εκτέλεση τοπικών δράσεων κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης.		

Το CILAP συνεργάζεται ενεργά με άλλες μη κυβερνητικές οργανώσεις που οι αντίστοιχες τους σε άλλα κράτη μέλη έχουν καταχωρηθεί ως μηχανισμοί για τη διασφάλιση της συμμετοχής – για παράδειγμα η Caritas.

Λουξεμβούργο: Συμμετοχή ΜΚΟ στη χάραξη πολιτικής

Οι κυβερνητικές πρωτοβουλίες στο Λουξεμβούργο έχουν τη βάση τους στην υφιστάμενη νομοθεσία και τροποποιήσεις νομικών θεσπισμάτων. Περισσότερο από την άμεση συμμετοχή των ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, αναζητούν τη συμμετοχή ΜΚΟ που θα τους φέρνουν σε επαφή. Έτσι, ένας νόμος που υποβλήθηκε προς έγκριση στο Κοινοβούλιο το Μάιο του 2003 προβλέπει τη συμμετοχή εκπροσώπων τέτοιων ΜΚΟ στο ευρέως αντιπροσωπευτικό "Conseil Supérieur à l'action sociale" (Ανώτατο Συμβούλιο για την Κοινωνική Δράση). Σε αναφορά του προς το Κοινοβούλιο κάθε 3 χρόνια, αυτό το Ανώτατο Συμβούλιο θα καθορίζει τις ανάγκες για δράση κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και θα προτείνει πολιτικές για την αντιμετώπιση αυτών των αναγκών.

Τον Δεκέμβριο του 2003, σε αναμονή της έγκρισης του νέου νόμου, η ATD-Quart Monde, η A.S.T.I και η CARITAS παραβρέθηκαν ήδη σε μία συνάντηση του Ανώτατου Συμβουλίου με την ιδιότητα του ειδικού.

Το παράδειγμα της ASTI περιλαμβάνεται διότι δίνοντας έμφαση στα δικαιώματα αντανάκλα μία από τις συνθήκες συμμετοχής, που αναφέρει, «Δεν υπάρχει χώρος για διακρίσεις στο διάλογο και στην ανταλλαγή απόψεων». Είναι ένα από τα λίγα παραδείγματα μεταξύ όλων των απαντήσεων που δίνει έμφαση στα δικαιώματα ή κατά των διακρίσεων.

Παράδειγμα Μηχανισμού (Μη Κυβερνητικός)	Κάλυψη	Προϋπολογισμός
<p>Όνομασία ΜΚΟ: <i>A.S.T.I. Association de Soutien aux travailleurs immigrés a.s.b.l./Ένωση για την υποστήριξη μεταναστών εργατών</i> http://www.asti.lu/ <i>Συμφωνία με Κυβέρνηση (Ministère de la Famille, de la Solidarité sociale et de la Jeunesse)</i></p>	Εθνική	περ. 120.000
<p>Κύριος σκοπός: Η υπεράσπιση των δικαιωμάτων και συμφερόντων των μεταναστών και η προώθηση της συμμετοχής τους στη δημόσια ζωή. <i>(Το σχέδιο επιμόρφωσης για τη διευκόλυνση της ένταξης στην αγορά εργασίας των αιτούντων άσυλο χρηματοδοτήθηκε επίσης από το EQUAL.)</i></p>		

Με τις αλλαγές στη νομοθεσία, το ειδικό βάρος μετατοπίζεται από μία πελατειακή σχέση σε μία ευρύτερη διαβούλευση πάνω στην πολιτική. Η δέσμευση για συμμετοχή μη κυβερνητικών οργανώσεων στο σχεδιασμό και εφαρμογή πολιτικών είναι μέρος μίας διαδικασίας σύνδεσης υπηρεσιών για την ευρύτερη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών. Βασίζεται στην άποψη ότι οι απαιτήσεις των ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας εκφράζονται καλύτερα μέσω οργανώσεων που εκπροσωπούν τα συμφέροντά τους.

Πορτογαλία: Τοπική και Περιφερειακή Συνεργασία

Η πορτογαλική κυβέρνηση πρότεινε τη συγκρότηση ενός Φόρουμ ΜΚΟ μετά από έντονη πίεση των ΜΚΟ. Σύμφωνα με την άποψη του EAPN Πορτογαλίας πρόκειται για μία σημαντική πρόοδο:

«Ακόμη και εάν αυτό το Φόρουμ δεν θα παρέχει την άμεση συμμετοχή ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας, θα είναι ένα σημαντικό βήμα για τις οργανώσεις που εκπροσωπούν αυτά τα άτομα ώστε να εισακούγεται η φωνή τους. Θα είναι ένα Εθνικό Φόρουμ όπου οι ΜΚΟ θα έχουν την ευκαιρία να τις συμβουλευτούν και να δίνουν την άποψή τους.» (Απάντηση στο Ερωτηματολόγιο από EAPN Πορτογαλίας, Μάιος 2004) |

Το παράδειγμα που επιλέχθηκε αντανάκλα την αυξανόμενη κυβερνητική δέσμευση στην Πορτογαλία να εργαστεί επίσης σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Η κυβέρνηση έχει χορηγήσει

πόρους που θα καταστήσουν το EARN Πορτογαλίας ικανό να προχωρήσει σε πιλοτικό πρόγραμμα για την ενεργοποίηση της συμμετοχής στο σχεδιασμό, εφαρμογή και αξιολόγηση πολιτικών. Είναι ακόμη νωρίς για αποτελέσματα αυτής της διαδικασίας ενεργοποίησης.

Παράδειγμα Μηχανισμού (Μη Κυβερνητικός)	Κάλυψη	Προϋπο-λογισμός
«Ενεργοποίηση Συμμετοχής» EARN Πορτογαλίας	Εθνική Περιφερειακή	- 82.335,38 €
<p>Κύριος σκοπός: Από το 2002, το EARN Πορτογαλίας μέσω ενός προγράμματος με την ονομασία «Ενεργοποίηση Συμμετοχής» προσπαθεί να εφαρμόσει ορισμένες ενέργειες για την ανάπτυξη διαδικασιών συμμετοχής ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας στον καθορισμό, εφαρμογή και αξιολόγηση πολιτικών κατά της φτώχειας. Το 2003 αυτό το πρόγραμμα συμπεριλήφθη στα πορτογαλικά ΕΣΔ/Ενσωμάτωσης και το χρηματοδοτεί η πορτογαλική κυβέρνηση. Το πρόγραμμα είναι κυρίως η αφετηρία μίας διαδικασίας και είναι ένα πειραματικό πρόγραμμα που συντονίζεται από το πορτογαλικό δίκτυο του EARN. Το πρόγραμμα αναπτύσσεται σε 4 περιφέρειες της χώρας (Πόρτο, Μπράγα, Έβορα και Κοϊμπρα).</p>		

Ολλανδία: Πελάτης ή Πολίτης;

Το πιο σημαντικό κυβερνητικό μέτρο συμμετοχής που προσδιορίζεται από το EARN Ολλανδίας είναι αυτό των «Συμβουλίων Πελατών» που βρίσκεται σε λειτουργία για κάποιο διάστημα και τα οποία έχουν συσταθεί για να εκπροσωπούν χρήστες υπηρεσιών όπως π.χ. οικίες για ηλικιωμένους, κέντρα μέριμνας για αστέγους και συμβούλια δικαιούχων επιδομάτων σε τοπικό επίπεδο.

Αυτά απαιτούνται από την εθνική νομοθεσία και έχουν συσταθεί σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Το EARN συμπεριέλαβε το «LKU (Landelijke Kadertraining Uitkeringsgerechtigden» (Εθνική Επιμόρφωση για Δικαιούχους) στην επιμόρφωση ατόμων ώστε να είναι σε θέση να συμμετέχουν στα συμβούλια πελατών, όπου μπορούν να επηρεάσουν την πολιτική σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.» (Απάντηση από EARN Ολλανδίας). Ωστόσο, η επιμόρφωση για αυτά τα συμβούλια πελατών μέσω του LKU κόπηκε για το τρέχον έτος 2004 για οικονομικούς λόγους (περικοπές σε όλα τα υπουργεία). Αυτό σημαίνει ότι η συμμετοχή ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας μειώνεται και δεν αυξάνεται.

Παράδειγμα Μηχανισμού (Κυβερνητικός)	Κάλυψη	Προϋπο-λογισμός
Συμβούλια Πελατών	Εθνική	-€
<p>Σκοπός: Η συμμετοχή ομάδων χρηστών σε υπηρεσίες και στην κοινωνική πολιτική. Είναι υποχρεωτικό να διατηρηθούν τα συμβούλια πελατών, όμως θα πρέπει να λειτουργούν και να χρηματοδοτούνται από τις διοικήσεις περιφερειακού, νομαρχιακού και τοπικού επιπέδου.</p>		

Ισπανία: Από τη θεωρία στην πράξη

Τόσο οι κυβερνητικοί, όσο και οι μη κυβερνητικοί μηχανισμοί για την συμμετοχή των “afectados” στην Ισπανία είναι αδύναμοι ή δεν υφίστανται. Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Καταπολέμηση της Φτώχειας αποδίδει τη μοναδική σημαντική προσπάθεια πάνω σε αυτό το θέμα στη δουλειά της ATD-Τέταρτος Κόσμος. Αναγνωρίζοντας την ανάγκη εργασίας πάνω σε αυτό το θέμα, το Δίκτυο δημιούργησε μία ομάδα με τη δέσμευση να αναπτύξει συμμετοχικές διαδικασίες ως μέρος μίας επαναδραστηριοποίησης της EAPN στην Ισπανία. Με αυτή τη βάση και με τη συμμετοχή μίας ισπανικής αντιπροσωπείας στην Τρίτη Ευρωπαϊκή Συνάντηση, θα οργανωθεί ένα σεμινάριο γύρω από το θέμα της συμμετοχής.

Το Ισπανικό Δίκτυο για την Καταπολέμηση της Φτώχειας προσδιόρισε μία συνεργασία τριών μη κυβερνητικών οργανώσεων που εργάζονται σε ένα Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα για την καταπολέμηση των διακρίσεων ως το καλύτερο παράδειγμα συμμετοχής.

Παράδειγμα Μηχανισμού (Κυβερνητικός)	Κάλυψη	Προϋπολογισμός
Πρόγραμμα Δράσης κατά των διακρίσεων σε σχέση με την εργασία, που εκτελείται από τρεις μη κυβερνητικές οργανώσεις.	Εθνική	-€
Cáritas: Εργάζεται για την ενσωμάτωση νέων ανθρώπων που διατρέχουν τον κίνδυνο αποκλεισμού από την εργασία. Ερυθρός Σταυρός: Εργάζεται για την ενσωμάτωση των μεταναστών στην εργασία. Fundación Secretariado General Gitano: Εργάζεται για την ενσωμάτωση της μειονότητας Ρομ στην εργασία. Τα τρία προγράμματα φιλοδοξούν να πετύχουν τη συμμετοχή των ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού στη δική τους διαδικασία ενσωμάτωσης στην εργασία. Τώρα βρίσκονται σε διαδικασία εφαρμογής.		

Ελπίζεται ότι τα μαθήματα από αυτά τα τρία προγράμματα θα βοηθήσουν στο μελλοντικό σχεδιασμό συμμετοχικών διαδικασιών στην Ισπανία.

Σουηδία: Συμμετοχή «χρήστη» και συμμετοχή Κοινωνίας των Πολιτών

Η σουηδική απάντηση επιβεβαιώνει το χάσμα μεταξύ των κοινών φιλοδοξιών των κυβερνητικών και μη κυβερνητικών προσεγγίσεων και της εφαρμογής των διαδικασιών, που αντιτάσσεται στις φιλοδοξίες. Είναι ρητή πρόθεση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης της Σουηδίας να καλύψει τα κενά στη συμμετοχή και να «δείξει ότι οι πολίτες έχουν περισσότερες ίσες ευκαιρίες για να επηρεάσουν τις πολιτικές διαδικασίες απ’ ότι μέχρι σήμερα.» ΕΣΔ/Ενσωμάτωσης/Σουηδία, Σελίδα 37. Το παράδειγμα που επιλέχθηκε βασίζεται σε μία πρόταση για «συγκρότηση μίας επιτροπής επιρροής του χρήστη για ζητήματα κοινωνικής ανάπτυξης στο Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικών Υποθέσεων, στην οποία το Δίκτυο Καταπολέμησης του Κοινωνικού Αποκλεισμού και εκπρόσωποι της Σουηδικής Ένωσης Τοπικών Αρχών και το Εθνικό Συμβούλιο Υγείας και Ευημερίας θα έχουν ένα πρωταγωνιστικό ρόλο.» ΕΣΔ (ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ) Σουηδία, Σελίδα 41.

Παράδειγμα Μηχανισμού (Κυβερνητικός)	Κάλυψη	Προϋπο-λογισμός
«Επιτροπή Επιρροής του Χρήστη»	Εθνική	-€
Να ενεργεί ως σώμα διαβουλεύσεων μεταξύ του δημόσιου τομέα και οργανώσεων εθελοντών και χρηστών με σκοπό την κινητοποίηση όλων των σχετικών φορέων στην προσπάθεια της καταπολέμησης της οικονομικής και κοινωνικής ευπάθειας.		

Από την οπτική γωνία της σουηδικής κυβέρνησης είναι «δύσκολο να αναπτυχθούν εκτενείς και επιτυχείς ανταλλαγές θετικών πρακτικών εφαρμογών». Ένα από τα παραδείγματα θετικής πρακτικής εφαρμογής για την κυβέρνηση είναι αυτό των συμφωνιών τοπικής ανάπτυξης, που εμφανίζονται να σχετίζονται με ένα σύνολο θεωρίας και πράξης κοινοτικής ανάπτυξης ή τοπικής κοινωνικής ανάπτυξης, ενισχύονται από μία δέσμευση για συμμετοχή και μπορούν να εφαρμοστούν σε ένα ευρύ φάσμα πολιτικών και άλλων ιδεολογιών.

Ηνωμένο Βασίλειο: Αποκέντρωση

Η απάντηση από το Ηνωμένο Βασίλειο αναφέρει ότι η κυβέρνηση της χώρας «αναγνωρίζει ότι για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, πρέπει να συνεργαστεί ένα ευρύ φάσμα ανθρώπων.» Η προσέγγισή τους εξαρτάται από τη μεταβίβαση αρμοδιοτήτων προς τη Σκωτική και Ουαλική Συνέλευση και προς τη Διοίκηση της Βόρειας Ιρλανδίας.

Παράδειγμα Μηχανισμού (Κυβερνητικός)	Κάλυψη	Προϋπο-λογισμός
Ονομασία πρωτοβουλίας: Συνεργασίες Κοινωνικής Ενσωμάτωσης http://www.communitiesscotland.gov.uk	Σκωτία	4.1 εκατομ. αγγλικές λίρες
Κύριος σκοπός: Η συμμετοχή ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού στη διαδικασία βελτίωσης της παροχής τοπικών δημόσιων υπηρεσιών σε υποβαθμισμένες περιοχές.		

Το Υπουργείο Εργασίας και Συντάξων «έρχεται σε διαβουλεύσεις με την Ομάδα Εργασίας Κοινωνικής Πολιτικής (SPTF). Το SPTF είναι ένα δίκτυο/ομάδα ομπρέλα ΜΚΟ που συγκροτήθηκε κατά κύριο λόγο για να συνεργαστεί με την κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου πάνω στα Εθνικά Σχέδια Δράσης για την Κοινωνική Ενσωμάτωση.» Η Ομάδα Εργασίας Κοινωνικής Πολιτικής, που δημιουργήθηκε από το ΕΑΡΝ, έχει συμμετάσχει στην ανάπτυξη του ΕΣΔ Ενσωμάτωσης για το 2003. Αυτό οδήγησε περαιτέρω σε ένα κοινό πρόγραμμα για την ανάπτυξη Εργαλείων Συμμετοχής που θα ενθύνουν τη συμμετοχή ατόμων με εμπειρία συνθηκών φτώχειας στην ανάπτυξη του ΕΣΔ/Ενσωμάτωσης. Τα σχόλια από το Ηνωμένο Βασίλειο για την προστιθέμενη αξία της στενής σχέσης εργασίας μεταξύ κυβερνητικών και μη κυβερνητικών οργανώσεων είναι ενθουσιώδη, «Μία πιο ανοικτή συμμετοχική διαδικασία είχε το πλεονέκτημα να τονίσει ειδικότερα προβλήματα εφαρμογής των πολιτικών στα κέντρα χάραξης πολιτικής. Χωρίς την άμεση συμμετοχή ατόμων με εμπειρία φτώχειας, ορισμένα από αυτά τα προβλήματα δεν θα προσέλκυαν τη δέουσα προσοχή.»

Προσάρτημα Α: Πρόγραμμα

Τρίτη Ευρωπαϊκή Συνάντηση Ατόμων που Αντιμετωπίζουν Προβλήματα Φτώχειας και Κοινωνικού Αποκλεισμού	
Πρόγραμμα	

Πέμπτη 27 Μαΐου	Άφιξη των Αντιπροσώπων
19.00	Μπουφές στο Ξενοδοχείο Dorint
Παρασκευή 28 Μαΐου	Πρόεδρος Διάσκεψης: Καθηγητής Seamus O Cinneide
9.00 - 9.45	Ολομέλεια Έναρξης <ul style="list-style-type: none"> ▪ Κύριος Gerry Mangan, Εκπρόσωπος της Ιρλανδικής Προεδρίας ▪ Υπουργός Maria Arena, Ministre de l'Intégration Sociale, Politique des Grandes villes, Egalité des Chances et Fonction Publique, Βέλγιο ▪ Κυρία Marie-Josée Jacobs, Υπουργός Οικογενειακών Υποθέσεων, Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Νεολαίας, Λουξεμβούργο ▪ Κυρία Odile Quintin, Γενική Διευθύντρια Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων, Ευρωπαϊκή Επιτροπή ▪ Κυρία Isabelle Leborgne, Association Action Partenariat International Economique et Social, Συμμετέχουσα της δεύτερης συνάντησης
9.45 – 10.15	Τσάι/Καφές
10.15 – 13.00	Εργαστήρια 1: Εισαγωγές και Παρουσίαση Εμπειριών: <ul style="list-style-type: none"> • Σύντομη σύνθεση της 1ης και 2ης Συνάντησης • Οι συμμετέχοντες παρουσιάζουν τους εαυτούς τους, τις ενώσεις/ΜΚΟ που ανήκουν και τις κυριότερες επιτυχίες και προκλήσεις που αντιμετώπισαν οι ενώσεις/ΜΚΟ τους. • Τα θέματα που τίθενται θα σχηματίσουν υπό συμφωνία κοινά ερωτήματα για την ώρα του διαλόγου κατά την ολομέλεια λήξης
13.00 – 14.30	Γεύμα
14.30 – 16.00	Εργαστήρια 2: Συμμετοχή – Ποια είναι η πρακτική; <ul style="list-style-type: none"> • Παρουσίαση των κυριότερων αποτελεσμάτων της έρευνας • Παρουσίαση ενός Παραδείγματος που προκύπτει από την έρευνα (Συζήτηση) • Παρουσίαση παραδειγμάτων συμμετοχής όπου πήραν μέρος συμμετέχοντες.
16.00 – 16.30	Τσάι/Καφές
16.30 – 17.30	Εργαστήρια 2 ctd.

	<ul style="list-style-type: none"> • Ανοικτή Συζήτηση για τη συμμετοχή
Απόγευμα	<p>Δείπνο στο RESIDENCE PALACE Rue de la Loi 155 Τροφοδοσία από BOUILLON DE CULTURES, Ένωση Βρυξελλών Επιμόρφωση και κοινωνική ένταξη.</p> <p>Ιρλανδέζικο Μουσικό Συγκρότημα – Siomon O DONNGHAILE Αφρικάνικη μουσική – Ομοσπονδία Ελπίδα για την Αφρική</p>
Σάββατο 29 Μαΐου	Πρόεδρος Διάσκεψης: Καθηγητής Seamus O’CINNEIDE ,
9.15 – 10.15	Εργαστήρια 3: Προετοιμασία Πληροφόρησης της Ολομέλειας
10.15 – 10.45	Τσάι/Καφές
10.45 – 13.15	<p>Ολομέλεια</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναφορές από Άλλες Εκδηλώσεις της Προεδρίας: Κυρία Sandra Christian, EAPN Ολλανδίας • Αναφορές και ερωτήματα από τα Εργαστήρια • Απάντηση από το Πάνελ • Ανοικτή συζήτηση <p>Πάνελ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υπουργός Mary Coughlan, Υπουργός Οικογενειακών και Κοινωνικών Υποθέσεων, • Υπουργός Maria Arena, Ministre de l’Intégration Sociale, Politique des Grandes villes, Egalité des Chances et Fonction Publique, Βέλγιο • Κύριος Armindo Silva, Επικεφαλής Μονάδας, Κοινωνικός Αποκλεισμός, Διευθυντήριο Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων, Ευρωπαϊκή Επιτροπή • Κυρία Brigitte Weinandy, Μέλος της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας της ΕΕ και Conseiller de direction 1ère classe, Ministère de la Famille, de la Solidarité et de la Jeunesse - Service national d’action sociale, Λουξεμβούργο • Ludo Horemans, Αντιπρόεδρος, Ευρωπαϊκό Δίκτυο Καταπολέμησης της Φτώχειας
13.15 – 13.30	<p>Ολομέλεια Λήξης</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mary Coughlan, T.D., Υπουργός Οικογενειακών και Κοινωνικών Υποθέσεων, Ιρλανδία • Μαρία Μαρινάκου, EAPN, Πρόεδρος • Τελικές Παρατηρήσεις Προέδρου
13.30	<ul style="list-style-type: none"> • Οικογενειακή Φωτογραφία • Γεύμα
14.30	Οι συμμετέχοντες ελεύθεροι να αποχωρήσουν

Προσάρτημα Β Κατάλογος Συμμετεχόντων

3η Ευρωπαϊκή Συνάντηση Ατόμων που Αντιμετωπίζουν Προβλήματα Φτώχειας							
Επώνυμο	Όνομα	ΜΚΟ - Οργάνωση	Ταχ. Κώδικας	Πόλη	Διεύθυνση	Phone	E-mail
ΑΥΣΤΡΙΑ							
LANDA	Katarzyna	"Zum Alten Eisen " Selbsthilfegruppe von Arbeitsuchenden ab 40	A-1020	Wien	Heinistrasse 29/8A		kml@chello.at
EHLER	Wulfhardt	"Zum Alten Eisen " Selbsthilfegruppe von Arbeitsuchenden ab 41	A-1230	Wien	Färbermühlgasse 5/2/3		wulfhardt.ehler@chello.at
KOEHLER	Dietmar	"Zum Alten Eisen " Selbsthilfegruppe von Arbeitsuchenden ab 42	A-1230	Wien	Dr. Hanswenzlgasse 8		ibd.koehler@utanet.at
ΒΕΛΓΙΟ							
STERMAN	Patricia						
PEELMAN	Sonja						
ROSSIERS	Paul						
CLYMANS	Mieke	PRISO- Steunpunt Turnhout	B-2300	TURNHOUT	Otterstraat 116	32 14/44.26.74	mieke_turnhout@priso.be
TALON	Jocelyne	Comité de défense des citoyens de la ville de Bruxelles	B-1000	BRUXELLES	Rue borgval, 2	32 2 502 95 02	jocelynetalon@hotmail.be
CLEMENT	Eugène	Fédération Espoir d'Afrique ASBL	B-1082	Bruxelles	Place de la Gare, 1/2	32 2 648 97 63	vzwfedasbl@belgacom.net
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ							
IVANOVA	Angelina	Inter Ethnic Dialog		DOBRODAN Χωριό		359+889 43 72 56	dobrodan@infotel.bg
POPOV	William	Competency and Ethics		PAVLIKENI Πόλη		359+610 36 45	
IVANOV	Sasho	Roma Cultural & Youth Organisation		STRELCHA Πόλη		359+888 83 33 81	lia@abv.bg
MINEV	Douhomir	EAPN Bulgaria	BG-1000	SOFIA	Rakovski 159 str	359+2 988 54 48	perspekt@tradel.net
JELIAZKOVA	Maria	Information Centre	BG-1000	SOFIA	Rakovski 159 str	359+2 988 54 48	perspekt@tradel.net
ΔΗΜ. ΤΗΣ ΤΣΕΧΙΑΣ							
Hradecky	Ija						hadecky@nadeje.cz
ΔΑΝΙΑ							
RUDOLF	Ole	TRUE	DK-8210	ARHUS	Jernaldervej 221a-ltv-dep	86 25 07 40	naerudvalget.aarhusamt@yahoo.dk

					3535		
NIELSEN	Johnny	TRUE	DK-7620	LEMVIG	Jens Sondergardsvej 3, 3sal.dep 312		urup722003@hotmail.com
HAMMER	Lis	KOFOEDS SKOLE		DK-COPENHAGEN	Tagensvej 29		
LARSEN	Inge	KOFOEDS SKOLE		DK-COPENHAGEN	Folehaven 45.Valby		
LARSEN	Karin	KOFOEDS SKOLE		DK-DRAGOR	Schoutgarden 32		karinl@kofoedsskole.dk
ΕΣΘΟΝΙΑ							
HEINLA	Eda	NGO Tallinn Children Support Centre,	10143	TALLINN	Estonia blvd 7	3.726.454.192	Eda.Heinla@iiss.ee
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ							
PULLI	Maija	TVY ry/EAPN-Fin	FI-25330	KUUSJOKI	Riitasuontie 19	358 2 7344 933	maija.pulli@kuusjoki.salonseutu.fi
JOKINEN	Tarja	Pienperheyhdistys ry	FI-25330	HELSINKI	Väinöläkatu 34 D 19	358 9 7242 932	tarja.jokinen@kolumbus.fi
OYER	Yumusud	Suomen Punainen Risti	FI-00810	HELSINKI	Petter Wetterin tie 3 D 94	358 40 5248 126	yumusud@hotmail.com
WARDOYO	Riina	Helsingin Ensikoti	FI-00510	HELSINKI	Lemunkuja 3 C 18	358 50 3472 512	rinasnet@yahoo.com
WARDOYO	Endro	Helsingin Ensikoti	FI-00510	HELSINKI	Lemunkuja 3 C 18	358 50 3472 512	rinasnet@yahoo.com
ΓΑΛΛΙΑ							
BIANDA	Magloire Cheri	Foyer Vers l'Avenir	FR- 42153	RIORGES	337, Chemin Martin	33+6 230 321 56	magcheri@yahoo.fr
LEBORGNE	Isabelle	AIPIES	FR- 76210	BOLBEC	4bis Place Félix- Faure	33+2 35 31 86 19	aipies@wanadoo.fr
DUPREZ	Christine	Ass.Martine Bernard	FR- 59420	MOUVEAU	63 rue de Lille	33+3 20 55 07 87	christine.duprez@wanadoo.fr
MOULAOUI	Nassera		FR- 75020	PARIS	6 Rue Ch. & Robert	33+6 82 24 52 91	nassera.moulaoui@laposte.net
LONGELIN	Bénédicte	Foyer Chartrain	FR- 28003	CHARTRES	12 rue Hubert Latham	33+2 37 88 40 00	bene_longelin@hotmail.com
LARMEE	Valérie	ATD Quart Monde	FR- 69120	VAUX en VELIN	6 chemin des Echarmeaux	33+4 26 65 26 21	atdlyon@atd-quartmonde.org
HENRIQUES	Antonio	ATD Quart Monde	FR- 69000	LYON	28, rue de l'annonciade	33+4 78 39 34 30	atdlyon@atd-quartmonde.org
ΓΕΡΜΑΝΙΑ							
BIEHN	Erika	NAK	59555	Lippstadt	Cappeltor 12	0049-2941- 78930	bagshi.erika@web.de
GEHRKE	Marlis		12629	Berlin	Gothaer Str. 17	0049-30- 9953811	netz-sozialberatung@gmx.net
KRÄMER	Imme	BAG-SHI	60439	Frankfurt	Niederurseler Landstr. 24	+49-69-27 22 08 98	bagshi-beratung@aol.com

RATHMER	Otger	BAG-E	60318	Frankfurt	Nordendstr. 61		otger2004@yahoo.de
SCHRÖTER	Jens	AGAB e.V.	28215	Bremen	Kastanienstr. 63		
THÜRAUF	Andrea	BAG-E	60437	Frankfurt	Homburger Landstr. 865	0049-69-762267	andrea.thuerauf@t-online.de
WALTHER	Beate		47533	Kleve	Liesegangstr. 21		B.Walther-Kleve@web.de
ΕΛΛΑΔΑ							
ΤΣΙΤΣΙΠΑ	Θεοδώρα		Gr-14676	ΚΑΛΛΙΘΕΑ - ΑΘΗΝΑ	Τροίας 6	00 30 694 7614 287	tsitsipa@pnafonet.gr
LEKAJ	Egida		Gr-	ΕΞΑΡΧΕΙΑ - ΑΘΗΝΑ	Σπ. Τρικούπη	00 30 693 7195 104	egidaleka@yahoo.co.uk
ΜΑΡΙΝΑΚΟΥ	Μαρία	EAPN Greece, President of EAPN International					mmarinakou@miland.gr
ΔΟΥΡΙΔΑ	Ευαγγελία	EAPN Greece	Gr 12136	ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ - ΑΘΗΝΑ	Κλεάνθους 26	00 30 694 4152 806	kspm-erp@otenet.gr
ΓΕΒΡΕΤΣΑΔΙΚ	Geremen		Gr-11528	ΙΛΙΣΙΑ - ΑΘΗΝΑ	Ηριδανού 4α	00 30 693 4486 388	
ΟΥΓΓΑΡΙΑ							
GELSEI	Gergo	ALLIANCE OF SOCIAL PROFESSIONALS	1094	BUDAPEST	Ráday u. 43-45. 609.sz.	+3630 275 17 37	gelsei.gergo@kla.hu
MACZNE PLETSER	Agnes	CSEPEL - Ass.of People living under the subsistance level	1211	BUDAPEST	Kiss J.alt. u. 63. 5/57.	+36-20583-3621	
LAJTOS	Sandor	Teahouse, club for jobseekers	1214	BUDAPEST	Szent István út 1/b.	+36-20466-7467	lasa@freestart.hu
GURBAI	Katalin	Teahouse, club for jobseekers	1215	BUDAPEST	Szent István út 1/b.	+36-20466-7467	lasa@freestart.hu
FARKASNE BODNAR	Emma	CSEPEL - Ass.of People living under the subsistance level	1214	BUDAPEST	Nap u.8.4/14.	+361 420 6654	emmi48@freestart.hu
ΙΡΛΑΝΔΙΑ							
Deaton	Margaret	Tallaght Centre for the Unemployed	Dublin 24	Tallaght	St Dominicks Hall, Main Street	4621075	magdeaton@eircom.net
King	Liz	Tallaght Centre for the Unemployed	Dublin 24	Tallaght	St Dominicks Hall, Main Street	4512983	tcu@iol.ie
In Son Keay	Clara	Migrants Rights Centre of Ireland	Dublin 3	Dublin	No 3 Bereford Park	8881355	info@mrci.ie
Magat	Sancha	Migrants Rights Centre of Ireland	Dublin 3	Dublin	No 3 Bereford Park	8881355	info@mrci.ie
Creighton	Maria	One Parent Exchange & Network	Co Mayo	Co Mayo	Malvern Mews, Knock Road, Claremorris,	086-0652815	enquiries@oneparent.ie
Courtney	Joan	One Parent Exchange &	Co Kerry	Co Kerry	34 Ballyrickard	087-9654867	enquiries@oneparent.ie

		Network			Court, Tralee,.		
ITALIA							
ALUISI	Paola	Casa dei Diritti Sociali- CILAP EAPN Italy	I-00145	ROMA	Via G. Gozzi 161	+39348064560 0 - +39065414267	paolaalu@hotmail.com
PERRATONE	Guido	Emmaus Roma	I-00147	ROMA	Via Casale de Merode 8	+39065122045 - +39339887666 7	segr.emmausest@libero.it
PARATO	Michele	Emmaus Ferrara	I-44040	S.NICOLO	Via Masolino Piccolo 8/10		emmausferrara@libero.it
ARSENE	Ciprian	Casa dei diritti sociali	I-00189	ROMA	Via Ischia di Castro 25		
MELE	Carlo	Caritas Italiana	I-83100	AVELLINO	c/o Caritas italiana Piazza Libertà 23	39082574691	carit_av@inopera.it
PALUMBO	Cristina	Caritas Italiana	I-81016	CASERTA	Coop. Parva Domus, Via Elci (Piedimonte Matese)	390823783756	crispalumbo@inwind.it
GRGA	Mirko	Comunità di Capodarco	I-00175	ROMA	c/o Comunità di Capodarco Via Messala Corvino 59	39 3391323765	
BATTAGLIA	Giuseppe	Caritas Italiana	I-83100	AVELLINO	c/o Caritas italiana Piazza Libertà 23		carit_av@inopera.it
LETTONIA							
GEIDE	Dzintars	Livani Foundation "Balta Maja" and Charity Centre	LV 1021	Riga	Praulienas 10 - 33	3.716.118.899	dq@btv.lv
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ							
CAPITAO	Marco	None		Luxembourg			
WIRTZ	Nico	None		Luxembourg			
HOFFMANN	Marco	EAPN Lux	L-1725	Luxembourg	21-23, rue Henri VII	00352-22 00 99 - 20	marco.hoffmann@ligue.lu
SCHNEIDER	Klaus	EAPN Lux		Luxembourg			
MAΛΤΑ							
Calleja	Mark Anthony	Caritas Malta	VLT16	FLORIANA	5, LION STREET	0356 25906600	diaconia@caritasmalta.org
ΟΜΑΝΔΙΑ							
CHRISTIAAN	Sandra	EAPN Nederland	NL- 1622DK	HOORN	Astronautenweg 148		sm.chrsitiaan@quicknet.nl
ETTEMA	Jan	EAPN Nederland	NL-	APELDOORN	Brinkhorstweg		janette@wanadoo.nl

			7311EJ		11		
VEERHOFF	Niek	EAPN Nederland	NL-1703MV	HEERHUGOWAARD	Spaarne 88		nveer@wxs.nl
SMEEKES	Alida	EAPN Nederland					salida@zonnet.nl
DE KONING	Rien	EAPN Nederland	NL-5491KZ	OEDENRODE	Venkel 5		h.koning22@chello.nl
HUYBERTS	Anja	EAPN Nederland	NL-5491KZ	OEDENRODE	Venkel 5		h.koning22@chello.nl
ΝΟΡΒΗΓΙΑ							
HERRESTAD	Ina		NO-0182	OSLO	Batteriet, Storgt 36	0047 234 22 340	ina.herrestad@skbo.no
ΠΟΛΩΝΙΑ							
PAPRZYCKA	Elzbieta	BARKA-KOFOED SCHOOL	62-028	POZNAN	ul. Pilsudskiego 11/m15	+ 48 61 8720286	sbarki@barka.org.pl
BOR	Lech	BARKA-KOFOED SCHOOL	61-003	POZNAN	ul. Sw. Wincentego 6/9	+ 48 61 8772265	sbarki@barka.org.pl
KONIECZNY	Henryk	ROSE Ass. for the People and the Environment	64-423	LUBOSZ	Chudopczyce 17	+ 48 61 2911741	chudopczyce@barka.org.pl
SCIANA	Zbigniew	ROSE Ass. for the People and the Environment	64-423	LUBOSZ	Chudopczyce 17	+ 48 61 2911741	chudopczyce@barka.org.pl
TERCHA	Antoni	Barka Association for Mutual Help	47-100	Strzelce Opolskie	ul. Krakowska 16	+ 48 77 4638377	kramat@go2.pl
JEDRZEJAK	Agnieszka	MONAR-MARKOT ALLIANCE	64-610	ROGOZNO	Roznowice 33	+ 48 67 2610678	monar-wlkp@xl.wp.pl
ZDRENKA	Piotr	Barka Foundation for Mutual Help	64-008	POZNAN	ul. Sw. Marcin 30/14	+ 48 61 8532148	barka@barka.org.pl
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ							
TEIXEIRA	Maria Rosa	Associação Promoção Social População Bairro Aleixo	4100	Porto (Portugal)	Rua Carvalho Barbosa, Ent. 106	222086061	porto@reapn.org
ANTUNES	José Luis	EAPN Portugal (Porto)	4050	Porto (Portugal)	Praça Guilherme Gomes Fernandes,45-4º	222086061	porto@reapn.org
RIBEIRO	Maria Fernanda	EAPN Portugal (Coimbra)	3130-255	Soure (portugal)	Urbanização Encosta Sol, Lote 6, R/c Esq.	239 834241	eapn-coimbra@clix.pt
GONÇALVES	Bruno	Assoc. Cigana Coimbra	3020-208	Coimbra (Portugal)	Bairro Ingote,Lote 22, Cave Eqª	914488978	brunocig@hotmail.com
PAIVA	Júlio	EAPN Portugal	4200-218	Porto (Portugal)	Rua Costa Cabral, 2368	225420807	julio.paiva@reapn.org
ΣΛΟΒΑΚΙΑ							

KVAPILOVA	Erika			SLOVAKIA-Bratislava	Pifflova 3, 851 01	421 2 62249798	erza@nexta.sk
ΙΣΠΑΝΙΑ							
VIRELLA	JUAN PEDRO	ANDALUCÍA ACOGE	41008	SEVILLA (Andalucía)	Parque las Naciones 31	954900773	acoge@acoge.org
BANOU	RABIA	MALAGA ACOGE	29009	MALAGA (Andalucía)	C/Sevilla 8	952393200	malaga@acoge.org
ALGOUCH	APDENOUR	MALAGA ACOGE	29009	MALAGA (Andalucía)	C/ Sevilla 8	952393200	malaga@acoge.org
RODRIGUEZ	SANDRA	SERVICIOS SOCIALES Ayunt Miguelturra	13171	CIUDAD REAL (Castilla la Mancha)	Plaza España 1	926160666	luisargueton@navegalia.com
RASTROLLO	PATRICIA	ASOCIACIÓN SOCIAL ANDRÓMINES	80110	BARCELONA (Cataluña)	Carretera Vella, 37	935641574	andromines@andromines.org
JIMENEZ	MARIA JOSE	FUND SECRETARIADO GENERAL GITANO	36205	VIGO (Galicia)	C/Faisán 3	986260255	acceder.vigo@fsgg.org
NAVARRO	JOSE MARÍA	CENTRO DE SOLIDARIDAD	50014	ZARAGOZA (Aragón)	C/Lucero del Alba 2	976331775	barberoak@hotmail.com
ARMENDARIZ	MAITE	EAPN.NAVARRA	31014	PAMPLONA (Navarra)	C/Artica 32	948134823	oficina@redpobreza.org
ΣΟΥΗΔΙΑ							
SODERSTROM	Helena	RSMH	SE 75242	UPPSALA	Gnejsvägen 2 B		
ALPHONCE	Elisabet	RSMH	SE 75263	UPPSALA	Hagavagen 278		
PERSON	Maj	RFHL	SE 753 20	UPPSALA	Bangardsgatan 13		
JONSON	Gith	KRIS	SE 116 23	STOCKHOLM	Bondegatan 9 A		
SAMUELSON	Rolf	EAPN	SE75428	UPPSALA	Ferlingsgatan 73		rolf.samuelson@comhem.se
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ							
MOYO	Temba		CF103N B	CARDIFF	c/o Cardiff University-JOMEC-Bute Building, King Edward XII Ave		bucolliv@cf.ac.uk
LOW	Vicki	Moray Against Poverty		ELGIN	34 Glenlossie Drive, New Elgin	44+1343 55 0215	cross2@tiscali.co.uk
FOX	Mike	UKCAP	L6 6AZ	LIVERPOOL	11a Pear Grove		
BUCOLLI	Vanessa	OXFAM	CF 10 3NB	CARDIFF	c/o Cardiff University-JOMEC-Bute Building, King Edward XII Ave		bucolliv@cf.ac.uk

PODRIMAJ	Lumturi	NIAPN	BT152G B	BELFAST	c/o NICVA 61 Duncairn Gardens	44+2890 875 010	niapn@nicva.org
VELLEM	Ronald	NIAPN	BT152G B	BELFAST	c/o NICVA 61 Duncairn Gardens	44+2890 875 010	nMOYO
MOYO	Selina	Refugee Women's Action Group	CF103N B	CARDIFF	c/o Cardiff University- JOMEC-Bute Building, King Edward XII Ave		bucolliv@cf.ac.uk
ΟΜΑΔΕΣ							
HERMANS	Marja	Welzijnszorg	B-1000	Brussel	Huidevetterstraat 165	32 2 -502.55.75	marjahermans@welzijnszorg.be
GORIS	Josée	Cellule Pauvreté	B-1000	Brussel	Anspachlaan 1		josee.goris@minsoc.fed.be
DIERCKX	Danielle	University of Antwerp- UA	B-2000	Antwerpen	Prinsstraat 13	00 32 3-220 47 67	danielle.dierckx@ua.ac.be
BOEHLKE	Klaus		12487	Berlin	Mühlbergstr. 20	0049-30- 63902626	netz- sozialberatung@gmx.net
VEREECKEN	Léopold	Forum Bruxellois de Lutte contre la Pauvreté	B-1180	Bruxelles	Rue AL.Renard 86/7	00 32 2 343 66 91	leopold.vereecken@slynet .be
FONSECA	Clara	EAPN Brussels	B-1000	Bruxelles	Rue du Congrès 37-41	32 2 230 44 55	clara.fonseca@eapn.skyn et.be
HANAN	Robin	EAPN Ireland					eapn@iol.ie
KELLY	Peter	Poverty Alliance Scotland EAPN		GLASGOW	162 Buchanan Street	44+141 353 0440	peter.kelly@povertyallianc e.org
GOSZTONYI	Geza	Regional Social Welfare Resource Centre Budapest, Hungary	H-1052	Budapest	Varoshaz u. 9- 11.	36(1) 327 1419	gosztonyi@budapest.hu
LONEGREN	Philip	EAPN Sweden					philip.lonegren@chello.se
CALVANELLI	Laura	Caritas Roma					lcalvanelli@yahoo.it
WILGA	Justyna	Barka Foundation					wilgaj@go2.pl
Έρευνα & Αναφορά							
GORMAN	Margo						margogorman@eircom.ne t
Πρόεδρος							
O CINNEIDE	Seamus						seamus.ocinneide@may.i e
ΑΡΧΕΣ							
ΒΕΛΓΙΟ							
FRANSEN	Kathleen	Stafmedewerker Vlaams	B-1030	Brussel	Vooruitgangstraa	32 2 204 06 50	vifa@skynet.be

		Netwerk vzw			t 323		
VAN GEERTSOM	Julien	Federal Service Social Integration					
ARENA	Maria	Ministre de l'Intégration Sociale, Politique des Grands villes, Egalité des Chances et Fonction Publique					
RABAU	Muriel	Représentation permanente belge auprès de l'UE					
Ευρωπαϊκή Επιτροπή							
SILVA	Armando	DG Employment and Social Affairs, EU Commission					
QUINTIN	Odile	Director General, DG Employment and Social Affairs, EU Commission					
ΙΡΛΑΝΔΙΑ							
COUGHLAN	Mary	Minister for Social and Family Affairs, Ireland					
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ							
JACOBS	Marie-Josée	Luxembourg Minister for Family Affairs, Social Solidarity & Youth					
ΑΥΣΤΡΙΑ							
HELMUT	Lang	Bundesministerium für soz. Sicherheit-Generationen und Konsumentenschutz Abt.		A-1010 WIENS	Stuebning 1	71100-6300	helmut.lang@bmsg.gv.at
ΟΥΓΓΑΡΙΑ							
KANNAI	Magdolna	Department for Social Coordination-Ministry of Health, Social & Family Affairs, Hungary				36 1 475 5837	kannai.magdolna@eszcs.m.hu
Ολλανδία							
DE GEUS	Femke	Ministry of Social Affairs and Employment Dir. For Work & Social Assistance				31-70-333 6357	fdegeus@minszw.nl
Νορβηγία							

BJERKNES	Solveig	Norwegian Directorate of Health and Social Affairs					solveig.bjerknes@shdir.no
Δημοκρατία της Τσεχίας							
VALECKA	Hana						Hana.Velecka@mpsv.cz
ETUC-CES							
FONTENEAU	Gérard	Advisor at ETUC				32 2 224 04 61	mleonard@etuc.org
LEONARD	Myriam	CES					
EUROCHILD							
WILLIAMS	Anne						anne.williams@efcw.org
ΑΤΔ 4ος ΚΟΣΜΟΣ							
MACIOTI	Gunda	4th World Delegate to the EU	B-1040	Bruxelles	Avenue Victor Jacobs 12	32 2 647 99 00	atd.europe@tiscali.be
Euro Health Network							
STEGEMAN	Ingrid	EuroHealthNet	B-1000	Bruxelles	6 Rue Philippe le Bon	32 2 235 0320	i.stegeman@eurohealthnet.org
Combat Poverty							
JOYCE	Fidelma	Combat Poverty Ireland					
ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ							
MANGAN	Gerry	Dept. Social & Family Affairs - Ireland, Director				353 704 35 04	
DAHERTY	Darragh	Irish Permanent Representation				02-282 34 62	
O SEAGHDHA	Eoin	Dept. Social & Family Affairs - Ireland				353 1 704 30 31	
O'MALLEY	Lorcan	Dept. Social & Family Affairs - Ireland					
QUINN	Orlaigh	Dept. Social & Family Affairs - Ireland					
BARRON	Cathy	Dept. Social & Family Affairs - Ireland					
FAUGHNAN	Helen	Dept. Social & Family Affairs - Ireland					
MURPHY	Ann	Dept. Social & Family Affairs - Ireland					
WALSH	Niamh	Dept. Social & Family Affairs - Ireland					
FRAZER	Hugh	Commission européenne - DG Emploi				02 295 96 01	
VANDEBUSSCHE	Johan	Cabinet de Maria	B-1000	Brussel	Rue Royale 180	02-790 56 61	

		ARENA					
JONES	Samara	FEANTSA				02 534 41 66	
KENNINGHAM	Sarah	ATD Quart Monde	B-1040	Bruxelles	Av.Victor Jacobs 12	02-6479900	
HOREMANS	Ludo	EAPN Vice President	B-1000	Bruxelles	Rue du Congrès- 37-41		ludo.horemans@antwerpen.be
FARRELL	Fintan	EAPN Director	B-1000	Bruxelles	Rue du Congrès- 37-41	32 2 230 44 55	fintan.farrell@eapn.skynet.be
GERONDAL	Micheline	EAPN Project officer	B-1000	Bruxelles	Rue du Congrès- 37-41	32 2 230 44 55	micheline.gerondal@skynet.be
WEINANDY	Brigitte	Luxembourg Minister for Family Affairs, Social Solidarity & Youth	L-2420	Luxembourg	12-14 Ave. E. Reuter	352 478 3653	Brigitte.Weinandy@fm.etat.lu
SPC							
WILLAME	Elise	Directrice de la représentation belge					
ΚΑΛΕΣΜΕΝΟΙ							
Δανία							
JENSEN	Steen Viggo	Council for socially marginalised people		DK-			steeen_viggo@msn.com
EAPN Πορτογαλίας							
AIRES	Sergio	EAPN Portugal					sergio.aires@netc.pt
EAPN Ευρώπης							
CHAMPEIX	Claire	EAPN EUROPE	B-1000	Bruxelles	Rue du Congrès, 37-41	32 2 230 44 55	claire.champeix@eapn.skynet.be
TV							
VAN NIEKERK	André	Crossing the Line production	NL- 2515 BE	DEN HAAG	Huygensstraat 21 E	31 70 383 63 62	www.crossingthelineprod.nl
KUIPERS	E.	Crossing the Line production					
VAN DE BERG	R.	Crossing the Line production					
VAN DE ZEE	R.	Crossing the Line production					
Γραμματεία/Εθελοντές							
LEMMENS	Philippe	EAPN Europe	B-1000	Bruxelles	Rue du Congrès, 37-41	32 2 230 44 55	claire.champeix@eapn.skynet.be
NOLMANS	Cynthia	EAPN Europe	B-1000	Bruxelles	Rue du Congrès, 37-41	32 2 230 44 55	claire.champeix@eapn.skynet.be
MAES	Kris						
PEETERS	Ingrid						
VAN HUMBEECK	Patrik						

VEREECKEN	Nicolas						
MINEV	Alexandar						
PEKANOV	Atanas						
HOREMANS	Mathias						
CZMYR	Agnieska	ATD 4th world					
CHESNEAU	Emilie						
MIGNOT	Mélanie						
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΣ							
ALSTROM	Annika						
BATTISTELLI	Alberto						
BAUDET	Karine						
BELAOUI	Ouassila						
BRUCATO	Eric						
CAUCIG	Isabella						
CHAVET	Christine						
CHMIELEWSKA	Ewa						
CLAEYS	Isabelle						
CORREIA	Rui						
DELADRIER	Patrice						
DE SA MOREIRA	Carlos						
EECKHAUT	Frieda						
ENAMI	Ceighegh						
ERVYN	Olivier						
FIERENS	Anja						
FEDERICO	Serge						
GALLER	Isabelle						
GONZALVES	Manoel						
GRIGOROVA	Ada						
IMHAUSER	Françoise						
JURION	Karin						
KAPPI	Mirka						
LEDENT	Isabelle						
LENDERMAN	Anne						
MILEVA	TZENA						
POTZ	Angelika						
PUHONEN	Eeva						
RAU	Karina						
REVA	Marianne- Berta						
ROSSI	Maria						

STAUSHOLM	Lisbeth						
TALVITIE	Jussi						
TOTSIS	Stravro						
VAN HYFTE	Annick						
VAN STALLE	Christine						
WRAAE	Lone						